

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Cordtsen, Adam.

Jomfru Thielo : En kulturhistorisk Roman fra
Skuespilhuset paa Kongens Nytorv.

København : H. Hagerup, 1921

222 s., 2 tav.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57, - 320.

Det Kgl. Bibliotek

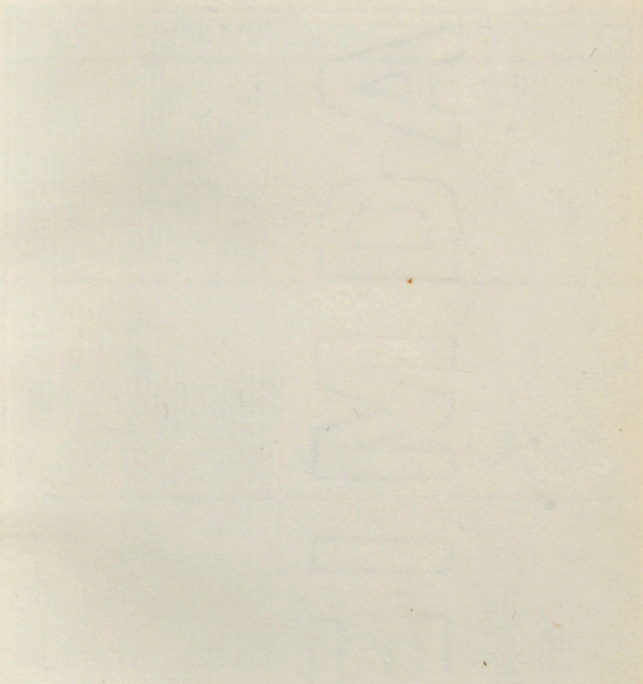

130025713509

THE CHURCH
JONIFRU THIELO

THE CHURCH
JONIFRU THIELO

ADAM CORDTSEN
JOMFRU THIELO

422.1695

KØBENHAVN
H. HAGERUPS FORLAG
1921

ADAM CORDTSEN

JOMFRU THIELO

EN KULTURHISTORISK ROMAN

FRA SKUESPILHUSET PAA

KONGENS NYTORV

KØBENHAVN

H. HAGERUPS FORLAG

1921

INDHOLD

INDLEDNING	1
I. TÆPPET GAAR OP	11
II. PRØVENS DAG	51
III. SKUESPILLERE TIL GILDE	76
IV. DRONNINGENS DØD. FRIMURER- SKOVTUREN	97
V. STORMAGTS DAGE	143
VI. LØNSKRIFTEN. TÆPPET FALDER	159

---

mest uden Grænser, og uagtet det samme kunde siges om den Modgang og de Skuffelser, som modtog og troligen fulgte ham her, holdt Tillid til Fremtiden stadig til Huse i hans Hjærte.

Hjemme i Sachsen havde han som baccalaureus set adskillige af de omrejsende Skuespiller-Bander agere, og denne Ageren i Forbindelse med en angenem og lystig Musik, var den ny Lære, han var særlig genegen til at gøre sig til Talsmand for. Men højsalig Kong Christian den 6te og hans Tid var ganske uimodtagelig for saadanne Kødets Oplevelser, og Følgerne af dette sørgelige Misforhold mellem Tidens alvorlige Aasyn og en af dens Sønners muntre Smil afspejlede sig, — paa en for denne Sønns Vedkommende særlig ubehagelig Maade, — i Beskaffenheden af de mere og mere beskedne Tilflugtssteder, de tvang ham til at skjule sine bekymrede Forhold i.

Til Trods for, eller som han selv vilde sige, paa Grund af sit Organistembede, som indbragte ham en aarlig Sum af 45 Rdl., var Thielo til Huse med samt sin Familie i Vognmandsgade mellem Soldaterkoner og alskens Janhagel. Det var Byens fattigste Kvarter, og han maatte vel nærmest siges at staa paa nederste Trin af den Himmelstige, han altid havde holdt parat til at storme Olympen med. Hvis han ikke havde haft sine Planers evigt rindende Kilde til at læske og forfriske sig ved, var han sikkert gaaet til Grunde her i denne højst beskedne Bydel. — Hans, nu salige, Ægteviv havde rigtignok været tilbøjelig til at forklare denne Levedygtighed paa sin særlige Maade, idet hun paa-stod, at han alletider kun havde været at ligne ved et Barn, der havde en meget mangelfuld Opfattelse af Forholdene, som de egentlig var, og uagtet hun var en brav dansk Kvinde, født

i Snarens Kvarter, iførte hun sin Opfattelse et fremmed Klædebon og gav den følgende Form: »er von Sachsen wird nie erwachsen«.

Organisten modsagde hende ikke, naar hun fremførte denne Forklaring, — han traskede gennem Gyderne Skarn ud til Citadelskirken og trakterede det ikke synderlig fuldttonende Orgel baade til Pønitentse- og Takkesange. Han passede sine Informationer, som det efterhaanden blev vanskeligere og vanskeligere at erholde, fordi Folk ikke særlig yndede en Musicus, som Nød og Kummer kiggede ud af Øjnene i saa udpræget Grad, som Tilfældet var her. Men Thielo forblev trods alt tro mod sin Ungdoms Kærlighed, Musiken, som han paastod i sine Disputer med andre, mindre forliebte, Musikliebhave uimodstaaelig var en af de allerfortræffeligste og herligste Kunster, som Gud har forundt Menneskene. »Gud har« sagde han »givet Mennesket Fornuft til at opfinde Klangen, har indrettet Menneskets Stemme til at synge og indplantet en Tilbøjelighed i Hjærtet til Musiken.«

Naar hans salig Gertrud under en saadan Samtale kunde bemærke, »at man vel kunde bruge sin Fornuft til noget bedre og for Kone og Børn mere fordelagtigt især i Tider som de nærværende« — hun pegede rundt i Stuen, — svarede han med et Suk, »Kvindekønnet har særdeles søgt at excellere i Musiken, husk Deborah og Baruch lovede Gud«! Dette ubestridelige Factum, der dog ikke syntes at have nogen særlig intim Forbindelse med den foreliggende huslige Situation, bragte vel, ved at faa Mad. Thielo til at tie, den huslige Ligevægt tilstede, men andre Foreteelser truede den snart.

Naar Organisten havde været i det »musikalske Societet« Torsdag Aften nede i Skindergaden, tog han undertiden sin sær gode Ven og Kunst-

JOMFRU THIELO

fælle, Kantor ved Vor Frue Skole, Iversen med hjem til fortsat musikalsk Discurs, — andet havde han ikke at byde paa. Naar Mad. Thielo saa den tykke Kantor med det store skægløse smilende Barneansigt og de runde Æblekinder rulle over sin beskedne Dørtærskel i højrosted Samtale med Husets Herre, behøvede hun hele sin gennem Aarene samlede harmoniske Livsopfattelse, thi nu vidste hun, at det vilde gaa ud over Brændselet og Tællelysene, — ikke at tale om Nattero, — og hun følte sig dybt ydmyget ved at »Standspersoner« fik et saa utilsløret Indblik i Familiens noget for beskedne Indendørsliv. Men for hendes Husbond fandtes disse jordiske Hensyn ikke, — han »talte Musik«, og fornåm ikke al den Disharmoni, som holdt til i Vognmandsgade en sen Aftentime. De tvende Musici fordybede sig i Nodehefterne, som Thielo hentede frem fra en Klæde-Kistes rummelige Indre, de nynnede, brummede og diskuterede Ton-Arternes Forskelligheder. — Thielo var en stor Liebhaber af g-mol, som han holdt for den smukkeste Tone, der førte med sig ugemen Behagelighed, — den smilende Kantor yndede c-mol, mestendels for den traurige Klang.

De Baand, som bandt Organisten til den Del af den jordiske Tilværelse, som kan omsættes i Sletdalere og Bancosedler, var faa og saa skrøbelige, at de ofte brast, saa Familien led Nød. — Men Thielo øste sig et bredfyldt Bæger ved sine Fremtidsplaners Kilde og saa fortrøstningsfuld de kommende Tider i Møde, — og disse bragte da ogsaa hin mindeværdige Dato, den 6te August i Aaret 1746, da hans Maj. Christian d. 6 gik ind i de Højsaliges Rækker, og hans Søn Friderich tog Plads i Tronstolen.

Organisten lod sig ikke overmande af den

JOMFRU THIELLO

Sorg, som var ved at faa Krigsraad, Birke-
dommer Dr. jur. Hedegaard til at himle:

Hyler, græder, klager saare,
flyder hen i salte Taarer
danske Qvinder! danske Mænd!
Norske Fjælde smelter hen,
revner, sprækker, brister, springer,
falder! ak, hvor kan I staa,
da jer Konge falde maa!

han gjorde en skøn Melodi i c-mol, — og frem-
tog sin Ungdomskærlighed, som i 16 lange Aar
havde ført en af Glemsel overskygget Tilværelse,
— de teatraliske Forestillinger.

Styrket ved dette Møde med Fortiden. man-
dede Thielo sig op til Daad, fremdrog af Klæde-
Kistens Dyb nogle, kun af ham selv kendte,
Papirer, tog sin bedste Paryk paa og begav
sig paa Vej til Kannikestrædet for at tale med
Assessor Holberg, som han vel kendte og ofte
havde samtalt med om musikalske Materier i
»Societetet«.

Tankefuld skred han gennem Landemærket,
forbi Trinitatis, nedad St. Kannikestræde og ind
gennem Porten paa Professorboligen paa Hjørnet
af Fiolstræde. — Han bemærkede ikke den store
Haves Skønhed, saa ej til Blomster og Træer,
som stod med Efteraarets Farver, — men Huset
gjorde et vist Indtryk paa ham, især den brede,
fornemme Trappe, ad hvilken han gik op til
Prof. Ludvig Holbergs Dør. Han blev indladt
og anvist Sæde i den store Hjørnestue, som var
betrukket med rødt og grønt vatret Silketøj.

Trods den store Vindovn med sine 15 Messing-
knapper og Messingplade var her koldt; Pro-
fessoren var en paaholdende Mand, som sparede
paa sit Brændsel. Organisten saa fra sin Stol
over paa Vor Frues røde Mure og blaa Stentag,
Spiret med de forgyldte Kugler stræbte op mod

Himlens Graa, og Thielos Tanker vandrede paa de gammelkendte Veje, Fremtidens rosenbestroede, — han følte til sin Pakke Manuscripter i Kappens Inderlomme, — saa blev Døren til Professorens Studereværelse med de maledede Tapeter og de dobbelte Vinduer, lunt og hyggeligt, lukket op, og Organisten gik ind.

Naar Thielo genkaldte i sin Erindring denne Samtale, — og det skete, uagtet han mere yndede at udsmykke Fremtiden end bearbejde Fortiden, — syntes det Betydningsfuldeste ham, at Professoren, efter at have læst lidt hist og her i det fra den førømtalte Inderlomme fremtagne Manuscript, havde kastet det hen ad Bordet og nægtet at ville beskæftige sig mere med dette »vanføre Dræk«.

Det indeholdt dog dramatiske Arbejder som »Den nyeste Mode« og »Spøgelset med Klokken«, som baade var af lystigt Indhold og angenem og høvisk Replik, og uagtet Professorens Komedier, hvad Længden anbelangede, overgik Organistens, overgik dennes — efter deres Autors Mening — paa de fleste andre Punkter Professorens. Derimod havde Prof. Holberg været saare villig til at anbefale Organistens Ansøgning om Tilladelse til at oprette en dansk Skueplads, hvor Professoren skulde have Tilsynet med Actorernes og Stykkernes Antagelse, Organisten fik Ansvaret tildelt.

Til Slut havde Professoren hentet tre Bind inde i Bibliotheket, som laa ved Siden af Studereværelset, lagt dem paa Bordet og sagt, at det var de Comedier, der skulde ageres, — det var Hans Mikkelsens og Molières i Oversættelse. Organisten ilte med at bemærktige sig sin Manuscript Pakke, og da han gik ud gennem det store silkebetrukne Værelse, hvor den kolde Vindovn med de 15 Messingkugler syntes at se graa-

dig paa ham, følte han til Kappens Inderlomme, om Pakken var salveret. Og da han gik ud ad Professorresidensens Port og ned ad Kannikestræde paa Vejen hjem til Vognmandsgade, følte han for første Gang, at Fremtiden ogsaa kan være usikker, ja svingefuld.

Da han kom hjem, satte han sin 12-aarige Datter Carolina paa sit Knæ og fortalte hende om den store Hauptaction »Spitsbubskolen eller den berygtede Erke Tyv i London John Sheppards lastefulde Levned, extraordinære Practiquer og skændige Endeligt,« som han som ung havde set i Sachsenland, med den artige Nachkomedie »de bedragne Flæsketyve«. — Denne Forestilling havde gjort et dybt Indtryk paa unge Thielo og haft afgørende Betydning for Væxten af det Kunstens Frø, som blev saaet i hans unge, følsomme Hjærte, og hvis Frugter, hvoraf han bar nogle i sin Frakkes Inderlomme, — han nu var parat til at række det vansmægtende danske Publikum. — Det livlige, opvakte Pigebarn, hvis Videbegærlighed kun blev yderst sparsomt tilfredstillet i »Trinitatis Kirkeskole«, lo og jubelede hver Gang hun ved Faderens Haand betraadte den dramatiske Kunsts hellige Lund, — og Mad. Thielo rystede tavs paa Hovedet, forlod Familiens eneste Stue, og fandt i sit Køkken den Jord, som »de to derinde« efter hendes enfoldige Mening var ved at miste Fodfæstet paa.

De Tider, som fulgte efter denne Dag syntes ham, trods deres Rigdom paa sælsomme Begivenheder, at ligge udenfor det virkelige Liv. Dette havde altid været opfyldt af tænkte, haabede eller ønskede Foreteelser, som han, ligesom Brikker paa et Brætspil, kunde flytte om med og undertiden vælte omkuld alle. Hvad der mødte ham fra d. 30te Dec. 1746 var Virkelighed, — paa ovennævnte Dato faar Carl

JOMFRU THIELO

August Thielo af den kongelige Residensstad Kjøbenhavn Bevilling til sammesteds at anrette danske Skuespil, og samtidig med at denne kongelige Naadegave blev rakt nævnte Thielo, erfor denne, at det er vanskeligere at holde i Ave en Troup af Acteurs end en Krigshær, der bestaar af mange adskilte Nationer. Den væsentligste Aarsag til alle de Stridigheder og Kampe, han maatte udstaa, maa søges i den hemmelighedsfulde Manuscript-Pakke, som siden den saa Dagens Lys, hentet frem fra Klæde-Kistens Dyb, var bleven lige saa ublidt behandlet som dens Herre og Ophavsmand.

Naar Organisten havde ansøgt om og erholdt Bevilling til at anrette danske Skuespil, var det fornemmelig den anførte Manuscript-Pakke, som omtrent hver anden Uge blev forøget med et nyfødt Aandsprodukt, hvis Fremtid han vilde sikre, — og naar han søgte Actører og Actricer til den danske Comediebande, var det fornemmelig Faddere til disse hans Ingeniums Spædbørn, han vilde skaffe tilveje.

Actørerne og Actricerne fandt han vel, men af Fadderskabet blev der intet, det ildeklingende Substantivum — Dræk, — som Prof. Holberg havde døbt hans uskyldige smaa med, blev hængende ved dem, og det gik Thielo, som det er gaaet saa mangen om og opoffrende Fader, hans Børn blev ham kun til Fortræd og Malør.

Da de danske Actører den 16. August 1747 havde haft den ufortjente Lykke at agere »Masqveraden« for Kgl. Majestæt, der havde bæret Geheimraad Grev Claus von Reventlau til Holtegaard med sit højkongelige Besøg sammesteds, behagede denne Action hans Majestæt saa vel, at Actørerne fik Lofte om et nyt Skuespilhus, som skulde træde i Stedet for den Sal

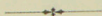
i Læderstrædet, som var en yderst desillusionerende Ramme om deres Kunst.

Og den Skæbnegudinde, som med grusom Haand havde tvunget Organisten til at skjule sig selv og sit Talent i Vognmandsgade og til at rejse sit Kunsttempel i Læderstræde, hun slap ej sit Tag i ham, hun holdt ham fast i Gyderne, thi i det nye Privilegium paa det nye Comediehus paa det nye Kongens Torv, blev Thielo stillet lig med en af Actørerne og erholdt 6 Rdl. om Ugen, »uden at han skal tilegne sig nogen særdeles Rettighed fremfor de øvrige af Truppen.« — Hele den stolte Drøm som Principal, Directeur og Autor var bleven af Skæbnens usynlige Haand vendt om til en Pension paa 6 Rdl. om Ugen. Hans Datter Carolina var samtidig bleven engageret som Actrice med en lignende Løn — atter en af Skæbnens uforstaaelige Handlinger, hans 14 aarige Datter, som kun gennem hans Fortællinger havde faaet et Indblik i Dramatik, værdsattes ligesaa højt som han og hans Manuscripter. Ja, naar Sandheden skulde siges helt ud, værdsattes hun af Spectatores langt højere, at dømme efter det Applaudissement, der altid fulgte hende, nu hun, sine unge Aar til Trods, havde faaet tildelt adskillige større Ruller. Med Forbavselse, som ikke gav Plads for nogen Forstaaelse, saa Faderen, at hans Linchen, som han for saa kort Tid siden satte paa sit Knæ og lod se Komediens Flitter-Pragt, uden nogen sinde at tænke paa andet end den Amusement, han selv følte ved at lade Dækket gaa til Side for den Verden og Færden, der havde den uskattearlige Fordel for ham, at være langt borte fra Vognmandsgade, at hun var hoppet ned fra hans Knæ og vandret ind i den store fortryllede Skov, hvor der mellem Trær, af sær Skønhed og yn-

JOMFRU THIELO

dig Duft, ogsaa voxer store Giftblomster med straalende Farver og døvende Lugt.

Den umiddelbare Følge af disse Begivenheder, der netop, fordi de havde deres Rod i den Jord, hans Fod betraadte, og deres Vækst i den Luft, hans Bryst aandede, kun yderst ufuldstændigt trængte ind til hans Bevidstheds Skjul, var at Datter og Fader rystede Vognmandsgades Skarn af deres Fodder og drog til et nyt og bedre Kvarter af Byen. Denne Flytning blev for Thielo et Triumftog. Han tog en Art Hævn over de af ham saa forhadte og foragtede Rønner ved at drage ind i en Bolig, der var rejst paa Tomterne af et helt Kvarter af disse. Den graadige Lue, som for tyve Aar siden viste sin utæmmelige Magt ved at omdanne største Delen af Staden til stinkende Askehobe, blev den Fakkeltog, ved hvis Skin han skulde finde Vej til Salen i den honnette og agtværdige Frederiksberggade.

I

TÆPPET GAAR OP

Den 30te October 1749 Kl. 10 Formiddag, da Vor Frues Ur rungede Fuldtimeslaget paa den største af sine fire Klokker — Kongens Klokke — udover Byens Tage, gik den franske Sprogmeister Mons. la Beaumelle opad Gadedørs-trappen paa bemeldte Ejendom i Frederiksberg-gade, — han agtede sig op paa Salen for at informere Actricen Jomfru Thielo i det franske.

Trods sine 23 Aar gik han langsomt og eftertænksomt op af Trappen, — hans Hjærne rummede mange Tanker og Planer, — som Informator, Hovmester i det højfornemme Gram'ske Hus, Bladudgiver og Forfatter, var han en virksommere Mand end de fleste andre i denne Stad, som hans galliske Ildfuldhed fandt altfor døsig, og som han følte en brændende Trang til at ruske vaagen. — Mamsel Thielo ventede han sig en Del af, hun var lærvillig og langt mere udviklet end de fjorten-femtenaarige plejede at være i denne — efter hans Skøn — under-

lige By, hvor en stor Del af Indvaanerne vandrede slumrende gennem det meste af deres Tilværelse. Hun havde Sans for fransk Sprog og fransk Vid, og han følte det som sin Pligt at lære hende, at den franske Autor Molière havde et Aasyn, der i det meste var grundforskelligt fra det Vrængbillede, hans Værker var bleven til paa Comediehuset paa Kongens Nytorv, hvor de ageredes i en Oversættelse, som vel var af en Rangsperson, Hr. Justitsraad Sechmann, men maaske netop derfor havde grumme lidt med M. Molière at skaffe.

Han standsede udenfor Actricens Dør og bankede, — Døren blev næsten øjeblikkelig aabnet af en ganske ung Tjenestepige, som kniksende bød ham ind.

Beaumelle traadte ind i et rummeligt trefags Værelse ud mod Frederiksberggade, det var sparsomt og yderst tarveligt møbleret med de nødtørftigste Møbler; det eneste Stykke, som faldt i Øjnene, var et med Skildpadde og Elfenben indlagt Skuffemøbel paa sorte, drejede Søjleben, som paa udfordrende Maade stak af mod de Træstole, som stod ved Siden af det. Paa Væggen hang nogle brogede, ret medtagne Teaterkostumer. Der var meget varmt, og Brændevilden buldrede i Vindovnen med Kobbervindfanget, som stod ved den ene Væg. — Han hængte Kappe og Hat paa et Søm i Væggen, rettede paa Pungparykken foran et lille Spejl i forgyldt Ramme, tog nogle Bøger op af Kappens Lomme, lagde dem paa Bordet, som stod midt i Stuen,

JOMFRU THIELO

saa satte han sig paa en af de umagelige Træstole, og saa tankefuld op mod det gibsede Loft,

Døren til Sideværelset blev lukket op med et raskt Greb og Jomfru Thielo traadte hastigt, næsten hovedkuls ind i Stuen.

Hun var ganske ung, knapt 15 Aar, men saa, paa Grund af den stærkt udviklede Figur, ældre ud. Det, som mest særprægede hende, var Ansigtsovalens ualmindelig smukke Linje, — Pandens fine Bue afsluttedes af de stærkt tegnede Øjenbryn, som gav de store graablaa Øjne, der sad temmelig langt fra hinanden, ligesom en let Skygge. — Munden var lille, Overlæbens Amorbue stærkt fremtrædende, — Hagen, som i en smuk, lidt spids Buelinje, afsluttede Ovalen, gled over i den spinkle Halsrunding.

Det mørkblonde Haar var sat op i en græsk Knude, fra Tindingepartiet faldt en Del Smaakrøller nedover Øret, som næsten skjultes under det fine blonde Krus, der ikke bar Spor af Pudderkvasten. Hun var iført en rød- og hvidflammet Slobrok, Barmens Runding var meget stærkt fremtrædende, ellers var hun slank, Hoftepartiet næsten barnligt.

Franskmanden slog Hænderne sammen med et Klask og rejste sig:

— »jolie, ravissante

du matin à la lune cédante«

declamerede han.

»I maa langt hellere ønske mig ret en »beau jour«.« —

»I mener?« —

»Jeg skal agere for Kongelig Majestæt i Aften — for første Gang« — hendes Stemme havde en sløret Klang.

»Ah oui, c'est vrai,« sagde han, — »det er »den Gerrige«, — ja, I kender »l'avare« og ved, hvor langt det er fra den Piece, I spiller,« — han rystede paa Hovedet, — »men I, Mlle, for Jer Del skal I ej være bange, — blot nogle af de danske Actører vilde lære deres Fejl at kende, i Stedet for at efterligne de franskes!«

»Vil I nu fare fort med Jer strenge Kritik fra Jer Avis,« lo hun.

»Man kritiserer og søger at rette Fejl hos den, som man har Interesse for, og man kan kræve en vis Grad af Fuldkommenhed af en Troupe, som har en fast Skueplads i en Hovedstad — mais, Mlle, commençons, — voilà,« han rakte hende Bogen; hun slog op, fandt hurtigt i »den Gerrige«, Scenen mellem Harpagon og Frosine i anden Act.

Hun satte sig ved Bordet med Ryggen mod Vinduet, Lyset faldt skarpt over hendes Skikkelse, — let bøjet over Bogen læste hun med sløret Stemmeklang, med en bølgende Understrøm, der gav Ordene Liv og lagde Lys og Skygge over Sætningerne, — hun blev hurtigt revet med og Ansigtsudtrykket blev livligt:

»Oui, premièrement elle est nourrie et élevée dans une grande epargne de bouche, — c'est une fille accoutumée de vivre de salades, de lait, de fromage, et de pommes et à laquelle,

JOMFRU THIELO

par consequent, il ne faudra ni table bien servie ni consommés exquis — —.»

Ordene sang sig frem, sikkert forstod hun ikke dem alle, men hun havde Sansen for Sprogets Melodi, — hun er musikalsk, tænkte Franskmanden, som af og til afbrød Oplæsningen for at rette Udtalen; — han havde hørt hende synge, der var altid en Slutningssang i hver Komædie, et Vers til hver af de Agerende. Det havde været affreux at høre de raa Stemmer, som uden Sans for Rhythme og Takt raabte Ordene ud mod Spectatores, — kun den smaa Mamsel Thielo sang — virkelig sang — sit Vers.

Stemmen var ikke stor sammenlignet med de italienske Sangerinders paa Charlottenborg, men den ejede en besnærende Klang, og Tonen var sikker, hvad ej kunde siges om Stadsmusikantens Svende, der nede i Orkestret ofte var beklageligt langt fra den rette Tone.

Beaumelle kom til at smile ved Tanken om hin Aften i det interimistiske Teater i Tjærehuset, da han havde vovet sig paa dansk Comædie og overværede Opførelsen af »den forheksede Skaal«, en afskyelig melange af den store la Fontaine og en ukendt Autor, — han maatte give Baron Holberg Ret i, at enhver Taskenspiller kunde lave Magen.

»Hvad ler I af?« — Carolina saa op, — og der var et aarvaagent, truende Udtryk i Øjnene.

»Pardonnez-moi,« — svarede han og undgik

JOMFRU THIELO

at besvare Spørgsmaalet, — »jeg stod og tænkte paa de — de franske Actricer.«

»Er de saa meget bedre end de danske?«

»Den franske Skueplads er ligesom mere værdig,« sagde han, »alt det farceagtige og obscøne er banlyst; — man kan ej sammenligne danske og franske Actører, — vi har saa berømte Navne, — og her — er her en eneste Actør, som kan recitere Vers, — ja, som kan ret tale, — — er her en Actrice, som Spectatorerne virkelig hører efter? — nej — jeg har set »Oraklet« her, jeg kendte det fra théâtre français, — jeg kunde her næsten ej høre et Ord af, hvad der blev sagt fra Teatret, saadan en Støj var der blandt Tilskuerne — først da I, Mlle, sang Lucindes Slutsang —«

Carolina nynnede halvhøjt;

»Dersom en Skønhed ikke vil
sit stive Hjærte lade bukke
ved Løfter, Eder eller Sukke« — —

»Ja — ja —« nikkede han genkendende — »saa hørte de efter og applauderede, — — men hvilken Applaus! — som en Torden. — Jeg har en Landsmand, Mr. Albine, som har skrevet en Bog om Skuespilleren, — i den afslører han Kunstens Hemmeligheder og giver Forskrifter.«

Carolina slog leende Hænderne i Skødet.

»Skal én lære at agere efter Bøger! — det er ret som naar Dorthé — hun viste med Hovedet i Retning af Køkkenet — læser »en højfornemme Madammes Kogebog« for at blive perfekt udi Kogekunsten, — nej, det kunde

jeg aldrig, — jeg maa være ret oplagt og i muntert Lune, saa kan jeg agere — —«

»Mais non« — afbrød han — »det er netop Fejlen hos de danske Actører, — nogle har for meget, alt for meget Lune, — og nogle for lidt, — jo, Mlle, man kan vel lære af Bøger, — men lad os fortsætte —«

Hun læste videre;

»outre cela, elle n'aime point les superbes habits, ni les riches bijoux, ni les meubles somptueux — —«

Pludselig stoppede hun op. —

»Sig mig, Mr. Beaumelle, er det sandt, at Molière var gift med sin Datter?«

Han trak paa Skulderen.

»Armande Bégart var vel næppe hans Datter,« sagde han tøvende, »men det er ej helt udelukket, at hun kunde være det, — den gode Molière var en stor Digter, — men et skrøbeligt Menneske, han blev meget ulykkelig med hende,« sukkede han.

»Det er kuriøst,« sagde hun, at der ofte fortælles sørgelige Historier om Actører og Actricer, — er det ligesaa i Frankrig?«

»Hos os er Skuespillerens Næringsvej brændemærket baade af Loven og Religionen, — vor største Tragedienne blev, — det er nu tyve Aar siden, — myrdet af en Rivalinde og hendes Lig gravet ned paa en Mark — ingen ved hvor.«

Carolina saa paa ham, Pupillerne udvidedes, saa Blikket blev mørkt — »aa — hvor var det Synd,« sagde hun — stirrede nogle Øjeblikke

JOMFRU THIELO

ud for sig, — saa kom Smilet tilbage i Øjnene,
— hun greb Bogen og fortsatte:

»De plus elle a une aversion horrible pour
le jeu.« —

Beaumelle rejste sig og gik hen til Vinduet,
— med Armene krydsede over Brystet, fulgte
han, lænet mod Væggen, Oplæsningen, — gen-
tog af og til et Ord, — og slog med den ene
Fod Sætningernes Rhythme mod Gulvet, — nede
fra Gaden lød en Sælgekones Raab, — af og
til rumlede en Vogn forbi.

Efter en Stunds Forløb slog Carolina Bogen
i, skød Stolen tilbage, rejste sig — og med en
afværgende Haandbevægelse mod Franskmanden,
declamerede hun:

„Omsonst min Kærlighed, Leander, I begærer,
hvis I til Brudeskænk Melampe ej forærer,
som Philocyne mig med List har vundet fra;
En sliig Klenodie jo tilkom Lucilia:
Paa Moders Testament min Søster sig beraaber,
men Første-Fødselsret Lucilia dog haaber
saa stærk at være, at ved Testament og Dom
den ej mod Billighed og Ret kan stødes om. —“

Beaumelle nikkede smilende.

»I kan vel lære at sige Vers, især da af
ædel og følelsesfuld Natur; — I har Musiken
i Øret, — og det er en stor Fejl at tro, som
mange gør her, at jert Sprog ej egner sig for
det tragiske. Det er utroligt, at et Sprog, som
ejer saa klagende og rørende Toner ej skulde
være i Stand at udtrykke det pathetiske.« —

»Men »Melampe« er jo netop — —« ind-
skød hun.

»Melampe« — afbrød han — »er saa sandelig ingen Tragedie, — Baron Holberg er ej for det følelsesfulde. — I Actører gør en Tragedie af en Satire; — vous autres danois har ingen Tragedie, og Fejlen ligger ej i Jert Sprog, som I er for hastige til at foragte, men i flere Omstændigheder, synderlig i den, at Jert Skuespilhus og Jere Poeter ligge i Svøb endnu, Gudernes Sprog er ej endnu bleven Poeternes. — Se her, Mlle,« — han gik hen til Bordet og tog en lille, tynd Bog i rødt Maroquins Bind, — »her er en ubetydelig Gave til Jer, fra en Person, der admirerer Jer, — og Jer Kunst, — det er en liden Comedie med skønne Vers udi, — vi vil læse den sammen, og I skal da overføre den til Jert Sprog,« — han rakte hende Bogen.

»Deucalion og Pyrrha« læste hun, og saa spørgende paa ham, — »og fra hvem er den?«

Beaumelle samlede sine Bøger sammen, gik hen til Døren, hvor hans Kappe hang, og svarede — uden at se paa hende:

»Fra én, Mlle Thielo, som vil Jert Vel, — hans Excellence Baron v. Korff har bedt mig give Jer den med Hilsen. Excellencen har set Jer agere udi flere Piecer, og han kunde ønske at se Jer Action i en mere serieux Genre, — Excellencen beder Jer læse denne liden Bog, om den maatte vinde Jer Interesse.«

»Merci,« sagde hun ganske ligefremt, »min ærbødige Tak til Hans Excellence.«

»Baronen beder Jer« — Franskmanden ret-

tede paa Parykken foran det lille Spejl og iagttog hende — »gøre hans Hus den Fornøjelse at bivaane en liden Fête iaften, efter Skuespilhuset, — jeg er tilstede og skal introducere Jer.«

Carolina lo kort og drejede sig rundt paa Hælen.

»Kan jeg agere for Parterret i Skuespilhuset, kan jeg troligen ogsaa agere for Logerne — udenfor Huset,« hun gik nynnende med Hænderne paa Ryggen op og ned ad Gulvet. — Hun tænkte paa de Gange, hun havde været inviteret til Souper hos den franske Kok i Pilestræde, — hun havde været i Følge med et Par andre Actricer — men hvad —; hun standse og kniksede for Franskmanden, »Sig Hans Velbaarenhed, at jeg takker for Æren.«

Beaumelle var synlig lettet.

»Naar ønsker Mlle, at Vognen skal hente Jer til Skuespilhuset?« spurgte han.

»Klokken fire — tak.«

»Au revoir, Mlle,« han var lutter Smil.

Hun saa op fra den lille Bog, som hun læste i og nikkede til ham, idet han lukkede Døren.

Tankefuld stirrede hun paa Bogens Blade uden at læse noget Ord. — Hvorfor skulde hun monstro i det fine Hus iaften? — Hun kendte godt den store v. Hemerts Gaard paa Købmagergade, hvor den russiske Ambassadør, Baron v. Korff, boede; — hun vidste, at nogle af Actørerne undertiden blev indbudne til fornemt Societet, — hun havde hørt Actor Londemann

fortælle derom, men aldrig skøttet om at faa nærmere Besked. — Hendes Fader havde ogsaa været slige Steder, — spillet for de fornemme Gæster, — bagefter havde han altid beklaget sig og holdt Hus, saa baade hun og Mutter puttede Fingrene i Ørene.

Hun kom atter til at tænke paa de Par Aftener, hun havde spist og drukket Champagnevin med de to Kræmmersønner; — hun smilte ved at mindes den lille Jomfru Hieronymi, som havde været rusig og til Slut danset Amagerdans, saa det lille Bord med Glas og Flasker var gaaet i Gulvet med stor Allarm.

Skulde hun underholde Gæsterne iaften? — og hvormed? — hvorfor skulde Folk underholdes, naar de gik i Selskab, var det da ej Underholdning nok? — — Den Aften nede i Pilestræde havde hun ageret noget af »Masqveraden« for dem, — hun havde baade været Leander og Leonore, — og de havde let og moret sig, — men hvad, sligt kunde vel enhver, naar man bare havde i Hovedet, hvad man vilde sige — og det manglede hun ej, — hun kunde det meste af Baronens Comedier udenad.

Lyden af Stemmer naaede hendes Øren, hun gik hen og lukkede Døren op ind til Sovekammeret, et lille etfags Rum, — nu hørte hun tydelig Organistens Stemme, som med skarp Skingren udslyngede en Række haanende Bebrejdelser:

»Du — Du forstaar intet af Poesien, ved ej om en Stavelse er lang eller kort og vil dog

JOMFRU THIELO

componere, — ved Du, hvad er musica aritmetica, contemplativa, enharmonica, Pythagorica — ? hvor Fanden kan Du da componere?

»Hvorledes vil Du udarbejde et Thema?»

En spagfærdig Røst bemærkede:

»Jamen, hvis Organisten vil spille dette Thema«

Thielo fortsatte uden at høre:

»Du vil maaske sige, at Regler gør altfor tvungen en Musik, at Din Musik klinger frisk, — ja, jeg tror gerne, at Dine Indfald er fri for Regler, de er gode til at varme Din Kakkelovn med. —«

Carolina lukkede Døren, som stod paa Klem, helt op og traadte ind i Organistens Stue. Hun vidste, at Faderen yndede andre Componister ligesaa lidt som andre Digtere, — aabenbart havde en intetanende Tone-Kunstner forvildet sig ind til ham.

»Men Niels, er det Dig — god Dag,« sagde hun med glad Overraskelse.

En ung lyshudet Mand, iført Studentens sorte Klædesdragt, rejste sig i et Sæt fra Stolen ved Clavecinet, — og gjorde et langt Skridt hen mod den unge Pige.

»Nej — se — Goddag,« — han trykkede hendes Haand, — »Din Far gi'r mig ellers en god Omgang,« lo han.

»Hvad har Du da gjort?»

»Han har gjort et Thema med 2 Variationer, som er noget Makværk, der synder mod alle Regler,« sagde Organisten med Vægt. — »Niels Birck maa vide, man er ej nogen stor Mester i

Musiken, fordi en paa Klaveret kan spille et Stykke, han ej har set før, — et Barn kan læse en Præken i en Postil uden dog at forstaa et Ord.« Organisten sad med Violinen under Armen ved et lille Bord, hvorpaa han i Kampens Hede havde kastet sin Paryk, — de posede Træk dirrede efter Sindsbevægelsen, det tynde graasprængte Haar strittede.

»Niels var jo alledage en stor Ynder af Musikken, han maa jo dog probere sine Kræfter, — og hans Thema er vel ej værre end saa meget andet. —« sagde hun.

»Jo, det er,« — afbrød Thielo — »jeg vil intet mere høre herom.« —

Carolina nikkede til Niels med et Smil.

»Spil den lille Menuet af Fader.«

Studenten satte sig ved Clavecinet, slog an og spillede de første Takter, — Tonerne formildede den vrede Organist, han greb Violinen, — den lille Melodi fyldte Rummet med sine spinkle Toner, — de repeterede Satsen, — og Sindene var faldne til Ro. —

»Du kan tro, jeg klappede af Dig forgangen i »Masqveraden«,« sagde Niels Birck, han rullede sine Noder sammen, — »men Du er ogsaa svært god derudi.«

»Jamen vent nu til »de tre Gratier«, der skal Du faa artige Ting at se, — Dansedragterne til Anna Cathrine og mig har kostet alene 80 Rdl.«

Et bittert Smil lejrede sig ved disse Ord om Organistens kødfulde Læber og trak Furen ved Mundvigen dybere.

JOMFRU THIELO

»Ja, I maa min Tro være Hendes Naade Fru Justitsraadinde Pauli taknemmelig, at hun af Grace for det danske Skuespil har ladet dem gøre — til denne Franskmands Stykke,« sagde han, og tænkte paa den Tid — ikkun et Aar siden — da Actørerne maatte laane de Klæder ude i Byen, som de skulde divertere Publikum i om Aftenen, fordi Garderoben var tom.

Niels Birck lo støjende, — hvad enten han nu morede sig over Organistens sure Mine eller bitre Ord, — »Farvel,« sagde han, i Forbifarten hviskede han til Carolina: »Jeg har noget, jeg skal fortælle Dig.«

Da han var ude af Stuen, satte hun sig ved Clavecinet og slog et Par Accorder an, — Organisten lagde Violinen i Kassen. —

»Er Niels habil i Musiken?« spurgte hun.

»Niels Birck« — sagde Faderen med Vægt — »er, tror jeg, mestendels beskæftiget med den Plan at componere en Opera med Arier, som skal foredrages udi det danske Sprog, — hvad jeg holder for umuligt.«

»Deri mener jeg, Du har Uret,« sagde hun, »det danske Sprog maa vel være lige saa skikket dertil som det vælske.«

»Jeg holder for, at Du skal slaa Dig til Taals med de Sange, jeg har gjort, og som endog Jer Baron Holberg ej har forsmaaet, — der gøres sikkert paa disse Tider ej noget bedre, — og I plejer og at tage Applaus paa dem, ej sandt?« Organisten saa bidsk paa hende,

— han var meget ømfindtlig paa det musikalske Omraade.

Fra Skuffen i det lille Bord hentede han frem et omfangsrigt Manuscript, Gaasefjer og Blækhorn, — han skar sig en Pen, prøvede den paa Neglen, bladede i Manuscriptet, læste lidt hist og her, — og snart var hans rastløse Aand fjærnt fra det nærværende.

Efter nogle Øjeblikkes Forløb kaldte Carolina ham tilbage til Virkeligheden.

»Fa'r« — sagde hun — »kender I Excellencen Korff?«

Organisten strøg sig over Panden.

»Baron Korff, den russiske Ambassadør, er en højfornem Herre, som dog har megen Passion for boglig Syssel og ejheller degouîterer Musiken,« svarede han med Alvor i Stemmen.

»Jeg er buden der i Aften — efter Comedien,« sagde hun kort.

Thielo lænede sig tilbage i Stolen og sagde efter et Øjeblik Overvejelse:

»Actricens Opgave er jo fornemmelig at divertere Publikum, som søger Comediehuset ej alene for Belæring men vel mest for at fornøjes. Standspersoner, som har besværlige og byrdefulde Affærer at forhandle, kan vel behøve Underholdning i deres Hjem og ved deres Fester, — jeg kan intet finde at indvende derimod.«

»Jamen hvormed skal jeg underholde de fornemme Herrer?« spurgte hun.

»Naar de finde Fornøjelse ved at se og høre Dig fra teatro maa det vel være de Evner

og Fortrin, Du har faaet af et naadigt Forsyn — eller som Arv,« — tilføjede han, — »der synes dem angene. Du kan da vel baade tale og synge, ved jeg, og i de mange Aar Du har løbet i hans, Dansemesteren, Hieronymis Hus, har Du vel ogsaa lært en Del af hans Kunst.«

»Ja, danse,« sagde hun og Øjnene straaledede, — »Du kan tro, vi har artige Danse i »de tre Gratier«, Hieronymi har ageret pas'ene med os og dannet Tableauerne, Musiken er behagelig, — og de spiller ej saa falsk som vanlig. — —«

»Ja, ja,« — beroligede Organisten, »Dans er skøn, men en profan Kunst, — Du kan recitere og synge en af mine Arier eller Oder.«

»Jeg er dog noget bange derved,« indvendte hun.

»Bange« — lo han — »Du har jo ageret fra Du ej var fjorten Aar, — og Du husker da Dine Ruller vel, — og alle Versene foruden. — Du maa og skaffe Dig fornem Protection, det har vi Kunstnere behov,« sagde han med et Suk, — saa dyppede han Pennen og begyndte at skrive.

Carolina sad og tænkte, — Protection, hvad skulde hun dermed, — hun spillede Komedie, sang, dansede, — aa den yndige Dansedragt, — saa spurgte hun: »Fa'r — er han gammel, Baronen?«

Organisten svarede ikke, han hørte ikke, hans Aand var fraværende, han digtede. — Pennen

skrattede over Papiret, — hun rejste sig og gik nynnende ud af Stuen.

Han skrev, — det var den store Roman om den fornemme Frøken Charlotte — :

»at tildække Brystet og Halsen kommer et Fruentimmers Helsen meget tilhjælp, hun kan ej noksom tage sig iagt for Forkølelse. Jeg forundrer mig over, at Fruentimmer kan leve saalænge, tænk engang: paa Hovedet har de nogle Alen Kniplinger, over Brystet slet intet, over Maven et tyndt Stykke Lærred, et Snørliv, — og derover en Silke eller ulden Lap, — Vinden blæser op under Klæderne, — et Par korte tynde Strømper og et Par nette Sko beklæder Benene. Vanen er sikkert den anden Natur, men mange dø dog, førend de blive vante til denne Dragt.«

Præcis Kl. 4 holdt en af Vognmand Poul Nyegaards elegante Karosser, der fornemmelig havde til Hensigt at befordre Ministre og andre Standspersoner, udenfor Huset i Frederiksberg-gade. Den vakte en Del Opsigt i denne Bydel, som ikke beboedes af saa fornemme Folk, og der havde samlet sig en Hoben Nysgærrige, da Jomfru Thielo kom ned ad Gadedørstrappen, — hun sprang let op i Vognen, Kusken slog Smeld, og med Raslen og Knagen rullede Karet afsted over den toppede Brolægning. Der var mange Mennesker ude, — Byen fejrede den oldenborgske Kongestammes 300 Aars Jubelfest. — Vejret var ret mildt og tørt, og Mørket var

ved at falde over Staden, — for tredie og sidste Gang skulde Illuminationen tændes, og da Vognen kørte ud paa Gammeltorv, var Begfaklerne omkring Magistratens store Ærestempel alt tændte. Røgskyerne bølgede som Virakdampe fra Offer-skaale op om den store søjlebaarne Kuppel-Bygning med den lueforgyldte Krone paa Toppen, allegoriske Figurer og mægtige Inscriptioner dækkede Yderfladerne, og inde i Tempelhallen, hvis Vægge var prydet med Billeder af den oldenborgske Kongestamme, sendte det gamle Springvand sine spinkle Vandstraaler tilvejrs, som vilde det afsvale al den flammende Begejstring.

En Mængde Mennesker var samlet her paa Torvet, Raab og Hundeglam fyldte Luften, og i Skridtgang kørte Vognen ad den snævre Kørebane mellem Ærestemplet og det ligeoverfor liggende Raadhus, hvis Vinduer begyndte at lue under de pyramideformede Stativers Hundreder af Lys.

Den lille Actrices Øjne skinnede af Begejstring, som hun sad der paa det røde Klædes Hynde, let foroverbøjet, gemt i en sort Tafts Manteau foret med hvidt, og med en sort Fløjels Kyse, — hvis hvide Foer indrammede Tinding og Pande med en pibet Bræmme, — løst kastet om det pudrede Haar, der var ordnet i høj Frisure. Da Vognen drejede om Hjørnet af Klædeboderne, og det sidste Glimt af Torvet og dets Pragt svandt udbød hun halvhøjt: »— ak, der svandt Trylleriet.« Skoboderne og

Vimmelskiftet indtil Stenboderne udfor Helliggejst Kirke, naaede ikke Gammeltorv i Pragt, her var ejheller saa mange Mennesker samlede, saa hun naaede hurtigt Amagertorv; her flammede hendes Begejstring atter op, omkap med Fakler og Lys.

Højbrostræde var en lysende Orm, der stræbte over mod det mægtige Slot, som flammede og lyste som et Baal, — en Vrimmel af Mennesker pressedes baade her og i Store Færgestræde. Husene var behængte med Skjolde og Guirlander; og Inscriptioner, som skulde læses og tydes, fik Tilskuerne til at klumpe sig sammen og helt stoppe for Bevægelsen. — Vinhandler Fabritius og Hofapotheker Bēcher i »den blaa Haand« kappedes om pragtfuld og sindrig Udsmykning, men da Vognen kørte forbi Organist og Informator udi Tegnekunsten Jacob Fosies Hus paa Østergade, synes Carolina dog, at Toppunktet af Pragt var naaet. Fra Frontespiciens svævende Engle over de 11 Laurbærtræer, hver med sit Chiffer af de oldenborgske Konger, gennem de flammende Alterbaal til Rigsvaabnet over Porten, blinkede hele Facaden i et Lyshav, og den loyale Ejers Ærefrygt for det højtelskede Kongehus faldt som en Straaleregn over Beskueren.

Endnu halvt blændet og fortumlet af de mange skiftende Indtryk saa Jomfru Thielo, da Vognen drejede om Hjørnet af Østergade og Torvet, Comediehusets smalle Facade ud mod Hallandsaas. Hovedetagens 4 Fag Vinduer lyste

fra sine Lys-Pyramider ud i den mørke October-aften, og i Midten trængte et sparsomt Lys-skær ud gennem den lave Indgangsdør fra den lille Forhal.

Grev Holsteins Palæ ovre paa den anden Side Torvet skinnede i aristokratisk Overlegenhed fra sin 11 Fag lange Facade og holdt sin Genbo — Skuespilhuset — paa passende Afstand, kun udenfor den høje Tilkørsels-Port, hvis mørke Fløje først skulde aabnes for de kongelige Herskaber, var der plantet en dobbelt Række Begkranse, — her var samlet en Del Mennesker, som Vægtene holdt i Afstand. Actricens Vogn kørte ubemærket op for den lille Dør, der i Kælderhøjde var Actørernes Indgang, hun aabnede Vogn døren og hoppede ned, — Kusken hilste med Pysken, — et Øjeblik efter stod hun indenfor Huset Mure.

Huskendt løb hun i Mørket opad den snævre Trappe til sit Paaklædningskammer, som hun delte med Jomfru Materna.

»God Aften,« sagde hun, næsten førend hun aabnede Døren, vis paa, at Anna Cathrina, der altid var længe om sin Paaklædning, allerede var ved Arbejdet, — og det første hendes Blik mødte, da hun traadte ind i det snævre halvmørke Rum, var Jomfru Maternas Ryg. Som den ældste og fornemste, — hun var af den adelige Slægt v. d. Lühe, Materna var hendes Kunstnernavn, — havde hun den bedste Bordplads i Paaklædningskammeret, — længst fra Døren og Ovnen, som til Trods for Skærmbredtet, ikke

var fri for at stege Carolina paa den ene Side, medens Træk fra Døren til Gengæld holdt hendes anden Side behagelig afsvalet.

Overtøj og Kyse blev anbragt paa en Knage og i en Fart knappede hun sin Adrienne op, saa tændte hun de to Lys paa sit Bord, der stod mellem Ovnene og en stor Dragkiste.

Jomfru Materna var færdig med at rette ved sin Frisure, — og vendte sig om mod Carolina. — Hun havde regelmæssige, rolige Træk, Næsen var temmelig stor; Underansigtet lille, Panden høj, smukt hvælvet. Hun saa paa den Indtrædende, Øjnene var graablaa med et aabent, dvælende Blik. »Du synes mig at komme lovlig sent, min Høne,« — sagde hun med dyb, fuldtonende Stemme, — »jeg begyndte at frygte, at Du vilde lade vor ophøjede Fyrste vente,« derpaa vendte hun sig og lagde Farve paa Læberne. Hun var costumeret til Marianes Rolle, bar Haaret tilbagestrøget i lang nedhængende Lok, der var samlet med et Baand, bunden i Sløjfe under Hagen, i Forhaaret var der fæstet lyserøde Roser, som stod smukt til Pudderets Sne.

»Aa, jeg klæder mig hastigt,« svarede Carolina, »jeg er friseret hjemmefra, — min Dorte er flink som Hjælperske, — hvor er Blosz?«

»Hun hjælper Utilia.« —

Jomfru Thielo tog sin Dragt ned fra Knagerækken paa Væggen, hvor den var hængt frem af Paaklædersken, og puslede smaanynnende om, — rettede paa Dragtens Pocher, tog Sminke-

æskeden frem fra Bordskuffen, og begyndte at sminke sig.

»Har Du faaet Dit Costume til »Gratierne« ?« spurgte hun.

»Nej,« kom det kort.

»Rehdiger, Skrædderen, skikkede mig mit i Formiddags, — det er magnifique, — rød og gulblomstret Tafts Tunique, med hvid Underkjole.«

Jomfru Materna rejste sig, hun var færdig med sin Paaklædning, »ja, det vil blive et skønne Syn, det er godt at Skuepladsen har fornemme og rige Velyndere og Velynderinder,« — hun var høj, med sine 19 Aar noget tilbøjelig til Fedme, — hendes Gang og Bevægelser var rolige, Holdningen fornem, der var noget køligt over hende, — hun gik langsomt ud af Kammeret.

Et Øjeblik efter blev Døren aabnet lidt, og en høj tynd Kvindeskikkelse gled ind, det var Madam Blosz, Actricernes Paaklæderske. — »Naa ja, Godaften, ja Mamsellen undskylder, — men Madam Lønkvís er noget contrarier i Aften, — naa ja,« hun var begyndt at hjælpe Carolina Kjolen paa, »hendes Dragt er med Tugt at melde noget drækkig, — nu har vi syet og flikket moxen en hel Klokke-time, — naa ja, — en kan jo ej agere for Majestæt i Filler, — og Madam Lønkvís havde næsten kun Trasser at skjule sig i, — naa ja.«

»Blosz,« indskød Carolina, »hvordan er Huset ?«

»Huset,« sagde Blosz, hun laa paa Gulvet

og rettede paa Kjolesømmen, »er paa 241 Rdl. Naa — ja, han var hel hönisch paa det, han Polakkeren — Linkus, det er troligvis Aaringer siden, han saa saa meget i Kassen, — naa ja, hvad er der at sige til at Herskaberne løber til Italienerne, — Blosz har det fra Lyse-Kommandøren paa Charlottenborg.

En skarp Kvinderøst lød ude fra Gangen:
»Blosz!«

»Ja, ja, naa, ja, det er Madam Lønkvís,«
hun gled ud.

Jomfru Thielo var nu færdig. Som hun stod der i Kammerets Halvmørke traadte den lysklædte Skikkelse ud af Skyggen, — den blomstrede Kjole, hvis Liv var stærkt udskaaet, lød den slanke Hals og de runde Skuldre tone frem under det højt opsatte, hvidpudrede Haar. Hun var meget lidt sminket, Læbernes røde og Øjenbrynets Bue var stærkt fremtrædende, og i det rødlige Skær fra Lysene blev Skygger og Overgange bløde, — hun var et ungt Blod, den gamle gerrige Harpagons livsglade Datter, som lykkelig og forventningsfuld iler til Møde med sin Valerius. —

Hun løb rask nedad den smalle Trappe, forbi Døren til Forsamlingssalen og ind paa Scenen.

Alt var i Orden, Decorationen opstillet, de 3 Kulisser med deres malede Vinduer og Døre og Bagtæppet med Døren midt paa. Scenen var tom, — ikke et Møbel, den var yderlig sparsomt belyst fra Lysene, som anbragte i Holdere sad bagpaa Kulisserne.

Da Carolina traadte ind paa Scenen var Maskinmesteren Nielsen og Lyse-Accomodøren beskæftigede med at efterse og pudse Lysene, som osede i den kolde Trækvind. — Actøren Rose stod nede ved Hullet i Fortæppet og kiggede ud i Salen, — hun løb ned til ham, lagde Armen om hans Skulder og sagde: »God Aften, Christoffer, søger Du Kendinge?«

Uden at dreje Hovedet sagde han: »Godtfolk til Huse, min Pige, — se, se,« lo han, »der har vi »la reine en réserve«.«

»Aa, maa jeg se, —« hun hoppede af Utaalmodighed.

»Kom,« — sagde han og traadte til Side, »se der i femte Loge i første Etage, Damen i den gule Atlaskes Robe, det er Madame de Hansen, — la favorite. Du ved, hun var Pige hos Beridder Neppe, hun er lige retourneret fra Fyen, et lille sejour for visse Aarsagers Skyld,« han lo fnisende. — »Og ligeoverfor hende, kan Du se Damen med Rosenkransen om Lokkerne, det er Madam Agerskov, dydsiret Ihukommelse.«

Carolina stirrede ud i Salen, den kolde Trækvind sved i Øjet og blændede, det var i Forvejen ikke let at kende bestemte Personer i det mere end halvmørke Rum, kun pauvert belyst af 2 smaa Lysekroner. Alene Hans Majestæts Loge, midt for Scenen i 1ste Etage, var stærkere oplyst af Lampetter, som lod Væggens rødt- og gulstribede Atlask skinne og brød sig i Panelets Guldlist. Salen var paa det nær-

meste fyldt, kun Majestæternes Loge og de nærmeste, der var reserverede Suiten og det kongelige Livré, var tomme, — der stod Sus og Larm op fra Rummet.

Hun vendte sig mod Rose, som stod smilende ved hendes Side, han var velvoxen med elegant Holdning, rolige Ansigtstræk og mørkeblaa talende Øjne, hvis Udtryk, hastig skiftende, ligesom svøbte sig om hans Replik.

»Er Baron Korff i Salen?» spurgte hun.

»Korff,« gentog han med sin smukke, fuldtone-nde Stemme og saa paa hende med Spørgen i Øjet, »Moskovitten, lad se,« — han kiggede ud — »nej, han er ej i sin vanlige Loge, — jeg ser hans Sekretær Aladinoff med nogle Herrer, men ej ham.«

Actør Ørsted, halv paaklædt, kom farende ind.

»Der er de,« sagde han, »er i færdige?»

Rose nikkede. »Bradt,« det var Lyse-Accomodøren, »Bradt,« kaldte han, »snyd Rampen, før Herskaberne entrerer,« han stillede sig ved Kighullet.

»Kom Line,« sagde Rose, »lad os tage Din Replik efter: hvem der vil kere sig om Folks Snak faar nok at bestille, — tal nu tydeligt og ej for vivact, hendes Majestæt forstaar ej dansken helt vel — kom,« de gik ned mod Baggrunden.

Fløjdøren ind til Kongelogen blev lukket op, Hofmarchallen Grev Moltke saa, om alt var i Orden, og hans Majestæt Kong Fred. d. V. og Dronning Louise traadte ind. Publikum havde

rejst sig med Front mod Kongelogen, og i det Øjeblik hans Majestæt gik over Dørens Tærskel, et Par Skridt foran Dronningen, sank alle Damerne mod Jorden i et dybt Knix, og alle Mandfolk bøjede Ryggen til Buk, der var stille i Salen, — andagtsfuld Tavshed. Kongeparret tog Plads paa de forgyldte Stole helt nede ved Balustraden, — og saasnart hans Majestæt havde sat sig, lagde han begge Armene paa den røde Flojels Kant, og støttende sig paa Albuerne, betragtede han Salen. — Suiten havde fyldt Sidelogerne.

»Saa, — nu Børn,« sagde Ørsted, og retirerede sig ud i Kulissen, hvor Actør Clementin, som agerede Harpagon, alt stod.

»Kom,« — sagde Rose og tog Carolinas Haand, den var kold og rystede lidt, — »nu bare Courage.« — De tog Opstilling helt nede foran Sufflørkassen. — Ørsted klappede i Hænderne, — saa gik Dækket op for »Gnieren«.

I Nachspillet »Det aftvungne Samtykke« agerede Carolina ikke; hun bistod Jomfru Materna, som havde den eneste Damerolle, med Omklædningen, da Blosz ilfærdig gled ind i Kammeret og begyndte: »Naa ja, — ja her staar en Lakej, at Jomfru Thielos Vogn venter.«

Anna Cathrine Materna vendte sig med et Ryk og saa spørgende paa Carolina.

»Det er, — aa Anna Cathrine,« sagde hun med et Udbrud og tog Jomfru Materna om Halsen, »det var Mr. Beaumelle, som havde en

Indbydelse til Baron Korff iaften efter Stykket her, — kender Du ham?»

»Jeg maa vel snarere spørge, om Du kender ham,« svarede hun og frigjorde sig for Carolinas Arm, som truede hendes Frisure, »mais il faut commencer. Nu skal Kyllingen vare sig, at den ej faar Fjerene pjuskede, det er en farlig Høsegaard den paa Købmagergade, — Vognmandsgaden var slem, men jeg frygter, at Købmagergaden kan blive værre.«

»Aa,« sagde Carolina mut, »nu var det nys saa smukt altsammen, og nu gør Du mig saa bange, det er ej pænt af Dig. —«

»Bange — Du —« lo Jomfru Materna, »snak min Kylling,« — hun gav hende et lille Dask paa Kinden, »gaa og gør Din Pligt som den Actrice Du er.« — Carolina tog tavs sit Tøj paa og skyndte sig ud.

Udenfor paa Torvet holdt Hyrekarethen, ved Vogndøren stod en Lakej i Baronens Livré, grønt mod Guldresser, han hilste, aabnede Døren, Carolina steg op i Vognen og satte sig tilrette paa Bagsædet, et Øjeblik efter traadte en Skikkelse hen til den aabenstaaende Vogndør. Ved Skæret fra Vognlygten og det blafrende Lys fra Beg-Kransene udenfor Indkørselsporten saa hun et blegt, smalt Ansigt, hvori et Par brune Øjne med et blidt noget sorgmodigt Udtryk. — Skikkelsen hilste høfligt, »Pardon Mlle, mit Navn er Aladinoff, jeg er hans Excellences Sekretær, jeg skal have den Ære at ledsage Mlle.« Han steg op, tog Plads paa

det lille Bagsæde, Lakejen smækkede Døren i, sprang op paa Bukken, — Hestene trak til. Undervejs ønskede Carolina mere end en Gang, at hun sad i den Portechaise, hun plejede at leje paa Torvet og som bragte hende i sikker Havn i Frederiksberggade, — eller højst i Pilestræde hos Cardinal, de faa Gange hun havde souperet der. — Hun nærede en i Barnaarene erhvervet Mistro til det nye og ukendte, en Følelse, som undertiden for et Øjeblik kunde overskygge hendes tillidsfulde Munterhed og Lyst til Oplevelser. Der blev kun vexlet faa Ord mellem de to. — Actricen var lidt bange, og Secretærens Danske var meget mangelfuldt, hans Conversation bestod mest i franske Begejstringsudbrud over den pragtfulde Illumination, som ganske henrev ham, da Vognen passerede det Reventlowske Palais, som fornemt tilbagetrukket lyste som et Fe-Slot i den store Have, hvis Træers Grene var smykkede med store lysende Lampions.

Med et Ryk standsede Vognen udenfor v. Hermerts Gaard, Lakejen brugte Dørhammeren, Porten blev lukket op og langsomt drønedes Karen ind i Hvælvingen, standsede, — Secretæren steg ned, rakte Actricen Haanden og hjalp hende ud. Med en Haandbevægelse viste han Vej op ad den brede Trappe, som i en Bue førte op til første Etage, aabnede den store Fløjdør, traadte tilside og Carolina gik ind i Forge-makket. Lakejen, som var fulgt efter, hængte hendes Manteau og Kyse paa en Stumtjener,

som stod bag en stor firfløjet Skærm, paa hvis Fløje var malet Landskaber i antik Stil. — Hun stod et Øjeblik midt i Gemakket med en Følelse af noget uvirkeligt, — hun kendte den fra Teatret, naar hun stod parat, og der blev givet Tegn til, at Dækket kunde gaa op, — saa aabnede Lakejen Døren ligeoverfor hende. Hun kom ind i et Kabinet, som var oplyst af en Glaslysekrone, som hang i røde Silkelidser, paa den ene Side af en lukket Fløjdør hang et stort Spejl i rigt udskaaret, forgyldt Ramme, paa Marmorkonsolen stod en Vase i bleu-royal, paa den anden Side af Døren et lille Bord, dækket med en Kouvert.

Spejlet tiltrak Carolina, — det var første Gang hun havde set saa stort et Spejl, — og det, at Glasset var i et udelt Stykke, gav et ganske andet Indtryk af Billedet end det, hun var vant til at se i de sædvanlige, tvedelte Spejle. — Hun drejede sig baade i Profil og en face, vurderede det Indtryk Kjolen gav, og følte Tilfredshed med, at hun havde beholdt Teater-Costumet paa, det sad godt, og Silkestoffets Blomster stod godt til det pudrede Haar. Hun strammede Kjoleliyet i Midjen, og trak Chemisettens Kniplingskant frem i den dybe Udskæring. Lakejen kom ind med en Bakke med Laagfade, en Skaal Frugt og en Karaffel Vin, satte Servicet paa det lille Bord, skød en Lænestol frem — om Mlle ønskede at soupere. — Carolina stod uvis. Munterheden tændte Lys i hendes Øjne, dette var virkelig højst mærkvær-

digt, skulde hun sidde og spise ganske ene her i dette store, fremmede Hus, hvor hun var indbudt til — — ja til hvad? til Underholdning? det var en hel Comedie. — — Hun kom til at tænke paa Festmaaltidet i »den Ugudelige«, — saasnart Dækket var faldet, kastede Actørerne sig over Resterne for at redde sig et gratis Aftenmaaltid, de vidste, at Maden var god, den kostede hver Gang 4 Rdl. 2 Mk., ofte havde hun set det vilde Slagsmaal for at faa fat i en god Bid. — Og her, — et helt Bord til hende alene, — og en bukkende Lakej, som tog Laagene af Fadene og skænkede Vin i Glasset. — Hun satte sig, — hun følte det næsten som en Pligt, — nyd, tag hvad Du kan faa! maaske kommer Stengæsten og henter Dig om lidt!

Lakejen trak sig tilbage, — hun spiste i Tavshed. — Af og til saa hun sig om i Stuen, — nej dog, se hvilke sælsomme Vaaben der paa Væggen bag hende, — Spyd, Pile, Buer og store Skjolde overtrukne med Huder, — det var ligesom i et Garderobekammer i Komedien, — hun sad og stirrede, glemte Maden. Nu hørte hun Skridt udenfor i Forværelset, Døren gik op, og Beaumelle kom hastigt ind.

»Ah! bonsoir, chère Mlle« sagde han og greb begge hendes Hænder, »hvor det glæder mig, — og saa smuk, — en charmant Ide, at komme i Costumef.« Carolina lo, »ja Actricen maa jo bære hvad Actricens er, — skal jeg blive her?« spurgte hun nysgerrig.

»Ah, mais non,« sagde Beaumelle og satte

sig ved Siden af hende, »hans Excellence har haft Loge her i Aften, — les francmaçons« sagde han forklarende, »om et Øjeblik er Herterne færdige og vil være henrykte over at hilse paa Mlle.«

»Naa, Frimurerne« sagde hun eftertænksomt, »ja, dem kender jeg, de siger henne i Kattesundet, at de spiser Pigebørn, især de fede,« lo hun, »er det sandt?«

Beaumelle stemte i med en høj Latter, »Nej, jeg tror, at de foretrækker en Kylling, idetmindste her paa Købmagergade, — Appetit'en i Kattesundet kender jeg ey.«

»Hvad er de dér til?« spurgte hun og pegede paa Spyddene.

»Mlle skal ikke være bange,« lo han, »det er ikke Spid til at stege Smaapigerne paa, — det er Vaaben fra et Eyland i det russiske Rige, hans Excellence har engang udsendt en Expedition dertil for at undersøge dette fjærne Land, — det kaldes Kamschatka.«

»Naa,« sagde Carolina, hun var lige klog.

»Ecoutez, Mlle Thielo,« han lagde Haanden paa hendes Arm, »I vil foruden hans Excellence træffe nogle udenlandske Herrer her, I skal« . . .

Carolina rejste sig nynnende og gik hen foran Spejlet, hun var hjærtelig ked af alle disse Forberedelser. I det samme blev Fløjdøren aabnet af en Lakej, — hun nølede et Secund, saa gik hun med rank Holdning smilende og ganske utvungen ind i den temmelig store Sal, standsede midt paa Gulvet under den store Glaslysekrone

og saa sig med et hastigt Blik om. Hun opfattede kun delvis Vægmaleriernes antikke Landskaber, oplyste af Lampetterne, som var anbragte paa de snørklede, forgyldte Rammer, de mørkegrønne Silkegardiners Guldresser lyste i det flakkende Lys, — hun saa helt tydeligt det med Skildpadde indlagte Clavecin, som stod under et Landskab med dansende Hyrdinder, — og hendes Blik søgte Personerne. Ligeoverfor i Hjørnet foran den store, hvide Kamin sad omkring et Kaffebord fem Herrer, — og fem Øjepar hvilede vurderende paa hende. I et Nu var hendes første Indtryk samlet i en ligesom befriende Tanke »aa, gamle Mænd«.

Beaumelle var ved hendes Side. »Tillad mig at præsentere Mlle Thielo, den danske Skueplads' yngste Primadonna — eller maaske er det rettere at sige at det er Molière's Elise, som vi har den Nydelse at se her.«

Baron Korff rejste sig og gik hen mod hende, med sine halvhundrede Aar en velconserveret Mand: Ansigtet var fyldigt, Læberne næsten svulmende, Øjnene store, fremstaaende, mørkebrune, Blikket elskværdigt protegerende. Han førte sig i den violette, langskødede Frakke med de kostbare Kniplingsmanchetter, som faldt udover de hvide noget fede Hænder, med den elegante Utvungenhed, som mange Aars Øvelse, begyndende med Pagetiden og følgende hele Rækken af Hofembeder, giver.

»Tak, chère Mlle, fordi De vilde komme her i Aften og hjærtelig velkommen« Stemmen var

dyb, der var noget beroligende og varsomt i den, — han skød en Lænestol frem — »tag Plads, Mlle, det er nogle af Husets Venner.« Herrerne rejste sig og bukkede.

»Mlle har haft den Ære at agere for det højeste Herskab,« sagde den spanske Udsending Grev Puente, en lille mørkhudet, tør Mand.

»Ja, Deres Majestæter bærede Huset med deres Nærværelse,« smilede Carolina, »uagtet hans Majestæt ej er nogen stor Elsker af teatraliske Præstationer, — hans Maj. vil jo foretrække Hundeglam og Jagthorn for den lifligste Musik.«

Herrerne smilede, — »ja, Majestæten er en vældig Nimrod,« sagde Baronen.

»Salen har sikkert rummet noget af hans ædle Sturvildt« — bemærkede Beaumelle. Carolina opfangede hurtigt Meningen, »ja, Madame de Hansen og Mad. Agerskov var blandt Spectatores,« sagde hun. Alle lo.

En Lakej bød Likør rundt.

»I mit Hjemlands Drik byder jeg Mlle velkommen,« hans Excellence hilste med Glasset. Carolina tømte det lille Glas; den stærke, sødlige Likør varmede som Ild og satte næsten Taarerne i Øjet. »Hvad er det?« lo hun.

»Vi kalder det Vodka«, sagde Baronen, »det er en Slags Brændevin.«

»Det var visselig ej noget for vor Jeppe, — det er stærkere end Jacob Skomagers sædvanlige Snaps, — kender Deres Excellence ej Baron Holbergs »Jeppe paa Bjerget«? hun bemærkede det spørgende Blik i Baronens Øjne.

»Jeg vil ærlig tilstaa, at jeg frequenterer Italienerne oftere end Skuespilhuset; Baron Holberg er en Pryd for sit Land, men hans Comedier er ej min goût.« —

»Jeg admirerer i højeste Grad Baronens Comedier, hans Perniller er mine kæreste Ruller,« sagde Carolina frimodigt, — »men jeg véd vel, at ej alle er af den samme Opfattelse, — besynderlig da det fornemme Societet,« tilføjede hun og saa sig om.

»Jeg er helt ud af Miss Thielos Mening,« sagde den engelske Ambassadør Sir Titley, en høj, mager Mand, med furet Ansigt, hvori et Par lysblaa, klare Øjne lyste med venligt Smil i Øjenkrogen, — »den danske Scene ejer i Baronens Comedier en Skat af uskatteilig Værdi, han kan fuldtud lignes med Molière.« —

Carolinas Øjne skinnede af Glæde, Blodet rullede raskt i hendes Aarer, Gnisten havde fænget. Kindernes Rødme blev dybere, — hun sad et Øjeblik uden at se nogen eller noget, — saa rejste hun sig pludselig, traadte ud midt i Salen under Lysekronen, hvis rolige Lysskær kærtegnede den unge Begejstring, som søgte dets Straaler. Hun rankede sig, slog den knyttede højre Haand i venstre Haandflade og begyndte: »Der skrives nu til Dags saa mange Comedier i Verden, og ingen skriver om en Stundesløs.« — Med rapt Lune, og tuset Tungefærdighed sagde hun Monologens Begyndelse; — med korte, hastige Ryk, febrilske Haandbevægelser og stadig Smaatrippen, var hun den stundesløse Landsby-

kone, — hun svedte og pustede med Virtuositet, medens hun stod for Tilberedelsen af den klumpe Melgrød og de 8 haardkogte Æg, — og hun slæbte stakaandet Magisterens Brænde fra Kælder til Kammer. Hun foer som en Stormvind gennem alle Pernilles Bestillinger, — og smilede sig barnlig gennem Pigens Tilstaaelse af sin Kyskheds Grad, — og da hun tilsidst stak Pennen bag Øret og saa over Brillerne, var Salen overvundet.

Excellencen Korffs Øjne blev endnu større og hvævede sig endnu lidt mere frem; — omkring Sir Titleys Øjekroge laa Latteren som en Vifte af Rynker, Spanierens sorte Pupiller skinnede af Fryd, og Beaumelles Øjne saa for første Gang helt klart, at der gaves en dansk Molière, og at han kunde tolkes af en lille Actrice fra den danske Bande.

Hun tav og vendte tilbage til Nuet, — Smilet blev lidt tvungent. — Herrerne havde omringet hende, leende applauderede de, Baronen tog hendes Haand mellem begge sine. — »Ved Gud, Mlle, I har det attiske Salt, som krydrer det daglige Brød, M. Holberg er i gode Hænder hos Jer, — sig mig, kender I en engelsk Autor, navnlig Shakespeare?«

»Nej«, — svarede hun, »jeg hørte aldrig det Navn.«

»Jeg saa for nogle Aar siden i London en Piece — Kong Lear, som, om jeg mindes ret var just af denne Autor; den var slet sammensat af en underlig goût, — den er Jer bekendt, Sir Titley?«

»Oh yes«, svarede Englænderen, »jeg har set den præsenteret af Mr. Garrick, en admirable Actør.«

»Dog — fortsatte Baronen, fik jeg Lyst til at lære denne Autors Værker at kende, — jeg har i mit Bibliothek en Del af hans Skuespil, — og læser dem ofte med Glæde, — jeg holder for at meget derudi vilde tage Jer Interesse, Mlle.«

»Det danske Teater er sikkert ej den Op-gave mægtig,« bemærkede Beaumelle overlegent, »— ingen af Actørerne kan recitere Vers, — ja her findes ej engang nogen Skønaand, som forstaar fremmed Sprogs Finesser saaledes, at han kan oversætte godt. — I har ej« han vendte sig til Carolina, »nogen Oversættelse af fransk eller engelsk Tragedie, — sikkerlig har I nette Decorationer, men det vigtigste fattes Jer, — den store Stil.«

»Alle Franzoser er saa entêterede for deres egne Actører,« sagde Sir Titley, »jeg mener nu, at det franske Teater ejer ej en eneste Actør, der kan fremstille saa naturlig de stærkeste og besværligste Passioner som Mr. Garrick.«

»I var os alle Dage en streng Tugtemester, Mr. Beaumelle,« sagde Carolina smilende, »vel ved jeg, at man siger, at den, der elsker Barnet og skal tugte det, — men dog vel ej medens det endnu er Spædbarn. — Mons. Rose siger, at vi skal vel voxte os stor uden den franske Dansemesters Pas og Attituder.«

Den engelske Ambassador lo hjærtelig »that's all right, miss, — Holberg and Shakespeare.«

»Har Mlle admireret den skønne Illumination paa Gammeltorv« spurgte Baron Korff, som ønskede Samtalen ind i et andet Spor, — »ja, hvor er Templet dog skønt« bifaldt Carolina.

»Men Passagen derigennem er lidt for trang, — lo Beaumelle. Da hendes Majestæt igaar Aftes — efter Taffet — var kørt ud sammen med hans Maj. for at goûtere det skønne Syn, lod Herskaberne Vognen standse ved Templet, hendes Maj. ønskede at promenerere derigennem, — Men da hendes Maj's Pannier for Tiden — af visse Aarsagers Skyld, er af besynderligt Omfang og Vidde, blev det stikkende fast i Passagen, — en Hoffrøken maatte retirerer hendes Maj. i Raadhuset, dér blev Pannierskørtet efterladt, og hendes kongelige Majestæt promenerede gennem Templet, — sans façon —« lo han — »med opheftet Skørt.« Herrene morede sig kosteligt, — Carolinas Øjne blev sorte, og hun følte en rasende Trang til at række Tunge af Franskmanden, — det var hendes gamle Hævn fra Skolestuen i Landemærket, — og Følgerne havde hun dengang taget uden Taarer, — blot hun var hævnet. — Nu betvang hun sig.

»Deres Excellences Illumination kan taale Sammenligning med Købmændenes af Børsen,« — sagde Baronen til Grev Puente.

»Ah, mais non, — mine Lys koster mig kun 4000 Rdl., la bourse des marchands est plus grande,« lo han.

Der blev budt Champagnevin rundt. »Nu haaber jeg, at vor smukke Gæst vil glæde os

JOMFRU THIELO

med en liden Sang, — Clavecinet venter sin Beherskerinde,« sagde Baronen.

»Ja, vi paa Kongens Torv kunde vel tiltrænge nogle af Italienernes Toner,« sagde Carolina, »men om Deres Excellence vil nøjes med hvad Skuespilhuset formaar, da er det Jer helt vel undt.« Hun rejste sig og gik hen til Instrumentet, stod et Øjeblik i Tanker, saa satte hun sig paa Tabouretten, og lod Fingrene løbe hen over Skildpaddes Tasterne. — Hun var ferm ved Klaveret, — Organisten holdt bestemt paa, at Fruentimmere maa man lade lære Musiken i Ungdom og spæde Alder, — mod femten Aar og derover bliver der intet deraf. »Melodien er af Far« sagde hun og præluderede et Par Accorder, — saa sang hun, med tydelig Text-Udtale, — Blikket var fæstet paa det maledes Vægstykke lige for hende, kun i de korte Mellem-spil saa hun paa Claviaturet!

Hier kann ich in tausend Freuden
Ruhig und ganz stille weyden
:|: Ich kann frey und lustig seyn :|:
Ich will Schäfern Kränze winden
aber mich zu einem binden,
:|: Dazu spricht mein Hertze: nein. :|:

Keiner soll von mir gedenken
Ich werd ihm mein Hertze schenken
:|: wenn er seins dagegen beut, :|:
geht zu schöneren Schäfferinnen
seht, ob ihr sie kön' gewinnen
:|: Vielleicht, dasz Ihr glücklich seyd. :|:

Andere Schäfferinnen sagen
Euch schön Trost auf euer Klagen
:|: Wenn sie euch verliebet sehn. :|:
Sollt ich Heyraths Grillen fassen
so will ich's euch wissen lassen,
:|: Laszt mich denn so lange geh'n! :|:

JOMFRU THIELO

Efterspilletts sidste Tone var næppe anslaaet, saa brød Bifaldet løs. Alle Herrerne klappe, — Spanieren kastede sit Kniplingslommestørklæde for hendes Fod. Carolina smilede og takkede med et Fingerkys, — et Begejstringssus gik gennem Salen, Komediens yngste havde sejret, hendes varme Mezzo-Sopran havde her — som i Skuespilhuset — fundet Vej ind til Begejstringens Løndør, som sprang op for Tonernes Magt.

I det samme raabte Vægteren ti nede paa Købmagergade. Carolina tog sit Glas, »Tak for iaften, Deres Excellence.«

»Nej, nej, Mlle,« sagde Baron Korff, »det Ord Tak har sin Plads paa mine Læber, ej paa Deres.«

Herrerne hilste. Carolina nejede, — Lakejen aabnede Fløjdøren, og hun gik gennem Kabinettet ud i Forgemakket.

Med langsomme Bevægelser og smaanynnende tog hun Kysen paa, glattede Baandene og bandt omhyggelig Sløjfen. Pludselig blev Kabinetsdøren aabnet og hans Excellence traadte ud, med en Hovedbevægelse affærdigede han Lakejen, — Carolina saa lidt forskræmt paa ham, som han stod der, velvoxen, noget svær, imponerede han mere end inde i den store Sal. — Han omfattede hende i et Blik, tog Manteauen, og idet han hængte den over hendes Skuldre, bøjede han sig ned og sagde halvhøjt »mia milaia«.

Actricen saa smilende, uforstaaende paa ham, — saa nejede hun og gik.

JOMFRU THIELO

Udenfor ventede Lakajen med en tændt Armstage, — et Øjeblik efter kørte Karet ud paa Købmagergade.

Den næste Formiddag afleverede en Lakaj en Smaragdring med Diamanter i Jfr. Thielos Hjem i Frederiksberggade.

II

PRØVENS DAG

Lørdag d. 10de Jan. 1750 skulde der i Skuespilhuset holdes Prøve paa Baron Holbergs Comedie »Den stundesløse«. Sæsonen havde rent ud sagt været jammerlig, trods alle Anstrængelser var det meget svært at faa Publikum i Tale, — de fornemme gik til den italienske Opera paa Charlottenborg, — de mindre fornemme, som tyede til Parterrets og Galleriets billige Pladser, vilde se Gøgl og Commers, helst i pragtfuldt Udstyr, hvad Husets slunkne Kasse absolut ikke var til.

I lang Tid have Actør Clementin arbejdet med »Den stundesløse«s Rolle, han havde haft svært ved at faa fat paa Figuren, og der var ingen som kunde række ham en hjælpende Haand.

Direktøren, Pilloy, havde vel i sine unge Dage ageret paa Grønnegade-Teatret, men om »Den stundesløse« havde han ingen Erfaringer. Stykkets Forfatter kom aldrig i Comediehuset,

Clementin havde ikke vovet at besvære ham med Spørgsmaal, Baronens var med Aarene bleven svagelig og vanskelig. — Han havde prøvet nogle Gange med de vigtigste af sine Medspillende, fornemmelig da Madam Lund, som agerede Pernille, og mente nu, han havde nogenlunde Forstaaelse af Figuren.

Han var saa en Dag gaaet op til Baronens og havde bedt ham overvære en Prøve, — og Baronens bestemte Lørdagen d. 10. Jan.

Det var en kold, blæsende Vinterdag, og det isnende Pust af Østenvinden mærkedes tydeligt i Skuespilhusets tomme Sal. Baron Holberg sad, indhyllet i sin pelsforede Kappe, nede paa den første af Parterrets ni Bænke, lige ved Orkesteret, — af og til gennemrystedes han af Hosten, Aarstiden var ubarmhjærtig mod hans syge Bryst. Ved hans Side, støttende sig med den ene Arm til Orkesterbalustraden stod Actricen Mad. Utilia Lenkiewitz, en høj, statelig Dame med skarpe Træk, — Øjnene smaa, brune, lidt stikkende, Munden stor, Læberne smalle; der var ved Ansigtet med den korte Hage noget masculint, ligesom ved Holdning og Stilling. — Hun var iført en mørkeblaa Klædesadrienne, om Halsen og Skuldrene var slynget et rødt Silkesjal.

Rampens Tællelys var tændte og kastede et svagt Lys over Prosceniet og de Personer, som var samlede her — ligesom Møl om Flammen. Mad. Lund, Pernille, stod foran Sufflørkassen helt nede i Rampelyset og begyndte paa Mo-

JOMFRU THIELO

nologen for anden Gang. Pilloy talte hviskende med Rose, som sad i den lille Loge i Prosceniet, Jomfru Thielo og Gert Londemann, — de havde Leonores og Oldfux' Roller — stod i Logens Baggrund.

Carolinas Blik var fæstet paa Baronen nede i Parterret, — kun faa Gange havde hun set ham her i Huset, og hun var ikke ganske fri for at føle lidt Angst for den gamle, tavse Mand, som havde skrevet de mange Comedier og dertil en Hoben Bøger om de forskelligste Materier, — han forekom hende saa sælsom.

Helt vel forstod hun hans Replikers Sprog, og mundret faldt det hende, ofte havde hun hørt det — og mere til — i Vognmandsgadens Indvaaneres Mund, og i Comedierne fandt hun mange gamle Bekendte. Hun vidste, at den fine Del af Societetet fandt ham plump, og hun kendte saare godt alle de Steder, der blesserede Selskabets goût, men —, tænkte hun, — hun sagde det aldrig, selvom det kunde komme paa Tale ved Prøverne, — saalunde taler og tænker de Folk, og saalunde er de. — — —

»Ej saa reciterende, — mere verve,« — afbrød Pilloy Mad. Lund, der var begyndt paa Fortællingen om Konen ude paa Landet, — Actricen fortsatte, med haandfast Humor smældede hun Sætningerne ud med djærvt Lune.

Mad. Lenkiewicz kom nu til Syne paa Teatret, hun agerede Magdelone; — i samme Øjeblik hun betraadte Scenen forandredes hendes Ansigtstudtryk. Magdelones Livslyst og graadige

Appetit efter de Nydelser, hun spejder efter, tændte Flammen i de lidt sløve Øjne, Pandens Rynker maatte skrives paa »det gamle Orgelværks« Regning, Tungespidsen vædede de smalle Læber, den store Næse vejrede; — hun strammede Sjælet om sig.

Pilloy gik ned og tog Plads ved Siden af Baronen.

Da Magdelones Replik: »og desforuden bær jeg min Alder meget vel, thi jeg har endnu ingen Rynker,« følges af Pernilles rappe: »Ey, hun har min Tro et godt brugeligt Legem,« sagde Pilloy, »mener Assessoren ej,« — han kunde ikke vænne sig til Baron-Titlen — »man her kunde ændre denne U-bluelighed?«

Baronen fæstede Blikket paa ham, — han kendte den nye Tid, — og svarede: »En Komedies Dyd bestaar derudi, at Personerne blive naturlig forestillede, hver efter sin Stand, Talen og Dragten maa være efter Standen, thi intet kan være urimeligere end at forestille en gemen Haandværkskarl udi gallonerede Klæder.«

Pilloy tav og kneb Læberne sammen, — han vidste, det betød tomme Loger og en mager Kasse. —

Prøven gik videre, Carolina sagde Leonores faa Repliker med indtagende Naturlighed, den Ængstelse hun følte ved den strenge, tavse Dommers Nærværelse og som afspejledes i hendes Tale passede godt til Øjeblikket. — Hun frøs i sin tynde blaa- og hvidstribede Silkekjole med det udskaarne Liv og de korte Ærmer,

som blev fastholdt om Armen i Puffer af smalle Silkebaand, det barnlige lidt hjælpeløse ved Skikkelsen behagede Baronnen. »Det kan ey benægtes, at smukke Actricer er af stor Betydning for Teatret,« sagde han.

Pilloy nikkede, »ja, la petite Thielo accompagneres altid af stærk Applaus, naar hun gaar ud af theatro, hun vilde ziire enhver Scene, men hun er capricieus, synderlig naar hun corrigeres i Actionen.«

Pernille havde taget Plads ved Skriver-karlenes Bord, som stod nede mod den mørke Baggrund. Nu kom Clementin ind, — Ørsted, som skulde secundere ham som de fire Skrivere fulgte efter; — som Skik var og efter gammel Vane, gik han lige ned i Forgrunden, for at Tilskuerne strax kunde faa Indtryk af hans Person i dette stærkt belyste Parti af Teateret. Over sin mørkebrune Klædes-Dragt havde han trukket en storblomstret Kattuns Slobrok. Hans Organ var tydeligt, Replikerne afleveredes hastigt, hans udtryksfulde Ansigt afmalede de hurtigt vekslede Stemninger, — de store Øjne var ejendommelig skinnende. Alt var nøje gennemtænkt og udarbejdet, — Betoninger, Ansigtsudtryk, Bevægelser.

Baronnen lænede sig frem, støttede Hagen paa Hænderne, korslagte over Stokkegrebet, opmærksom fulgte han Scenen, — af og til rynkede han Panden lidt, kneb Munden sammen, rokkede lidt med Hovedet. Efter Vielgeschreys Svar til Pernille, »faar jeg Stunder til at æde

eller drikke? — « rejste han sig og gik gennem den lille Dør ved Siden af Orkesteret op paa Teatret. Han blev staaende i Kulissen til Scenen var spillet til Ende, og Vielgeschrey kaldte efter Hønsene, saa stødte han med vrippen Mine Stokken i Gulvet og gik hen til Actøren.

»Nej, Mons. Clementin, nej, det gaar ej an! Han tænker altfor meget paa, at han er stundesløs.« — Et Øjeblik stod han og stirrede tavs udfor sig, saa tog han fat i Slobrokens Ærme, »hør, han skulde engang gaa op i Kammeret og se at faa Renteskriver« — han hviskede et Navn i Actørens Øre — »i Tale, — dér kan han se en Stundesløs.«

Clementins udtryksfulde Ansigt og talende Øjne viste hans dybe Skuffelse og store Forbavselse. Han arbejdede omhyggeligt med sine Comedie-Skikkelser for at løfte dem fra Gøglets Verden op i Menneskelighedens, — men at gøre en Efterligning af en bestemt Person, — nej, det kunde ej heller være Baronens Intention, han vilde aleneste vise ham, hvor han kunde faa Kundskab om, hvad en Stundesløs egentlig var.

Saa tog Baronen sin Hat af til Farvel, forlod Teatret, gik med langsomme Skridt gennem Salen, forbi de rødt betrukne Bænkerækker, og gennem det bælgmørke Amfiteater ud i den snævre Forsal.

Pilloy, som fulgte ham, drejede Nøglen om og aabnede den lave Indgangsdør. Baronen forlod Skuespilhuset, hvis Dør laasedes bag hans

Ryg. — Han stod et Øjeblik blændet af det stærke Lys og saa ud over Torvet, den ny Tid havde ogsaa her holdt sit Indtog. — Krindsen med de gamle Træer, der om Sommeren havde fyldt Pladsen med Lindeblomsternes Duft, var forsvunden, — bar laa det store Torv med sin flunkende nye Brolægning og sin graamalede Rytter-Statue paa det hvide Postament. Ovre paa den anden Side pegede Hovedvagtens spidse Tag op mod den kolde, klare Januarhimmel, og Kødbørsens Buegange med de blodige Oksekroppe skjulte den Plads, hvor, for tredive Aar siden, den danske Comedie blev holdt over Daaben. — Baronens Kareth kørte nu op, Kusken havde rørt Hestene paa Torvet i Vente-tiden, »hjem« sagde Baron Holberg, idet han steg ind, og Vognen skraaede over mod Østergade. —

Et Øjeblik efter forlod Carolina Skuespilhuset. Hun fik fat i en Portechaise og snart vuggedes hun i det lille trange Bur nedad Østergade paa Vej til Frederiksberggade. — Hun var virkelig som en glad, lille Fugl, lukket inde i Bur, hendes Humør var straalende, hun kaldte i sine Tanker hver Dag, hun oplevede for Søndag, — den Dag hun fra sine trange Barneaar havde set hen til som til noget lystigt og smukt. Nu var næsten hver Dag lystig, — selv idag da den gamle, gnavne Baron stødte Stokken i Gulvet af Misnøje, var det helt lystigt at se Actor Clementins Mine, — hun vidste, at han læste og studerede, — nej saa maatte hun

holde med Gert Londemann, han aabnede aldrig en Bog, sommetider knap nok sin Rulle-Bog, og som Parterret lo og klappede. Og hun selv, — ja hun sagde, hvad der stod, — kunde det siges anderledes? — hun fik megen Applaus paa de seneste Tider, og mange store Ruller. — Saa efter Lystigheden kørte hun i Karethen til Købmagergade, hun havde været adskillige Gange i Ambassadør-Boligen, naar der havde været Loge-Aften, og de gamle Herrer var til Stede. — Hun saa paa de tre Ringe med spillende Stene, der glimtede paa de tynde Barnefinger, Erindringer om angenehme Timer, hvor hun havde sunget, spillet og reciteret for Herrerne, som lo og klappede. Ofte tænkte hun paa den pragtfulde Sal, Lakejerne, som bød Vinen rundt paa Sølvbakker, — ja, tænkte hun, det er rigtig Søndag, saadan skulde det være. Og nu idag, — hun var indbudt til Kl. syv iaften, der agtedes ikke i Huset, aa hvor skulde det blive smukt! — Hun saa Lakejen aabne Fløjdøren ind til Salen med de malede Tapeter, saa Lysene tindre i Kronen og Lampetter, — tænkt at det kunde være saa lyst, — hvorfor havde de ikke det paa Teatret, — dér maatte de altid helt ned ved Rampen for at ses, — hun elskede Lys — Lys.

Med et Bump satte Portørerne Chaisen udenfor hendes Gadedør — hjemme; hun betalte, nikkede muntert og gik op ad Gadedørstrappen.

»Jomfru Carolina, — — Goddag,« lød Niels Birchs Røst, med et Par lange Skridt var han ved Siden af hende.

»Goddag, Niels, — skal Du spille?«

»Ja — ja — om en føje Stund skal jeg det, — vil Du skænke mig nogle Øjeblikke, jeg vilde saa gerne tale med Dig?«

»Ja — kom,« sagde hun, og de gik sammen op i Lejligheden.

»Har Din Far sagt Dig noget om mig?« spurgte han og lagde Hat og Kappe paa en Stol.

»Ja — men jeg har ej forstaaet meget deraf.«

»Vel — hør nu,« sagde han og satte sig ved Bordet. »De fleste har hidtil holdt det for en plat Umulighed, ja et musikalsk Kætteri, at bruge et andet Sprog end det vælske til Synge-spil, — det ved Du, ej sandt?«

»Ja, vi har jo alle Dage maattet gaa til Italienerne, — og nu har de oven i Købet ageret og sunget i Comediehuset, som dog er vores Teater,« sagde hun med et Suk.

»Du saa, hvor de fornemme fyldte Logerne for at høre Mad. Costa og Mad. Pirkner.«

»Hun har moxen slet ingen Toner,« lo Carolina.

»Men paa dem hun har, synger hun kun vælsk, det har en uindskrænket Myndighed. — Ved Du,« han saa spørgende op paa hende, hun stod ved Siden af ham med Smilet paa Læberne, »at Franske, Engelske og Tyske for kort Tid siden har forsøgt at synge i deres eget Sprog paa Skuespilpladsen?«

Hun rystede tavs paa Hovedet, hans Alvor smittede hende.

»Se« — fortsatte han — »jeg vil forsøge,

om det er muligt at give vort danske Sprog det Fortrin i Tonekunsten, det fortjener.«

»Saa vi kunde synge dansk, — men det gør vi jo alt, vi har jo Slutningssangen i næsten alle Stykkerne, — Publikum vil have Sang.«

»Det er netop Sagen,« sagde han ivrig, »Publikum vil have Sang, det skal vi give dem, — et helt Syngespil paa dansk,« han nikkede med stolt Mine.

»Jamen, vi har jo ej nogen Tekst, og Beaumelle er af den Mening, det siger han jo rent ud i sin Avis, at vi Danske ej har nogen Skønaand, der kan gøre Vers til en Tekst.«

»Aa, den opblæste Franskmand,« buldrede Niels, »med sin Avis, han gør ej andet end jage efter at sige Aandrigheder deri, men han erlanger aldrig at gøre det, — løber han ej til Mingotti og vender Øjnene i Hovedet over Mr. Jozzos Tremulader, men hvad siger han om Baron Holbergs Comedier?«

»Han har Smag med den fine Del af Publikum. Du ved, Niels, det gaar kuns smaat med Besøget i Skuespilhuset, Italienerne tager det hele,« — hun trak paa Skulderen.

»Ja,« sagde han og slog i Bordet saa det sang, »vi maa bekæmpe dem med deres egne Vaaben, Sangen.«

»Vi har hverken Tekst, ej heller Musik, jeg frygter Kampen er for ulig.«

»Jo, vi har Tekst, — jeg har den.«

»Du?« kom det spørgende fra hende.

»Carolina, sæt Dig her og se, —« han trak

en Stol hen til Bordet og aabnede en lille Skind-Mappe. »Du er den eneste, der faar det at vide, — jeg er ifærd med en Text til et Synge-spil med danske Vers, — se rigtige Repliker paa Vers, de skal synges som Recitativ, og imellem dem Arier.«

»Nej, men Niels, hvor er det morsomt,« hun klappede i Hænderne med straalende Øjne, »tror Du, Du kan?«

»Kan, — ja vist kan jeg,« sagde han med Selvfølelse, »jeg tænkte rigtignok selv i Førstningen, at det var umuligt at skrive tre Linier Dansk uden at flikke fremmede Skjøn-Pletter derpaa, men med liden Umag, har jeg fundet det let.«

»Hvad er Handlingen om,« hun bladede i Papirerne.

»Indholdet er taget af Saxo, vi kan gerne forsyne baade vore egne og fremmede Skuepladser med Tildragelser i vort eget Fædreland, — der er mange og skinnende. De store Skjoldungers Bedrifter, —« han lagde Haanden paa Manuscriptets Blade, — »var nok værdige at bemøie vore Penne med, — men Du kan lettelig tænke, jeg har haft mange Vanskeligheder.«

»Ja, stakkels Niels,« lo hun.

»Foruden de sædvanlige i Skjaldrekunsten har jeg haft en anden at drages med, Reglerne for Musiken.«

»Det maa jo næsten være ugørligt.«

»Adskillige Ting, som en Tid lang er bleven holdt for ugørlige, har man set med Tiden at

»Og dernæst« vedblev han — »Du ved fra blive gjort mulige. Havde en for føje Tid siden fortalt, at man ved Hjælp af en Sten, hvormed en liden Jern-Naal skulde bestryges, kunde finde Vej over Havet, — —«

»Saa var han uden Tvivl bleven til Latter overalt,« afbrød hun. — »Du vil altsaa gøre et dansk Syngespil med dansk Musik?«

»Ja, Musiken,« trak han paa Skuldrene, »jeg har betjent mig af laant Musik.«

»Laant, af hvem?«

»Af Kapelmester Sarti. — Det er Kærligheden til Modersmaalet, der er det første, Teksten skal være dansk, ægte, ikke overført fra andet Sprog; det er Melodierne til Arierne jeg har laant fra M. Sartis Operaer, — Musiken til Recitativerne har Jens Thaulow lovet mig at gøre.«

»Skal det saa præsenteres i Comediehuset?«

»Aa, det vil vi ej tale om, jeg er kun færdig med det halve af Teksten, — — men jeg har maattet tale med Dig derom, — — fordi, —« han nodede og gav sig til at samle Papirerne sammen.

»Naa — Niels, — fordi —?«

»Først fordi ingen anden kan forstaa den Sagsaaledes som Du. Du ved, at jeg altid har haft stor Forkærlighed for Musiken, — — jeg forsøgte at nævne Sagen for Din Fader, men som han tager paa Veje.«

»Ja,« sagde Carolina smilende, »han har stor Veltalenhed imellemstunder,« hun tænkte paa hvad hendes Øren havde opfattet angaaende denne Sag.

Comedien, at det betyder stort for en Autor at faa en habil Actrice i Hovedrullen. Carolina, « han famlede efter hendes Haand og fik fat i Fingerspidserne, »vil Du nok love at hjælpe mig, — faar jeg det færdig nogengang, vil Du saa staa mig bi i Hovedrullen?»

»Jamen, Niels, — synger jeg godt nok til Dine Arier? — og Sarti er svær.«

»Du har en dejlig Røst,« sagde han med Overbevisning, og Tilbedelse stod i hans Blik, »den er langt dejligere end Italiernes, vil Du nok love mig det, Carolina?»

»Jeg lover Dig, at jeg skal hjælpe alt det jeg formaar,« og idet hun sprang op fra Stolen, tilføjede hun som i et Udbrud, »Aa, Niels, hvor har Du gjort mig glad, — Du er dog ret en god, stor Dreng.«

De stod ligeoverfor hinanden. Begejstringen lyste ud af hendes Øjne, af hvert Træk i det smilende Ansigt, — hun syntes ham som et levende Løfte om Sejr, Festdagens Glans, som skulde krone alle de mørke og triste Arbejdsdage. Uvilkaarlig gjorde han et Skridt frem mod hende, da tog hun ham med begge Hænder om Kinderne, — han mærkede Ringenes Kulde mod sin varme Hud, — løftede sig lidt paa Tæerne og kyssede ham paa Panden.

»Nu beseglede Du Dit Løfte,« sagde han og greb hendes Haand med begge sine, — han var rød i Kinderne, og Øjnene skinnede.

»Ja, Niels,« lo hun, — »og skam faa den, der svigter!« —

Kaminuhret slog syv, da Carolina traadte ind i Baronens Salon. Væglampetternes Lys var tændte, og paa Kaminhylden stod to store Sølv-Armstager, som kastede et dæmpet Skær over Bordet, som var dækket med to Couverter. Den store Lysekrone var ikke tændt, saa Loftets hvide Flade med de snørklede Ornamente laa i Halvmørke, — Vægfelternes dansende Hyrder og Hyrdinder, som Lampetterne ligesom gav Liv, befolkede det store Rum.

Hun strakte Hals og kiggede gennem den aabne Fløjdør ind i Excellencens Privatbibliothek. Uvilkaarlig førte hun Haanden op til Munden for at kvæle et Forundringsudraab, — saa mange Bøger havde hun aldrig set, forsigtig gik hun et Par Skridt frem, — hun vilde se mere, overalt Bøger, langs Væggene i Reoler, og paa det store Bord midt i Stuen i Stabler. Pludselig blev en Tapetdør henne i et af Salens Hjørner aabnet, og Baronens traadte ind, fulgt af sin Kammertjener Fedor, som blev staaende lige indenfor Døren.

Excellencen gjorde en glad, hilsende Haandbevægelse, og hans Øjne dvælede med Velbehag paa den slanke Pigeskikkelse, som smilende, lyste ham imøde i den blaa- og hvidstribede Silkekjole. — Han tog Plads ved Bordet med Ryggen mod Kaminen, Carolina satte sig ligeoverfor ham, stærkt belyst af Skæret fra Armstagerne.

»Mamsellen er os hjærtelig velkommen og haaber vi ret paa fornøjelige Timer i et saa

angenemt Selskab,« hans Blik tog Maal af hende, medens Tjeneren serverede Suppen, skænkede i Glassene og trak sig tilbage.

Da de var ene fortsatte han:

»I kommer fra Theatret, det er snart Jert andet Hjem.«

Hun nikkede.

»Ja, lige fra hans Majestæt gav min Fader Privilegium, har jeg gaaet der.«

»I var da meget ung?«

»Ikkuns tolv Aar.«

»Ej, ej,« hans Smil blev til Latter, — »og I agerede allerede da?«

»Ja, imellemstunder fik jeg smaa Ruller for at perfectioneres, — jeg agerede med den 14de April.«

Han trak spørgende Øjenbrynene op.

»Ved Deres Excellence ej, at de danske Actører begyndte deres Forestillinger paa den Dag for 3 Aar siden?« Forbavselsen over hans Uvidenhed læstes i hendes Ansigt.

»Den nu højsalige Monark,« sagde han alvorlig, »var ej nogen Ynder af Comedier, jeg vil indrømme, at jeg regretterede den italienske Opera i de Tider, — den danske Comedie — —.«

»Den har sikkert ej formaaet at interessere Deres Excellence,« afbrød hun ham.

»Jeg har megen Goût for teatralisk Action,« fortsatte Baronen, lidt kølig i Tonen, »men det kommer mig for, som om de danske selv kun har ringe Interesse deraf, — Skuespilhuset er jo nys opført.«

JOMFRU THIELO

»Ja,« indrømmede hun med et Suk, »Comedien boede til en Begyndelse meget ringe — i en liden Sal i Læderstrædet.«

»Men jeg har ladet mig fortælle, at her i Staden har tidligere været et Hus, hvori en dansk Troup har ageret.«

»Ja, for mange Aar siden ageredes Baron Holbergs Stykker fra et Theater i Grønnegaden, vor Directør har spillet der, da han var ung.«

»Er han da nu saa gammel?«

»Sikkert er han det,« sagde hun alvorlig, »han er nok sine halvtres Aar.«

Baronen smilede — og tav.

Tjeneren skiftede Tallerkner, der blev serveret en Ragout.

»De danske Actører kan nu ej beklage sig over deres Hus,« fortsatte Baronen, »jeg finder det overmaade zirligt, og kan det fuldtud staa Maal med, hvad man ser til Exempel i Paris, — saavel Husets indre Prydelse som Teaterets Decorationer er værd at se.«

»Ja, selv M. Beaumelle, som er saa streng mod os i sin Avis, har rost M. Fabris Decorationer,« sagde Carolina.

»Ja, den gode Franskmand er et kritisk Hoved,« indrømmede Excellencen, som ikke ønskede at dreje Samtalen fra Comedien ind paa nogen af sin egen Kreds, — »men man kan ej benægte, at nogle af den danske Trup har Talent, — til Exempel M. Lon —« han søgte efter Navnet.

»Londemann« hjalp Carolina.

»Ja — ja — og Mlle« lo han og bøjede sig chevaleresque, idet han med Glasset hilste paa Actricen, »i »Merlin Dragon« ganske bedaarende.«

»Aa, Deres Excellence« lo hun smigret.

»Ensemblet vil sikkert med Tiden blive excellent,« fortsatte han, »ved en Skueplads udvikles saavel Actører som Publikum med Tiden. — De danske Spectatores har endnu ej den rette Goût for Valget af Piecer, man kunde vel ønske nogen større Tilbøjelighed for det seriøse og for den fornemme Stil og Ageren, her kan de Franske være gode Læremestre for den danske Skueplads, som har begyndt at danne sig.« Baronen lænede sig over mod hende »og saa maa Mlle erindre, at Actricens Stilling er langt mere commode her end i Frankrig. Efter hvad jeg ved, er ogsaa de fleste af de unge Messieurs ved Skuespillene Studerende og i Besiddelse af Kundskaber og Dannelse, — af Actricerne forlanger man kun ét, Skønhed, og dette findes i rigt Maal paa Kongens Torv,« han saa dvælende paa hende.

Baronen tømte sit Glas og fyldte det paany. — Carolina vidste ikke ret, hvad hun turde svare, hun havde mest Lyst til at sige, at hun fandt de franske Skuespillere unaturlige, og navnlig Tragedie-Heltinden, Mlle Dulondel, skabagtig, naar hun, smykket med en vældig Plu-mage paa Hovedet, i sit store Fiskebenssskørt, gestikulerende med Viften, lod Tragediens Vers rulle og snurre ud over Rampen. — Men hun havde ikke Mod til at modsige den fornemme

Herre, i hvis Hus hun sad som en ringe Gæst, han, som havde set saa meget og som, sammen med andre, høje Herrer var en hyppig Gæst i det franske Teater paa Nørregade, — hun tav og smilede til ham.

Vinen — og maaske ogsaa Smilet — satte Farve i Baronens Kinder. Blikket i de store noget fremstaaende Øjne blev mere søgende.

»En smuk Actrice er en Juvel-Skat for et Skuespilhus,« sagde han, »men for at en skøn Juvel ret skal gouteres, maa den betragtes i en passende Indfatning, — giver Mlle mig Ret herudi?«

Straalerne fra Armstagerens Voxlys brødes i Stenene, som skinnede paa Actricens Fingre, idet hun løftede Vinglasset med det slebne kronede Monogram. Hendes Blik fæstede sig spørgende paa Baronens Ansigt.

»Jeg mener,« sagde han, idet han lændede sig tilbage i Stolen og med den ene Haand spillede paa Dugen, »at Comediehusets skønneste Actrice har ej tilstrækkelig magnifique Indfatning, hverken paa Teatret i Costumer og Smykker eller udenfor i Apartement og Levesæt, — jeg har set en af hans Majestæts Actricer i Paris bære Dragter til 10,000 Francs Værdi.«

Carolinas Øjne blev runde af Forbavselse, og en Følelse af Ringeagt sneg sig ind i hendes Hjærte, da hun kom til at tænke paa den nye Dragt, som hang hjemme paa Væggen, og som havde overvældet hende ved sin Prægt og Kostbarhed.

»Har Mlle Carolina hørt nævne den célèbre Actrice i Paris, Mlle Clairon, den mest forgyldede for Øjeblikket? — Hun var en ganske pauvre Pige, som rejste rundt med tarvelige Bander i Landsbyerne, men fornem Protection, og — naturellement — betydelige Evner har gjort hende til den franske Scenes første Kraft, til Primadonna. Hun er superb i Tragedien, — opfører sig i et og alt som en fornem Dame.«

Carolina skød Resten af Desserten — Flødeskumskage — til Side og lænede sig tilbage i Stolen.

»Ja, fornem Protection, — men hvad er det? den findes ej her i Riget, ingen teatralisk Person her er til nogen Tid bleven protegeret af nogen af de fornemme, de kommer ej engang i Comediehuset, Logerne er mestendels tomme, og Parterre og Galleri skal visselig ej huse megen Protection,« hun lo og klaskede Haandfladen mod Stolearmen.

Baronen, som var meget varm i Kinderne, fór sig med Servietten over Panden, — han løftede sit Glas: »Saafremt Mamsellen ej har fundet den Urt »Protection« paa Jer Vej, er det visselig kuns, fordi I ej har søgt den, — den voxer i Danmark fuldt saa vel som i andre Lande.«

Maaltidet var til Ende, Kaffen blev serveret paa et lille Bord foran den store forgyldte Sofa.

Carolina havde sat sig paa Tabouretten foran det aabne Clavecin. Hun stirrede paa Skildpaddes Tangenterne, hvad hun havde hørt her

JOMFRU THIELO

iaften sang endnu i hendes Øren, — fornem Protection, det er Vejen, som fører til Rigdom og feteret Tilværelse som Comediens Primadonna. — Hun kendte godt denne frydefulde Rislen gennem hele Kroppen, som Tilskuernes Bifald gav hende, hun havde allerede en ubestemt Følelse af, at hun engang kunde faa den Magt over Salen, at hun altid var Herre over Applaus'en, at hun kunde tvinge den frem, at hun tog mod den som en skyldig Tribut, — hun Primadonnaen, Herskerinden.

Baronen, som havde lukket Fløjddøren ind til sit Bibliothek, kom hen ved Siden af hende:

»En ung, smuk Actrice har aldrig manqueret Protection, — selv om Logerne er tomme, er der altid Kendere, som med Interesse følger hendes Evners Avancement, og som er parate til at soutenir hendes Kunst. — I Jert Emploi, Mlle, er det de unge Aar, som skal nyttes, det dramatiske Temperament bryder tidligt frem, — betragt Jer selv! Men de skønne Evner skal cultiveres, de er som en rar Plante, som Gartnerens Røgt fører frem til Blomstring.«

Carolina opfattede ikke alle Ordene, — hun følte et ejendommeligt, mat Velvære. Maden, Vinen, det store, fornemme, dæmpet oplyste Rum, denne Stemme, der talte og talte, — hun følte sig usigelig veltilpas, som hun sad der med halvlukkede Øjne.

»Intet er mere deplorabelt« vedblev Stemmen, »end at se Skønhed og rige Evner, skænkede af et gavmildt Forsyn, lægges øde af Forhold,

som ej kan eller vil forstaa, at saadanne sjældne Gaver ej alene er til Zir for den, de gaves til, men sandeligen ogsaa til stor Contentement for alle, som kan skue og nyde dem. — Naturen har skænket Jer, Mlle, med rig Haand af sine Gaver, og I har alt flere Gange glædet mig med at lade mig goutere af Eders Rigdom. Tillad nu mig, som et ringe Offer paa Eders Skønheds og Talents Alter, at overrække Jer denne lille Erindring,« han tog et grønt Saffians Etui op af Lommen paa sin mørkeblaa Atlaskes Frakke, og lagde det med et Smil i hendes Haand.

Hendes smaa, spidse Fingre knugede om det glatte, kølige Skind. Hjærtet slog med raskere Slag, — nu var hun midt i Virkeligheden, — hun elskede disse Secunder, fulde af Spænding og Forventning —, saa aabnede hun forsigtigt Etuiet. Paa det hvide Fløj laa to pragtfulde Øre-Hængesmykker, Perlernes matte, gullige Skær og Spillet fra de slebne Stene holdt hendes Blik fast som med Tryllemagt. Hun stirrede paa den lille Fløjls pude, paa hvilken Juvelerne havde søgt Hvile, — hendes Haand skulde vække dem af den Slummer, der bandt dem til deres Leje, og fra hendes unge, varme Hud skulde Perlen suge den Kraft, der bevarede dens Liv og Skønhed.

Hvorfor fik hun denne kostbare Gave? var det en Hyldest, en Anerkendelse af hendes Evner? hun — den lille fattige, danske Actrice. Var det da sandt, at det var en Kunst at agere Komædie? gaves der anden Anerkendelse derfor

end Tilskuerpladsens Brølen og Stampen? — Ja, de kunstforstandige og fornemme, som havde set sig om i Verden og havde fine Manerer og Leve-maade, belønnede sikkert Kunsten paa anden Vis end Studenterne og Haandværkerne i Parterret. Pludselig huskede hun, at Anna Materna havde ogsaa et Par Ørelokker, rigtignok ej saa prægtige som disse, — hun var jo ogsaa af fornem Familie, og hun var tilmed trolovet med en Løjtnant. — Det susede og kogte i hendes Hoved, Tanker, Spørgsmaal og Svar hvirvlede mellem hverandre, — endelig tog hun sig sammen, løftede Blikket og sagde: »Ja men Deres Excellence —«

Baronen lagde Armen om hendes Skulder og sagde:

»Kom her, mon enfant, sæt Jer ved Siden af mig,« han førte hende hen til Sofaen, skænkede Vodka'ens glødende Ild i hendes Glas og drak med hende. Hun havde stillet Etuiet med Ørelokkerne paa Bordet foran sig og med Blikket fæstet paa Stenene, hørte hun kun halvt hvad han sagde:

»Slige Prydelser har kun én Bestemmelse; at tjene som Indfatning om den Naturens Pragt og Ynde, som kun findes et Sted — hos den unge Kvinde; — de venter i deres Fængsel ikkun paa at en skøn Demoiselles fine Fingre — « han greb hendes Haand og beholdt den i sin —
»skal aabne Døren og lade dem caressere hendes beauté. Naar man er saa smuk som I, og lever i et Land, — Mlle maa pardonner mig — hvor

Sansen for Skønhed kun er tilstede i ringe Grad, da maa en Elsker af ømme Sentiments og — — « Baronen søgte et Øjeblik efter Ordet — »af alt fuldkomment, have Lov til at hylde Jer.«

Carolina saa paa ham, og pludselig syntes hele Sceneriet hende saa kendt. — Alle disse Ord, denne Lobhudlen, disse Haandtryk og denne Lænen sig hen over hende, — et Pust af Forstaaelse strøg gennem hende, — det var den galante Frier fra en af Mariveaux' Comedier, kun var Iscenesættelsen pragtfuldere end Skuespilhusets fattige Udstyr. Hun sad her og skulde spille Comedie, hun skulde svare denne gamle Bejler, som rykkede hende nærmere og nærmere. Hendes Blik faldt atter paa Etuiet, — dér var Virkeligheden, — det var ikke Teater, — Stene — Guld og Perler! Hun sænkede Øjnene og sagde, idet hun lagde en Tone af Forvirring i Ordene:

»Men, Deres Excellence, — disse Smykker, — naar og hvor kan jeg bære dem? jeg har ej Vane til saa kostbar Pynt«.

»I skal ej bestandig agere fra Teateret,« sagde han ivrig, »Jer Ungdom og Skønhed skal ej bruges til at kalde en uvidende Hob tilsammen paa Tilskuerpladsen. — I skal leve som la grande dame, Hoben skal se Jer, ej som en lille Actrice, men som en af Musernes Døtre, som skal opdrage og føre den danske Komedie frem.«

Hun forstod kun tildels Meningen af hans Ord.

»Nej Deres Excellence, slige Evner har jeg ej og har aldrig drømt om sligt, — paa hvilken Vis skulde jeg blive til, —«

»Ej ved egne Kræfter — men ved Protection. Jeg kan vel hjælpe Jer, og jeg byder Jer min Hjælp; I skal blive en celeber Actrice, Stadens mest yndede, saa Jert Navn skal huskes. Det er ej alene disse faa Stene her tales om, —« han pegede paa Etuiet foran hende — »nej, ma petite,« han sænkede Stemmen næsten til Hvisken, »alt faar I, — alt, hvad der kan contribuere til at flattere Jert Liv og pryde Jer Skønhed og Talent, I skal ej behøve at skænke Komediehuset en Tanke mere, end det convenerer Jer, — Jert Ønske er Virkelighed.«

Hun mærkede, hvorledes hun ligesom sank sammen under denne næsten kongelige Gavmildheds Vingesus, hendes Vilje skrumpede ind, — hun mandede sig op:

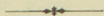
»Aa, Deres Excellence,« bad hun, »lad mig gaa,« — hun gjorde Mine til at rejse sig.

Baronen tog hendes Haand med et fast Greb. »I bliver her, I har intet at frygte,« her var ingen Modsigelse mulig, her talte en Mand, der var vant til at give Ordre og blive adlydt, — »jeg byder Jer kun min Hjælp;« Stemmen var atter blød »jeg vil ikkun yde Jer min Hyldest, — Talenter og Skønhed har I alt, — det øvrige vil jeg skænke Jer.« Han bøjede sig over hende, og hans Haand strøg kærtæg-

JOMFRU THIELO

nende op af hendes Arm, med et svagt Greb
trak han hende ind til sig, hendes Blik for hen
over Væggenes dansende Hyrder og Hyrdinder
og strejfede Perlens matte Glans, — saa luk-
kede hun Øjnene. —

III

SKUESPILLERE TIL GILDE

Der var sket store Forandringer i den af Jomfru Thielo beboede Lejlighed. Alle de grimme, værkbrudne Genstande, som havde fyldt op i Stuerne var bleven kørt afsted som kasserede, — iblandt dem var selveste Organisten, som maatte vige for Forhold, der var stærkere end han. Han trak sig tilbage, slagen, men ikke overvunden. — Han og hans Manuscripter fandt Husly paa Kongens Torv Nr. 6, — fra sit Vindue kunde han se Komediehusets Facade, paa den Maade holdt han Liv i det personlige Forhold, hvori han stod til Huset.

Hushovmesteren og Kammertjeneren hos den franske Gesandt fik travle Dage. — De havde en privat Forretning med franske Galanterivarer, men nu blev det ikke herved. — Excellencen Korffs Secretær gjorde store Indkøb af Møbler og Tapeter, — det var gyldne Tider for de to emsige Franskmænd og for »Nürnbergeren« Romanus, som solgte Skilderier og Uhre.

For Beboerne af Frederiksberggade og for Bryggerknægtene, deres Madammer og Unger henne i Jacob Fuirens Gang var det ligesaa godt som en gratis Tur i Komedien, naar Vognenes brogede og skinnende Læs blev baaret op i Actricens Lejlighed. — Fint blev der, saa fint, at Dorthé ligefrem maatte vænne sig til at se paa og røre ved saadanne Herligheder. Der maatte baade gode Ord og Puf til for at faa hende til at rede den store franske Seng med det lyseblaa Damaskes Omhæng, foret med hvidt Silke, — den stod i Organistens tidligere Stue, som nu var tryllet om til Carolinas Soveværelse. Her var sandeligen sket en Forandring, som kunde tage Vejret fra mere forvante Naturer end Dorthé, hvis yderst beskedne Vugge havde staaet paa et Lergulv ude i Brønshøj By.

Carolinas Kammerater fra Komedien fandt sig hurtigt tilrette i de nye og fine Omgivelser, men det laa vel i, at de havde Vanen til at agere i de forskellige Decorationer. Det var forøvrigt glædeligt at se, hvorledes deres Interesse for »Linchen« —, den havde egentlig ikke været saa særlig stor tidligere — tog til, næsten i samme Grad som Rammen om hendes ydre Forhold blev prægtigere. De var ofte hendes Gæster ved smaa festlige Sammenkomster, som ikke kunde blive skjulte for Naboerne, eftersom disse holdtes vaagne en stor Del af Natten ved de højroastede Venskabs- og Glædes-Ytringer, som baade blev declamerede og sungne, og da Fler-tallet af Gæsterne var Mandfolk, — Fruentim-

merne led saa ofte af Hovedværk, naar Carolina bad dem — kunde en saadan natlig Concert til Tider høres helt ud gennem den lukkede Vesterport.

Onsdag d. 29. Sept. 1751 — Mikkelsdag — havde Carolina indbudt sine Kammerater til Gilde. Traktementet var Lammehoved med Lungemos, dertil Mjød, bagefter blev der serveret Sirups-kage.

Samtalen tog Fart mod Maaltidets Slut, — den store trefags Stue, godt oplyst af Malmlysekronen over Bordet og af Armstagerne, var fyldt af Lyden af Stemmer.

»Carolina,« sagde Londemann og bøjede sig udover Bordet, »hvem skal nu informere Dig udi Fransken, min Dukke, — Du har vel hørt, at man har skikket den rare Beaumelle ud af Kongens Riger og Lande?«

Carolina, som sad mellem Rose og Jomfru Hieronymi, afbrød sin Samtale med denne og svarede smilende:

»Javist har jeg hørt det, — men ved Du, at en Legemslyde er Aarsagen derudi?«

»Hvad mener Du dermed?« spurgte Rose.

»Jo, han har ikkuns to Skuldre, men til den Kappe, han vil bære, behøver han mangfoldig flere,« hun lo højt.

»Ja, sikkert har Du Ret,« nikkede Londemann, »men kanske kan han faa taget Maal til en ny Kappe hos Preussérkongen, den gode Franskmand var alle Dage en stor Filur. — Han var ellers en stor Liebhaber af Dig, und-

tagen dog i »Merlin«, der gouterede han ej Dine Lægge.«

»Dine Pusselanker var ham ej heller tilpas,« svarede hun rapt, — »synderlig den Aften, Du brugte dem til at rende op paa Galleriet og var ved at skrække Livet af de to Bondetøse.«

»Ja, Gert,« sagde Clementin sagtmødigt, »Du kommer mig noget for adræt for i »Crispin«, Du burde vel nok douce Din Action her.«

»Æh—bæ—,« vrængede Londemann, »jeg er snart den eneste af os, som holder Tilskuerne fra at falde i Søvn og snorke paa Bænkene, hvis jeg skal »douce« mig, kan vi snart stænge Huset.«

»Vi,« sagde Rose, »hvis Du med »vi« vil antegne Actørerne, saa har Du vist glemt, at Huset er ej vort mere. — Majestæten har solgt os som umælende til Byen, den ejer os alle nu.«

»Købt og solgt, —« sagde Londemann, og der kom et onskabsfuldt Glimt i hans smaa stikkende Øjne, »en bliver solgt til Magistraten, og en anden bliver købt af Russen, — kan I det, saa kan jeg vel lade mig æde af Parterrets Grinebidere, uden at I og andre Honoratiores behøver at vomere for det.«

»Velbekomme! Dit fromme Lammehoved vil sikkert smage godt, især med Lungemos,« grinede den tykke Ørsted og slog Smask med Tungen. »Men inden den danske Comedie dør Hungersdøden,« — han raabte højt for at overdøve den almindelige Samtale — »vil vi gøre

JOMFRU THIELO

Carolina vor skyldige Compliment, fordi hun har givet dens Actører Lejlighed til at æde sig mætte udi hendes Hus, — Skaal min Tøs!»

»Skaal, Kinder!» Carolina nikkede rundt i Kredsen.

Da Larmen var stilnet noget af, sagde Løndemann, idet han med et fromt Udtryk i Ansigtet foldede Hænderne over Brystet:

»Det er mig nu til stor Plaisir at se, hvor godt Du paa de sidste Tider faar Dine 6 Rdl. om Ugen til at strække til — lille Line. Kunde Du ej give mig en Instruction udi Sparsommelighedens svære Kunst?»

»Du maa hellere lade Din teatraliske Informator, Baron Holberg, lære Dig Kunsten, saa kan Du kanskesens, naar Du er bleven saa surfittig*) som han ogsaa ende som Baron,« riposterede hun.

Løndemann rejste sig, bukkede gravitetisk for hende og declamerede:

»Lad Rigdoms blinde Gud i Blindhed stedse stikke,
Lad ham i Taaget gaa, — forlanger, ønsker ikke
at kunstig Oculist sin Kunst paa denne Gud
maa øve, og hans Hind af Øjet skære ud!«

»Carolina,« sagde Rose og vendte sig med Glasset i Haanden mod hende, naar han havde drukket noget, kom han let i père-noble Humør, talte salvelsesfuldt og smagte paa Ordene, —
»Din Skønhed og Dit Talent er en Poesiens Skat, — paa Theatret finde vi, hvad vi ofte forgæves søge i Livet. — —«

*) nærig.

JOMFRU THIELO

»Carolina har fundet i Livet hvad ej er at finde paa Theatret,« afbrød Londemann. —

»Hos Actrieen er ofte store Modsætninger forenede paa enchanterende Sæt,« fortsatte Rose overlegent. »Hvilken Kvinde, hun være Actrice eller ej, ofrer ej, fra hun rejser sig om Morgen, paa det Alter, jeg vil nævne Koketteri, saavist man herved forstaar den Kunst at behage? — Komedien giver skønne Exempler paa den strengeste Dyd hos Actricer, der har Skønhed, — og aldrig frister med den udenfor Teatro, Actricer, som ser Tusinder af knuste Hjærter, men beholder deres eget urørt. — «

Støjen slog op som en Bølge og overdøvede hans Ord, alle talte i Munden paa hverandre, Latterhvin skar igennem Rummet. —

»Tak, Christoffer,« raabte Carolina leende og klappede ham paa Kinden. — »Dorthe — Dorthe — Kaffen!«

Nogle af Gæsterne rejste sig, der var Skrabben af Stole, Raaben »Tak for Mad«, Klinken, — Londemann galede skingrende som en Hane i Øret paa Jomfru Materna, der daskede ham i Ansigtet med Viften. — Jomfru Hieronymi hængte sig ved Carolinas Arm og trykkede sig kyssende op til hende. »Kom,« sagde denne, »saa skal jeg vise Jer noget admirabelt.« De tre unge Kvinder gik Arm i Arm gennem det tilstødende Kabinet ind i Soveværelset.

Paa Toilettebordet brændte et enligt Lys, med en Voxstabel tændte Carolina Lysene i Armstagerne og i Lampetterne paa Siden af Døren.

JOMFRU THIELO

Jomfru Hieronymi* gav et Gisp, da Væggenes mørkegule Damaskes Tapeter, med de store grønne Blomster, gled ud af Mørket, hendes Blik blev hængende ved det store Gobelin over Sengens Hovedgærde, — i et farvestraalende Watteau'sk Landskab legede Hyrder og Hyrdinder Blindebuk, medens Gud Amor fra en af Træernes Grene tog Sigte med sin Bue. —

Der var ret uordentlig i Stuen, paa de forgyldte Lænestole laa Klædningsstykker henkastede, — paa Konsollen foran det store Spejl i snørklet, skinnende Ramme, var en stor Sølv-Pudderdaases Indhold væltet ud over det brogede Marmor.

Carolina trak en af Skufferne i det med Skildpadde og Elfenben indlagte Skuffemøbel ud, og satte sig i den hvidlakerede Pudderstol foran Toilettebordet.

»Kom, Anna-Cathrine, —« sagde hun, »og lad høre Din Mening! Hun væltede Skuffens Indhold — Ringe og Broscher — ud paa Toilettebordet.

Smilet i Jomfru Maternas Øjne blegnede og svandt, det blev liggende om Munden som en Grimace, — hun var jo Frk. v. d. Lühe, som aldrig var de selskabelige Love overhørig, og det affable Smil hørte med til Selskabsdragten, — hun satte sig ved Siden af Carolina. Jomfru Hieronymi, som endelig havde faaet Øjnene fra de legende Hyrder, lænede sig over de to, — og snart talte og lo de i Munden paa hverandre. —

Inde ved Siden af drak Herrerne Kaffe med Vodka. — Rose gik op og ned ad Gulvet og var midt i en Udvikling om Voltaires Stykke »Nanine«, som havde gjort Lykke med Carolina i en Hovedrolle og lokket det finere Publikum til Huset:

»Vi kan ej soutenere os alene ved de lystige Piecer,« sagde han, »vi maa præsentere alvorlige Ting, — og kan vel og gøre det nu, — Personalet er mere accoutumeret til den seriøse Tone.«

»Sikkerlig vil den fine Verden hellere græde end le i Komediehuset,« sagde Als, »men for os Actører er Latteren mere encouragerende end Graaden, — Latter høres, Graad er tavs.«

Londemann tømte sit Glas og sagde tørt:

»Forgangen Aften, da jeg var allermest ædel-tunget udi »Nanines« tredje Act, smed en misfornøjet Studiosus i Parterret mig en Nød i Hovedet.«

»Graad, Latter eller Nødder,« Clementin saa tankefuld i sin Kaffekop, »vor Kasse er i Gennemsnit kuns paa 80 Rdl., og naar Majestæten med Følge er i Huset, naar den ej over tredive.«

Als trak paa Skulderen:

»Det turde ogsaa være en højst odios Paragraph udi det nye Privilegium, at alle Personer i Majestæstens Følge har gratis Adgang. — Sidstleden kgl. Maj. honorerede Huset med Besøg var de fem første Rangklasser qvit og frit paa Comedie,« han lo haanligt.

»Jeg er nu ej enig med Dig — Du meget talende,« sagde Londemann, »stundemt看 er jeg

JOMFRU THIELO

genegen til at tro, naar jeg hører Dig tale, at Du ej har megen Forstand paa det teatraliske. Publikum kommer i disse Tider i Huset, hverken for at le eller græde — men for at se Carolina, — om Din eller andres Action faar dem til at le eller græde er en anden Sag. — De vil se hende, hun er for Øjeblikket Byens Seværdighed.«

»Naa,« sagde Als, han var fornærmet og brystede sig, »vi andre age vel ogsaa med i Vognen.«

»Folk vil se kønne Fruentimmer paa Teatret,« fortsatte Londemann, — han havde sat sig op paa Bordet, Vodkaflasken og Glasset stod ved Siden af ham. »Uden Forklejnelse for en Adonis,« han nikkede grinende til Rose, »men de Par Madammer i Logerne, som vender Øjnene for Din Skyld, tæller ej mod hele Parterret, Galleriet — og Logerne med, som slikker sig om Munden efter Carolina, — ja — ja,« sagde han, da Rose vilde afbryde, — »Anna Cathrine er ogsaa en skøn Jomfru, men hun er fornem,« vrængede han, »og hun er trolovet med denne Løjtnant. — Nej Carolina, hun er en af deres egne, — hun er hverken fornem eller trolovet. Skaal Niels,« han nikkede til Clementin og tømte Glasset med et Smask.

»Du har ej helt Uret,« sagde denne, »Kassen er bedre, naar hun agerer, saa det er vel hende, de vil se.«

»Os andre glor de paa,« — Londemann lo

haanligt — »men de vil baade se og høre hende, — og ved Du Fa'r Niels hvorfor? Fordi hun er en ægtefødt Datter af Thalia, — denne Dame har mange Slegfredbørn, men grumme faa ægte. Hun dér —,« han pegede mod Sideværelset, »hun skal ej studere udi teatraliske Bøger for at lære Kunsten, hun kan den, — iøvrigt se Himlen i Naade til hende. —«

Der blev et Øjeblik's Tavshed. — Clementins Øjne med det kloge Blik hvilede paa Londemann, Als og Rose saa selvbevidst smilende paa hinanden. — Ørsted, som havde drukket for meget tog sig mumlende en ordentlig Pris.

»Carolina,« raabte Londemann, »Ca—ro—lina! Min Dukke, kom!«

Den mørkegule Portiere blev slaaet tilside og hendes yppige, men dog slanke Skikkelse kom til Syne. — Det vindende Smil, og Blikket med det dragende og bindende Udtryk følte næsten som Kærtegn. — Tændernes friske, mathvide Bue bag de røde Læber var som en Tempelportal, bag hvilken der gemtes en rig Skat.

»Ja,« sagde hun, og der tændtes en Flamme i Øjet, »nu skal I høre en dansk Sang, — Anna Cathrine,« kaldte hun, »kom! Du skal ledsage mig,« hun satte et Nodehefte frem, »Musiken er af Sarti.«

Niels Birck havde sendt hende Heftet for nogle Dage siden med Hilsen og Bøn om at synge Sangen igennem.

Jomfru Materna slog an og Carolina sang:

JOMFRU THIELO

Bort daarlige Griller,
Forsagtes Udflugter. —
Jeg mig forestiller
Langt sødere Frugter
Af Elskov end de, som min Frygt mig indgi'er.
En Skipper i Havnen sig glæder ved Landet,
Og ler kun af Vandet.
Naar han slap deraf.

Et Billed i Spejlet
Kan Lykken lignes ved,
Hvo, som dens Sø har sejlet
Ser med Bestandighed
Dens Lokke-Gaver.
Var Lykken en Morgen blid.
Den inden Aften dunkler.
Da Haabets Gnist, som funkler.
Er ene det, vi har. —

Stemmen var bleven kraftigere, den slørede Klang gav Tonerne en særlig Vellyd, de kraftige Mellemtoner bandt Højden og Dybden sammen til et fuldtonende Hele.

»Kan Du ej synge en Frimurer-Vise,« raabte Jomfru Hieronymi gennem Bifaldet. Hun laa saa lang hun var paa en Træ-Løjbænk, — det rødblonde Haar var falden ned om Ørerne paa hende, hun havde trukket Kjolen op over Knæerne og laa og sparkede med Benene, — »Du maa da have lært noget paa Købmagergade.«

»Tais — toi,« sagde Carolina og smed sit lille sammenrullede Kniplings-Lømmetørklæde i Hovedet paa hende.

»Man siger jo, de æder fede Pigebørn og synger til,« fortsatte hun i et Hvin af Latter.

»Saa kan Du rolig komme der, for Dine tynde Ben skal ikke friste nogen — ej engang en sulten Frimurer,« sagde Rose og bøjede sig ned over hende.

JOMFRU THIELO

Hun hoppede op og ned paa Løjbænkens
Hynder og sang med gennemtrængende Skingren:

Hvad skal en stakkels Pige gøre
for Eftertale at undflye,
vil hun koldsindig sig opføre
beles hun af den hele Bye. —
Men vil hun fri og lystig være
og sige ja til første Bud,
strax blir der Skaar i hendes Ære,
og man ler hende dobbelt ud. —

»Nu skal vi danse,« raabte Rose og klappede
i Hænderne.

»Ja — ja —,« Jomfru Hieronymi sprang op
og hængte sig ved hans Arm.

Stolene og Bordet blev skubbet tilside, og de
to Par, Als havde taget Carolinas Arm, stillede
sig op.

»Hvad vil I have?« spurgte Jomfru Materna
hende fra Klaveret.

»Le danger d'être belle,« sagde Carolina.

Under Raaben og Latter begyndte Tour-Dansen.
De to unge Piger sang med i vilden Sky,
— Herrerne chasserede og dansede dos à dos
med store Gebærder og lavede Pirouetter som de
franske Dansere, — Tilskuerne markerede Takten
ved at klappe. — Da Larmen var paa sit højeste
kom Dorthé ind.

»Han, Maleren, er derude med det Skilderi
af Mamsellen,« sagde hun.

»Kom I kuns nærmere, Mons. Anders, her er
kuns gamle Kendinge,« raabte Carolina.

»Strax, Jomfru Thielo, strax,« svarede en ung
Stemme fra det lille Sideværelse, der tjente til
Forstue.

Et Øjeblik efter traadte den unge Maler Anders Taarnborg glad smilende ind.

»Jeg beder pardonnere, om jeg kommer til Besvær, men jeg vidste skam ej, at Skuespilene — og Operaen med, havde moveret sig fra Kongens Torv til Vesterport, — god Aften, hans Majestæts Actører og Actricer,« han hilste rundt.

»Saa kommer Du ret tilpas,« sagde Als, »Du har Decorationen med,« han pegede paa Maleriet, Taarnborg forsigtigt bar.

Maleren var godt kendt af Actørerne, han havde bistaaet Cancelliraad Fabris med at male Komediehusets Decorationer og havde nok at gøre med at reparere dem, — der blev slidt stærkt paa dem, da Udvalget var meget lille. M. Fabris, som var optaget af at male Perspectiv-Skilderier til Havesalen paa Fredensborg Slot, kom aldrig paa Teatret.

Carolina havde en Dag spurgt Anders, om han vilde gøre et Portræt af hende, han havde strax indvilliget og havde i flere Maaneder arbejdet paa Billedet.

»Lad os nu se Jert Værk,« sagde Carolina.

Maleren stillede Portrættet paa Clavichordet, op mod Væggen og anbragte en Armstage saaledes, at Lyset faldt paa rette Maade, — det var et Brystbillede af Actricen som Pernille. Hele Selskabet havde samlet sig i en Klynge foran det, og alles Øjne var rettede mod Maleriet.

Als, som var Søn af en Maler og Broder til en, allerede ret kendt Portrætmaler, folte sig

særlig kunstforstandig, — høj, rank i sin drapfarvede Kjole, med Øjnene missende under Puderparykkken, som sad noget i Nakken efter den livlige Dans, og Armene korslagte over Brystet vejede og vragede han, — men han fik intet sagt, før Carolinas Kunstdom faldt:

»Monsøren var min Tro heldigere, da han lavede Skuespilhusets Decorationer, dér kan man dog se, hvad der er Stue og hvad Skov, men jeg kan ej se, at det dér skal være min Dejlighed.«

»Og saa har Du ej et eneste Smykke paa,« sagde Jomfru Hieronymi, dybt krænket.

Denne Bemærkning havde Bud til Ørsted, hvis Aandsevner, noget paavirkede af Mjøden, vakt af deres Dvale:

»Ja — jeg havde glemt at lægge Pernilles Smykker frem dengang,« — han tog sig af Husets Garderobe, — »hvad der ret er Jammer-skade, for her havde været en allerkæreste Lejlighed til at faa disse Kostbarheder forevigt,« han vendte Øjnene mod Himlen.

Als, som nu fra Kunstens Højder var kommen ned paa Jorden, sagde: »Det er godt malet og Carnationen er god.«

Carolina slog en Skoggerlatter op:

»Nogle mene, at Jorden er rund, nogle, at hun er flak som en Pandekage, — hvorledes skal det rare Ord tydes, Du sagde Car — Car — — ?«

»Carnationen, det er den Maner, hvorpaa Dit Kød er malet.«

JOMFRU THIELO

»Jeg skal da ej være Skilt paa Kødbørsen,« hun vred sig af Latter kraftig accompagneret af det øvrige Selskab, — »Ansigtet ligner ej, Kjolen ligner vel, men den er umanerlig hæsliq.«

»Jeg skal referere Milles Misnoje med vor Garderobe til Chefen, Excellencen Rappe,« brølede Ørsted gennem den almindelige Munterhed, — — dog er det Ret, hvis Du siger, at vore Dragter ej taale for meget Lys, — sluk Lysene —,« han pustede med sine fede Kinder efter Armstagen.

Carolina vendte sig mod Maleren, hvis Smil var blegnet under Kunstkritiken:

»Sig mig, Mr. Anders, hvad forlanger I for Portrætet?«

»50 Rdl., det er, hvad vi var kommen overens om.«

»Det betaler jeg aldrig for det Dræk dér,« sagde hun.

»I har forvist lige saa fuldt Ret til at sige Jer Mening om mit Maleri, som jeg i Komediehuset kan klappe eller pibe af Jert Arbejde, — men jeg vil da sige, at Peter Als, Jer Broder,« han vendte sig mod Actøren, »har sagt mig Ros for det. — Jeg havde den Intention at male Jer, Jomfru Thielo, saaledes som I virkeligen var i Baron Holbergs Comedie, — med den Dragt I bar der, og med den Mine, hvormed I agerede Rullen som Pernille. — Jeg har ej villet gøre et Billed af Jer med fingeret Udseende og opstyltet Mine udi en Dragt med

Falbelader, — jeg tænkte, I prefererede Virkeligheden for Fantasien.«

»Naar Virkeligheden er hæslig, foretrækker jeg Fantasien, om I havde gjort mig et skønt Portræt — efter Fantasien, da vilde jeg vel give Jer 50 Rdl. derfor, — aldrig for dette, om det end er Virkelighed, — det er hæsligt og slet.«

Nu blev Maleren vred:

»Jeg vil ej i Discurs med Jer om Kunst, men det er ej honnet af Jer at give mig en Bestilling og gaa fra Jert Ord, naar Billedet er færdigt og har kostet mig Møje og Tid, — til og med da de Par Rigsdaler ej kan betyde noget for Jer,« han var ildrød i Hovedet.

»30 — vil jeg give Jer,« sagde Carolina drillende.

»Billedet er godt gjort og ligner Dig, og har min Broder rost det, — giv saa rolig Karlen hans Penge,« indskød Als.

»Aa gaa Syger i Vold med Din Broder,« raabte Carolina op, ubehersket, »hvad kommer hans Ros mig ved, den ene Smører roser vel den anden, jeg holder Billedet for slet, og Pengene er vel mine, — vil han have de 30 Rdl.? ellers maa han pakke sig herfra.«

»I behøver ej at kaste mig paa Gaden,« sagde Maleren og tog Portrættet, »jeg skal vel gaa uden Jer Hjælp, men I kan sikkert stole paa, at jeg skal faa mine Penge med Renter, og det vil angre Jer, naar I ser Billedet hos en af Jeres Kabelanker,« han gik rask ud af Døren.

»Din Ravnas,« skreg Carolina rasende efter ham. Hun snappede et halvfylt Glas paa Bordet og vilde kaste det efter Maleren, — men Clementin greb hende i Armen.

»Ti stille, — Du er jo uden for Dig, — gaa og læg Dig, — hvis ej Du samler Dig, skikker jeg Bud efter Kirurgen, at han kan tappe Dig, — kom lad os gaa,« sagde han, henvendt til de øvrige.

Der blev nu almindeligt Opbrud. Medens Actørerne under Latter og Vittigheder tog Over-tøjet paa, søgte Jomfru Hieronymi med Kys og Klap at trøste Carolina, som halvgrædende surmulede paa Tabouretten foran Clavichordet.

»Kom nu,« kaldte Rose, »tag paa Dig, saa kan Du age med Anna Cathrine, — vi andre gaar til Pilloy, — god Nat, Carolina,« — Selskabet buldrede ned ad Trappen. — »Fruerskab gier Fruernykker, sagde gale Ane, hun slæbte sin Kaabe i Rendestenen,« raabte Londemann, som kom lidt bagefter, — en skraldende Latter svarede ham.

Carolina sad nogen Tid i Tanker, hun bed i en Snip af Lommetørklædet og saa sig aandsfraværende om. — Lysene osede og dryppede i Stagerne, Bordet flød i Uorden, — væltede Glas, Madrester, Servietter krammede sammen og kastede ned i Fadene, og midt i alt dette en opslaaet Bog med vinplettede Blade, det var hendes Yndlingsroman »Pamela«, der var Grundlaget for »Nanine«, hvori hun gjorde saa stor Lykke som den ædle, opoffrende unge Heltinde.

JOMFRU THIELO

»Dorthe —!»

Da Pigen kom ind, spurgte hun:

»Har der været Bud?»

»Ja, Fedor har flyet mig et Brev til Mamsellen,«

Carolina rev Seglet op.

»Demain, après la représentation« stod der i den sædvanlige Ordre-Stil.

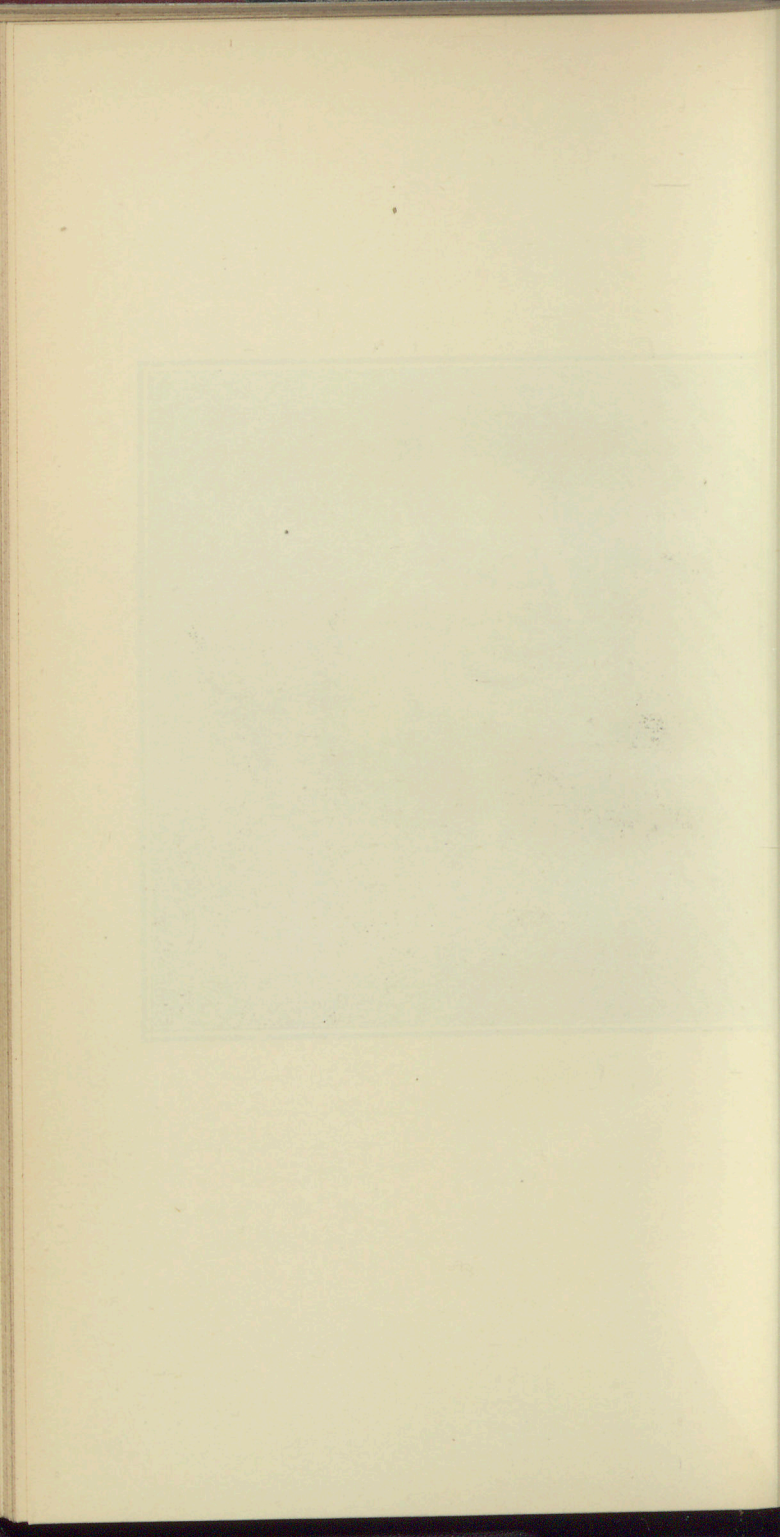
Hun krammede Brevet, saa Neglene skar i Kødet. —

VI

DRONNINGENS DØD — FRIMURER SKOVTUREN

Hendes Majestæt, Landets elskede Moder, Dronning Louise døde den 19de Dec. 1751 om Morgenen Kl. 3¹/₂, til Trods for de 7 behandelende Medici og Kirurgers forenede Anstrængelser. I de ti Dage hendes Majestæt laa syg paa Christiansborg Slot, hvilede der en tung og trykket Stemning over Staden. — Pludselig var Sygdommen kommen og med ubønhørlig Magt knuste dens stærke Haand de to Liv, Dronningens og den spæde Prins', som hun bar i sit Moderskød.

Endnu den 10de Dec. spilledes der for ret godt Hus »De usynlige« paa Komediehuset. Om Natten tog Sygdommen en saadan Vending, at de forsamlede Læger voterede, at en Operation maatte foretages, hvis den høje Patients Liv muligen skulde reddes. Alle Forlystelser ophørte, al Musik tav, Komediehuset lukkede. Da Fregadderen* skulde slaas fra Hoved-Vagten, var

* Tappenstregen.

Torvet opfyldt af^s Mennesker, som ængstelige ventede, om Trommen blev rørt; — da Tambourene ikke rørte Trommeskindet, forstod Mængden, at der var Fare for den elskede Lande-Moders Liv. Nede paa Slotspladsen under Sygeværelsets Vinduer knælede Folk i Bøn for Dronningens Liv, — selv i de kolde Decemberrætter var der trofaste, der holdt ud, som om deres Nidkærhed kunde slette det »mene« ud, som Knokkelfingeren alt havde skrevet paa Væggen i den elskede Dronnings Sovegemak.

Hofchirurg Wohlerl opererede hendes Majestæt den 11. Dec. Kl. 10 om Aftenen, — og det var, som hans Kniv skar de sidste, svage Baand over, som bandt Dronningen til det jordiske. — De otte Aareladninger, som fulgte efter Operationen, lammede det svage Hjærte, og den 19de om Morgenen døde hun roligt. Kort Tid efter Dødens Indtræden foretoges Kejsersnit, — men den lille Prins havde fulgt sin Moder ind i Tilintetgørelsen.

For Komediehusets Actører og Actricer var dette et næsten knusende Slag. Døden er altid frygtelig, dobbelt frygtelig, naar den ses med Komedien som Baggrund, — og her haanlo den de arme Komedianter op i Ansigtet. I 27 Uger skulde der sørges, i 27 Uger skulde de sulte, det blev næsten det samme, — i al den Tid blev der kun udbetalt halv Gage, det var for de højst gagerede 3 Rdl. om Ugen, — for andre kun nogle faa Mark.

»Student« Londemann henne i Dybensgaden,

som i Tillid til sine ugentlige sex Rdl. havde haft Bryllup med sin Marie, havde allerede to smaa Munde at mætte, da Gagen gik ned til det halve. — Han havde alt sit gode Humør nodig for ej at tabe Modet, men han maatte hente nogle af Kundskaberne fra Studieaarene frem, og skaffe sig Informationer i Sprog, — han var jo godt lidt, saa det gik, ihvorvel han ej var saa særlig ferm som Sprogmeister. Der kom ogsaa enkelte unge Mennesker af det gode Societet, som ønskede at erholde Information i teatralisk Recitation, — men det skal dog siges, at det mere var Mosjø Gert selv end hans Elever, som reciterede. Naar først han begyndte paa de kendte Repliker, kunde han ej lade være, — de smaa, mørke Øjne skinnede, det magre Ansigt skiftede Udtryk efter de vexlende Stemninger, han rev Parykken af og trak det mørke Haar i Tjavser ned i Panden, strittede med Fingrene, ræbede og vrængede Kandestøberdrengens Repliker ud i det lille Værelse i Dybensgaden, som var det selve Komediehusets Teater han stod paa. Eleverne, som skulde informeres udi teatralisk Recitation lo, — og Mosjø Londemann glemte, at Madammen vendte Skillingerne til det røgede Flæsk to Gange, før Høkeren fik de 8 Skilling, som det kostede Pundet. Det kunde jo hænde, at Eleven efter en saadan Undervisningstime bød paa et Glas Vin, og Informator var ikke sen til at faa Parykken i Orden til et lille Svip ned i den kære Pilløys kendte Kælder, nede under Scenegulvet,

det rare, hyggelige Tilflugtssted, som alle Tilskuere forstod han mente, naar han som gammel, gnaven Mand dunkede sin Stok i Gulvet og ønskede at »man snart var i Ro dernede«.

Clementin, som kun havde sig selv at sørge for, kom lettere over det. Punktlig og flittig sad han ofte timevis i det kolde Paaklædningskammer og afskrev med sirlig Haand de fra Fransken oversatte Komedier, som var saa meget yndede, og som det var rart at have i gode, læselige Exemplarer. Saa spadserede han for at faa Varme i Kroppen gennem Gothersgaden, hvor han undertiden saa ind til Ørsted, som med Kone og Barn trængte svært til Opmuntring, mest i Form af en Mark eller to, ad Volden helt ud til Sølygaden. Det var en lang Tur, næsten ud paa Landet, — men den lønnede sig, for hans Fæstemø Sofie Schröder var hyggelig til Huse i en dejlig, gammel Have hos sin Fader Urtegaardsmanden, og var man først inden Døre i en lun Stue med et Krus varmt Øl med Ingefær, gik Tiden hurtig. — Gamle Schröder var en jævn Mand, som passede sin Have; han gik aldrig paa Komedie, men det morede ham, naar Svigersønnen gav nogle Scener af Hans Mikkelsens Komedier, især var han indtagen i »Jeppe«, og naar han fik — som han sagde — »den Lekse i Baronens Seng«, lo den Gamle, saa man saa alle hans Tandstumper — og tog sig en ordentlig Pris bagefter.

Carolina saa ikke meget til sine Medagerende fra Komedien, det var, som stode de paa hver

sin Side af den gyldne Strøm, som i saa sparsom Grad rakes disse, men som hun drak af i fulde Drag. Hendes Dage henglede i denne Tid — Sorgens og Savnets — i et sorgløst Velvære. En gavmild Haand rakte hende alt det, som hun — Glædens og Skønhedens Præstinde — flettede til Kranse, hvormed hun smykkede sine Dages skønne Tempelhal. Christoffer Rose var den eneste, som jævnlig kom til hende. De gennemgik sammen deres Roller i Addisons Tragedie »Cato«, som var planlagt til Opførelse allerede før hendes Majestæts Død, — navnlig gik Rose med stor Iver til denne Opgave, hans Smag gik i Retningen af det Alvorlige. — Carolina var mere stemt for det Muntre og Lette, men hun fandt hurtigt den rette Tone i den tragiske Declamation, vejledet og rettet af Rose, som altid havde hjulpet hende. — Men det gik ikke uden Rivninger, Mamsellen holdt ikke af disse Rettelser og Gentagelser, og mere end en Gang smed hun Tragediens Kothurner og tog de ægte, københavnske Tøfler paa.

Idag, den 20de Jan. 1752, havde de arbejdet med sidste Akt, Catos Datter anraaber Guderne om at sende Faderen den kvægende Søvn —

Udødelige Magter, der bevogte
den dydige, o, svæver om hans Leje
og gør Hvilen kvægende for ham,

bad Carolina med himmelvendt Blik.

»Du maa ej scandere Verset saa, — og ej den Stigen i Versets Slutning,« rettede Rose,
»om igen!«

JOMFRU THIELO

Carolina anraabte atter de udødelige Magter.
— Rose rystede paa Hovedet, — »jeg er genegen til at give Beaumelle Ret udi, at vor Hortulan er snart den eneste, der kan sige Vers af os.«

Carolina kastede Bogen henad Gulvet, »Ja, jeg tror grant, at dette her passer ej for min Skurepind, og nu nok for idag, jeg skal klæde mig nu.«

Rose tog Kappen paa, nølende, »Hør,« sagde han, »kan Du ej fly mig en Rdl. paa en Uge?«

Carolina rakte ham tavs Pengene, hun var vant til hans Forlegenhed, — »nu er det seks,« sagde hun og gik fløjtende ud af Stuen.

Samme Dags Aften var der »en liden musikalsk Reunion og Souper for en engere Kreds,« saaledes havde Baronens sædvanlige kortfattede Billet til Carolina lydt; — paa Grund af hendes Majestæts dødelige Afgang var større Fêter umulige. Baronen, som var Kunstens og Literaturens Ven og Beskytter, yndede undertiden at samle disses Udøvere, og han var med sin verdensmandsmæssige Overlegenhed altid istand til at holde Temperamenterne indenfor de Grænser, som Hans Excellences Saloners Værdighed krævede. Det var som Regel de udenlandske Sangere og Sangerinder, der gav Møde, Jomfru Thielo var den eneste af den danske Trup, der nogen- sinde havde nydt den Ære, — men hun nød

den til Gengæld ogsaa i rigt Maal. — Aabenbart var det hans Excellence en særlig Glæde at se den smukke, glade unge Kvinde præsidere ved hans Bord, se hende tænde Misundelsens Flamme i den vælske Sangers eller den franske Actørs Øje.

Nu sad hun mellem Baronen og Major ved de sjællandske Dragoner v. Eichstedt, en høj, elegant 30 aarig Mand, som med Mellemrum dukkede op i de fornemme københavnske Selskaber, nemlig naar Baandene, som bandt ham til hans Garnisonsby Næstved blev saa snærende, at de truede med at kvæle ham. Saa sprængte han dem og søgte i Residensstadens Saloner Balsam for de Saar, der var foraarsaget af disse Baand.

Han syntes meget interesseret i Samtalen, bøjede sig ned mod hende, der var en Del mindre.

»Saa aabnede en af de sørgeklædte Drabanter Døren og vi traadte ind —« — Carolina fortalte om hendes Majestæt Dronning Louises Parade-Seng paa Christiansborg Slot. — »Hendes Majestæt var iført en romansk Dragt af Sølvmor med Guldkniplinger, og laa paa en høj, sort Fløjelsseng, — ved Siden af laa den lille Prins i en lille Kiste.« Hun var stærkt greben ved Erindringen, hun blev blegere, Pupillerne udvidedes, saa Øjnene blev mørke, hun saa ud for sig, og gennemlevede øjensynlig sin Gang gennem hin Slotssal, hvor Dronningen hvilede paa sin 3 Alen høje Parade Seng, omgivet af 16 forsolvede Gueridons med Lys. — I Sørgekappe

og med Slør for Ansigtet havde hun i Følge med Jmfr. Materna, hvis Forlovede, Løjtnant v. Passow var i Æreskompagniet, der holdt Vagt, langsomt passeret forbi Katafalken, men det var især den lille, døde Prins, der laa pragtfuldt paa-klædt i en sort Fløjlskiste, der havde taget hendes Opmærksomhed, — dette lille Væsen, som aldrig havde set Dagens Lys, og nu laa pragtfuldt udstafferet, belyst af Sølvkandelabernes Hundreder af Lys.

»Hun er smuk« tænkte Eichstedt, kvinde-kær og kvindelysten, — »en Juvel, men alt opdaget og indfattet.« Han saa paa hendes store, talende Øjne, med det graablaa Farvespil og det vexlende Udtryk, han saa paa de bløde, runde Skuldre, den slanke Hals, der gled over i den pragtfulde Barmrunding, som Kjolelivets Udskæring gavmild fremviste, og han tænkte med et Suk paa Næstved Skønhederne.

»Saa, ma chère, nu skal I ej ennuyere Jer med disse sørgelige sentiments,« sagde Baronen, som opmærksom fulgte Samtalen, — »Se her er en magnifique Pære fra Excellencen Bernstorffs Have i Gjentofte,« han rakte hende smilende Frugten. —

Samtalen var livlig omkring Bordet, den italienske Sopransangerinde Mlle Marianne Galeotti, det franske Dansepar M. og Mad. Goriot og Hofviolon Darbes talte fransk og bedyrede, at intetsteds virkede deres Kunst under saa vanskelige Forhold som her i Kjøbenhavn. De illustrerede deres Ord med Skuldertræk og store

Haandbevægelser, især var M. Goriot umaadelig ivrig, det kom sig af, at der var et tragisk Misforhold mellem hans Udseende og hans Ambition. — Lille, hjulbenet, med en stor, kroget Næse og et Par rullende, sorte Øjne virkede han komisk, og henvistes af Publikum ogsaa til de komiske, akrobatagtige Karakterdanse, medens hans Hu stod til den seriøse koreografiske Præstation, helst i Heltedragt med stor Plumage. Italienerinden var et Kødbjerg, hvis Strube rummede Toner af gennemtrængende Styrke, men uden Skønhed. — Hofviolonens Orm var Fornemhed, han yndede at stave sit Navn d'Arbes, for at søge at bibringe Læseren den Tro, at han var adelig, — saadan en Aften i Baronens Saloner var en yppig Oase i hans Tilværelses borgerlige Ørken, i Komediehusets Orkester — 10 Nodepulte, — hvor Tilværelsen myntedes ud i Skilling, var hans Navns Stavemaade uhyggelig ligegyldig.

»Hans Majestæt er dog ej ganske fortabet udi Melankolien« sagde Eichstedt og hans Tanker vandrede ned i Boldhusgaden til det bekendte lille Hus, hvor saa mange vilde Orgier havde fundet Sted. Mad. Dyssel var her en udmærket, om end ikke særlig smagfuld, Arrangør af disse Gilder, saafremt man kan benævne Sammenkomster, hvor nøgne Kvinder dansede rundt paa Stole og Borde, medens hans Majestæt, drukken, piskede dem, saaledes.

»Enhver har Trang til at amuseres« sagde Baronen, som læste han Majorens Tanker i de

skinnende Øjnes graadige Blik, »og hans Majestæt har mange Tracasserier — Hvilen efter Arbejde er skøn.« Han saa sig smilende om i Kredsen, — skød Stolen tilbage, hans Lakej, som stod bagved, fjernede den, — saa bød han Carolina Armen, og man gik gennem Bibliotheket ind i Salonen.

»Som sædvanlig bortfører jeg Festens skønneste Blomst« sagde Baronen dæmpet og bøjede sig ned over Carolina. Hun trykkede ganske let hans Arm, — det faldt hende altid svært at finde et Svar paa Excellencens sirlige Compliments, — hun havde derfor vænnet sig til denne lille Bevægelse. Det var ikke altid lige let at afgøre, naar den fornemme Protection veg Pladsen for Følelser af mere almen menneskelig Natur, — og dette svage Tryk af de spinkle, ringbesatte Fingre, som hvilede paa Beskytters Arm, ligesom rakte Bægeret til den tørstige, uden Tale om nogen særlig Gavmildhed.

Hun saa, at Baronens Øjne blev glade, og samtidig erindrede hun — uden at føle nogen Afsky — Eichstedts utilslørede, graadige Blik, Natur imod Kultur, det sidste havde hun, trods alt, ikke det rodfæstede Kendskab til, som til det første.

Baronen trykkede Gæsterne i Haanden, dybe Buk og dyb Nejen besvarede den fornemme Protections Nedladenhed. Medens Carolina nynnende gik hen til Spejlet over Kaminen og rettede paa det let pudrede Haar, som hun bar i sin sædvanlige Frisure, de store Hængekrøller,

fulgte Øjnene hende, som et Arsenal af Vaaben, — giftige Pile, som kunde dræbe hende, Knive, som kunde skære Ringene af hendes Fingre og Ørelokkerne af det lille, røde Øre, som halvt var skjult af den pudrede Lok, — og faste, stærke Hænder, der kunde løse Baand og Hægte og stryge ned over den unge, bløde, varme Hud, der sugede Kærtagnene til sig som Ørkensandet Vand. Kun Hofviolon Darbes, som stemte Violinen henne ved Clavecinet, var ganske optaget af sin A-Stræng, — desuden kendte han Actricerne, naar de raabte op ved Prøverne, — *fi donc!*

Et Øjeblik efter sønderrev Mlle Galeotti Luften med sine Skrig, *accompagneret* af Mad. Goriot og med Hofviolonens obligate Violin, — Tonebølgerne rullede gennem Rummet og fik Tilhørernes Trommehinder til at dirre. Carolina glippede med Øjnene, overvældet af denne Tonefylde, som her i Salonen virkede ganske anderledens knusende end i Komediehuset, hvor den italienske Opera med temmelig ringe Held bejlede til det danske Publikums Gunst. — Major Eichstedt søgte med varsomme Skridt at avancere frem til Carolinas Nærhed, — men pludselig kom Baronnen til Syne i Døren til Bibliotheket og kaldte hende med en Haandbevægelse derind.

Carolina rejste sig og gik med lette Skridt ind i Bogsalen, som var det Rum, hun altid havde holdt mest af. — Der strømmede hende ligesom Velvilje imøde fra disse tavse Bøger,

som stode der med al deres Viden, taalmodig ventende, indtil en søgende Haand fandt deres skjulte Skat frem. — Lyset fra den store Messing Lysekrone brød sig i Skindbindenes slidte Guld, og gennem Skabenes Glasdøre saa man de ældste og sjældneste Bøgers og Haandskrifters gullige Pergamentbind lyse med mat Glans.

Baronen tog hendes Haand og førte hende tavs, smilende hen til den anden Side af Salen, hvor en Bogreol afskildrede et lille Rum, hvori der stod et Bord med Skriverequisiter, — paa Væggen over Bordet hang Anders Taarnborgs Maleri af Actricen Jmfr. Thielo som Pernille. Billedet var i bred, forgyldt Ramme og viste, i den rette Afstand og Belysning, sine mange, gode Egenskaber. Carolina saa i ét Øjekast Maleriet og Optrinet hjemme i Frederiksberggade, hun huskede Malerens truende Ord, hun var kampberedt. »Hvorledes er dette Billed kommen her?» spurgte hun.

Baronen kendte Udtrykket i hendes Øjne, den sorte Sky, der gik for Blikkets klare, graablaa Glans, varslede Uvejr, Smilets Varme svandt, det blev koldt, Blodet sank fra Kinderne, Ansigtet blev smallere. Han kastede et hastigt Blik rundt i Salen, — de var ene —, Italienerinden hvinede omkap med Violinen inde ved Siden af, dæmpet sagde han: »Jer Opførsel mod M. Taarnborg var højst uforsigtig — —«

»Jeg opfører mig, som det lyster mig,« afbrød hun.

»Ja, det er justement Jer faute«, sagde hans

Excellence, »undertiden maa man betænke, hvad suiten af ens Opførsel kan blive. M. Taarnborg solgte — eller gav — Jert Contrafej til en liden Handelsmand herovre paa Hjørnet af Løvestræde. Han bandt en Høvisk derved, som Tegn, at det var tilfals for Liebhavere, og hængte det ud paa sin Dørstolpe, — hvad siger I dertil, Mlle?»

Carolina blev stum af Raseri, — havde hun blot den Maler her, men disse kolde Kendsgeringer, hvad skulde hun sige, hun stirrede paa Baronen, ordløs.

»Jeg saa Tableauet her fra mit Vindu«, fortsatte han, »og lod straks Fedor købe det, — saaledes er det kommen her. Det er godt, og ærligt sine 100 Daler værd.«

»Gav I 100 Rdl. for det,« Carolina fandt sit Mæle, »og af mig forlangte han kuns 50, ja lad mig faa fat i den Treiring, saa skal jeg varme hans Ører, saadan en Fette-mas,« hun glemte baade Tid og Sted.

»Assez, Mlle, assez« sagde Baronen.

»Jeg skal vel vide at ordne den Sag selv,« vedblev hun, »og jeg er ej til Sinds at finde mig i — —«

Baronen tog et ikke helt blidt Tag om hendes Haandled, nu havde Tordenskyen faaet Lov til at udlade en Del af sit Indhold, nu skulde Uvejret standses.

»Hvad der gøres af Arrangements udi denne eller nogen anden Sag, Mamsellen anbelangende, skal vi nok vide at resolve. Mlle maa erindre,

at Jer Conduite skal tage skyldig Hensyn til vor Stilling, hvad I finder passende at foretage Jer, vil før eller senere blive krediteret os. — I har ogsaa Pligter mod os, som vi forlanger respecterede, — og dertil vil vi vide at bruge de Midler, som staar til vor Raadighed.«

Han talte dæmpet og roligt, de store, lidt fremstaaende Øjne var kolde. Hun forstod, at den russiske Bjørn havde Kløer, — og hun saa for første Gang, at fornem Protection vel var et godt Lægemiddel mod mange af Hverdagslivets Besværligheder, og ligervis som et søvndyssende Middel gav en sorgfri Hvile med gyldne Drømme paa bløde Silkepuder, — men den var en Despot, som krævede Underkastelse, en Vilje, som ikke havde nogen anden ved Siden af sig end sige over sig, — den var en Magt, som kunde støde den ulydige ud i Tavshed og Forglemmelse. — Som i et Glimt saa hun sig fjærnet fra Komedien, lukket ude, hun saa Vognmandsgadens snavsede Hytter, hørte de skidne Ord, den raa Tale fra Fattigdommens evige Trælle, — alt dette vil jeg give dig, hvis du ej vil falde ned og tilbede mig. Maaske for første Gang i sit Liv følte hun rigtig Angst, — Fattigdommens Hængedynd, som var saa svært saa svært at komme op af, skræmmede hende, — nej — nej alt, kun ikke fattig.

Hun svarede ikke, saa kun paa ham, og i de skønne, graablaa Øjne laa Taaren som Dug paa Violens fine Blomsterkalk. — — Baronens Hjærte smeltede i Lyset fra hendes Blik, han førte hen-

des Haand til sine Læber »Milaia, chère petite,« hviskede han, — »vil I opfylde et Ønske, vil I give Jer Permission til, at Jer Landsmand M. Iver Als maler et Portræt af Jer til mit Bibliothek? usigeligt angenemt vilde det være for mig, at se Jere skønne Træk just her, hvor jeg ofte maa arbejde i Timer.« — Han greb begge hendes Hænder og trak hende ind til sig. — Carolina forstod, at hun, trods alt, havde sejret, forsigtig tav hun, saa kun paa ham og nikkede. Med en Kraftanstrængelse blev Excellencen Herre over sig selv —, han var atter den fuldt beherskede Verdensmand, gik hen i Døren til Salonen og vinkede af Als, som sad lige indenfor i Sofaen, halv bedøvet af Italienerindens Tonevæld. — Under Efterspillet arpeggio Accorder, som svøbte Clavecinets bløde Toner yndefuldt om Violinens pizzicato, kom den unge, allerede meget lovende, Kunstner rask ind i Bibliotheket og bukkede for Baronen. Han var ligesom Broderen, Actøren, høj, førte sig rank, havde et behageligt, lidt almindeligt Ansigt, der var Smil i de blaa Øjne og noget tillidsfuldt over hele Personen.

»Mlle er saa aimabel at ville sidde for det omtalte Portræt — « sagde Baronen med et glad Smil, »jeg overlader til Mons. Als at arrangere det øvrige i Sagen, jeg beder excusere, — mine Pligter som Vært kalder mig.« — Han bukkede let, stod et Øjeblik eftertænkssom, gik hen til Bordet og ringede paa en lille Sølv-Bordklokke. Et Øjeblik efter traadte Fedor ind.

»Sørg for, at det Maleri — « han pegede paa Taarnborgs Portræt — »bliver fjærnet endnu i Aften,« saa gik han ind i Salonen.

Als vendte sig mod Carolina, hun stod støttet til det store Egetræsbord midt i Stuen, — smilende, sejrssikker, — hun havde Publikum her som i Komediehuset. — I et Blik omfattede han hendes Skikkelse i den hvide Silkekjole med det lyserøde Skørt, det blonde let pudrede Haar med Roserne fæstet i Krøllerne; i den ene Haand, som hvilede mod Bordet, holdt hun en Rose. Han gik hen til hende: »Det Portræt, der nu bliver taget ned og kanske brændt er vel gjort, Jomfru Thielo, og I gør Anders stor Tort, — han er flittig og har gode Evner.«

»Hvad ved I om den Sag?« sagde Carolina spodsk.

»Jeg var hans Lærer paa Maler-Academiet, og I havde gjort rettere i at hjælpe ham frem end at jage ham af Landet.«

»Er I fra Vid og Sans?« spurgte hun.

»For en Uge siden er Anders Taarnborg skikket ud af Landet, han fik 50 Rdl., og det er ham forbudt at komme tilbage,« sagde Als, og saa med sine rolige Øjne paa hende.

Hun slog Blikket ned. — Atter fornam hun Angstens kolde Pust, — hun anede Haanden, der, skjult i Mørke, tog og gav, den tavse Magt, der bestemte over Skæbner; saa mandede hun sig op, — hvad gik det hende an, hun kendte sin Magt, var sikker paa sin Applaus, — hun

førte Rosen op til sine Læber, aandede dens fine Duft og sagde smilende til Als:

»Tu l'as voulu, Georges Dandin.«

Als var ikke hjemme i Molières Værker, han forstod ikke Ordene, men han forstod, at en dygtig, ung Kunstner var sendt ud i det Uvisse, fældet ved et Rænkespil, som var hans retlinede Natur uforstaaeligt. — Han satte sig i en af de højryggede Armstole ved Bordet, tog nogle Papirer ud af Frakkens Inderlomme, foldede dem ud og sagde roligt og sagmæssigt:

»Hans Excellence har ønsket at erholde et Maleri til den Væg,« han pegede paa en stor Vægflade over Reolerne. — »Maleriet skulde være en Skildring af Jer, men ej som Actrice, ej i nogen Piece fra Skuespilhuset, — det øvrige har hans Excellence overladt mig. — Jeg har nu gransket Sagen, og jeg har besluttet at bruge Sagnet om Evropas Bortførelse, — hvad mener I derom?«

»Intet,« svarede hun, »efterdi jeg intet kender om det, I her fortæller.«

»Nu skal jeg kortelig lægge det frem for Jer. Ser I, Evropa var Datter af en Konge, navnlig Agenor, hun var en saare skøn Pige, og Zevs, som var Gudernes øverste og den mægtigste af dem alle, havde forliebet sig udi hendes Dejligheder.«

Carolina blev interesseret, hun opgav den tvungne, staaende Stilling med det noget anstrengt ligegyldige Udtryk, — hun satte sig ligeoverfor Als. Med Albuerne mod Bordpladen,

og Hagen hvilende paa begge Hænder, var hun rede til at høre Æventyr og mere sig derover, — glad lo hun til Maleren, det, han havde fortalt for lidt siden havde hun glemt, — nu var det kun den dejlige Kongedatter. »Naa — og saa,« spurgte hun.

»Saa speculerede Zevs paa, hvorlunde han bedst kunde faa hende i Tale, — det var ej saa lige en Sag, efterdi hun mesten var i Følge med sine Piger eller andre Personer af — af —« han var ved at sige »det kongelige Liberi«, men fik en Fornemmelse af, at det ikke gik an.

»Ja, ja, af Kongens Følge,« svarede hun rask, det varede hende for længe, han var saa sindig.

»Nu havde Guden bemærket, at Prinsessen paa en bestemt Tid af Dagen promenerede paa en Eng ved Havet og forlystede sig med at sanke Blomster og Urter. — Han fik den Tanke, at tage en Tyrs Skikkelse paa, — som Gud var han mægtig at iklæde sig hvad Gestalt, han lystede. Som tænkt, saa handlet, og da Jomfruerne en Dag paa vanlig Tid kom ned i Engen, græssede der en stor hvid Tyr, tam og fredelig.«

»Ja, det kalder jeg en angennem Surprise,« lo hun, »men hvordan artede Sagen sig saa?«

»Pigerne var til en Begyndelse skrækslagne over at se dette Bestie og vilde løbe derfra, men Prinsessen skammede dem ud, — Dyret saa fredeligt ud, — den første, som vovede at klappe dens hvide Skind, skulde til Eje faa hendes Halsbaand af Ravperler.«

Als var efterhaanden tøet op: Synet af den unge Qvinde, som med Øjne spillende af Liv begærligt slugte hvert Ord af Fortællingen, morede ham, — var hun en habil Actrice, saa var hun saavist ogsaa ferm som Publikum, tænkte han.

»Pigerne nølede og forsøgte Gang paa Gang at naa hen til Tyren, men endelig var der en, som fik Courage til med Spidsen af Fingrene at stryge over dens Flanke. Prinsessen klappede i Hænderne af Glæde, og hængte Perlebaandet om den gæve Jomfrus Hals. »Nu vil jeg selv probere,« sagde hun, og med en liden Blomsterkost i den ene Haand nærmede hun sig forsigtig. Da Tyren saa hende avancere, holdt han op at græsse —«

Maleren gjorde en Kunstpavse, truede med Pegefingeren og sagde med Skolemestermine:

»Pas nu godt paa Jomfru, nu kommer det artigste. —«

»Skynd Jer nu,« sagde hun og daskede Rosen mod Bordet.

»— Og da Prinsessen var naaet helt hen til den, lagde den sig fredelig i Græsset for hendes bitte Sko. — »Den er helt tam,« lo hun til Pigerne, hun klappede dens Sider, og med sin fine Haand gned hun dens bløde Mule, — og Tyren slikkede hendes Haand. »Nu vil jeg, ma foi, ride en Tur i Engen,« sagde hun og satte sig paa dens Ryg. — Men det var justement det, Zevs i Tyrens Skind havde biet paa. — Med et Spring var han paa Benene, — og

førend Pigerne og Prinsessen kunde mæle et Ord, løb han med hende ud over Havet, — I maa huske, det var en Gud, lige til Øen Kreta.«

»Og saa?« spurgte hun.

»Dermed ender Historien om Evropas Bortførelse,« sagde han, »en saa fornemme Herres Amours kan ej eftergaas i Detailler. — Det er det Øjeblik, da Tyren echapperer med Evropa paa sin Ryg, jeg vil male, og I skal være i hendes Skikkelse.«

»Og Tyren?« spurgte hun og saa smilende paa ham.

»Tyren,« — gentog han overrumplet, og uvilkaarlig søgte hans Øjne Døren til Salonen.

Carolina lo højt, lænede sig tilbage i Stolen og klappede i Hænderne. »Det var en excellent Historie, Mons. Als,« sagde hun, — »er den af Jer?«

»Nej, nej, — det er et gammelt Sagn, — men se nu her, Jomfru, jeg har gjort et Rids til Maleriet.« Han rullede et Papir op, glattede det og rakte det over til hende.

Hun saa i nogen Tid tavs smilende derpaa.

»Hvad Art Costume skal dette ageres udi?« spurgte hun.

»I behøver kuns at sidde for Hovedet, Hals og Bryst,« han gik udenom Spørgsmaalet.

»Er det efter Ordre?« spurgte hun.

Han nikkede tavs og samlede Papirerne sammen. —

Hofviolon Darbes viste sit affable Smil i Døren til Salonen. »Mille Pardons, men hans Ex-

JOMFRU THIELO

cellence beder Mlle Thielo om en Sang — he — he —,“ han forstod ikke, at en homme du monde, som hans Excellence, kunde søge til Toner fra en dansk Strube, naar Mlle Galeottis uforlignelige Tonevæld nys havde kvæget Tilhørerne.

Carolina gik ind i Salonen — lige hen til Clavecinet, hun præluderede nogle Indlednings-Accorder, og sang:

I

Før jeg min Chloris saa,
jeg raabte meget paa,
at Frihed ædel var,
at Elskov intet har,
som ret forsukkre kan
forelskte Folkes Stand, —
før den — først i mit Bryst —
ret brugte farlig List,
ja gør udaf mit Liv
kun Leg og Tidsfordriv.

II

Men ak! Da Chloris kom,
da vendtes Bladet om,
min Frygtssomhed forsvandt,
thi jeg hos hende fandt:
Dyd, Skønhed og Forstand,
og hvad indtage kan.
Dog holdt jeg endnu af
den Roe, som Frihed gav,
at Chloris var min Ven,
der gik mit Ønske hen!

III

Jeg viste Elskov væk
med sine falske Træk,
og sagde: »Gaa afsted! —
men tag ej Chloris med!“
Nu derimod jeg ser,
at sligt umuligt sker.

JOMFRU THIELO

Thi Ælskov findes dér
just, hvor min Chloris er
— Gør derfor, hvad du vil —
blot hun mig hører til!

Godt pointeret, med Lune og Skælmeri, sang hun med mezza voce den lille Vise til Faderens Melodi. Hendes lykkelige Evne til at finde den rette Betoning og det rette Udtryk, gjorde altid Indtryk paa Tilhørerne, og fik en Streng i deres Indre til at dirre. —

»Den er aleneste sunget for mig,« tænkte Baron. —

»Kreutz-Donner!« Major v. Eichstedt rettede sin smukke Figur, »das Mädchen ist ganz caput.«

Als var ej utilbøjelig til at mene, at Anders Taarnborg ogsaa havde fejlet. —

Mlle Galeottis Indre rummede ingen Streng, som kunde sættes i Svingninger, under Efterspillet saa hun med brystne Øjne paa Hofviolon Darbes og hviskede, »Naturstimme, — ohne Ausbildung.« —

Frimurerlogen »Zorobabel« afholdt sin aarlige Skovtur med Festmaaltid paa Tractørstedet »Bellevue« den 26. Juni 1752. Saaledes havde det været Skik lige fra Logens Stiftelse i 1745, og Begivenheden var ikke uden Interesse for Staden, eftersom Brødrene altid ved den Lejlighed skænkede en Sum Penge til Fordeling blandt Byens fattige. Disse var, sandt at sige, ikke helt utilbøjelige til at betragte dette Udslag af Næstekærlighed som en Art Blodpenge, thi Fri-

murerne beskyldtes for de græsseligste Forbrydelser.

Det, at en Kreds af Byens bedste Borgere ved deres Loge-Sammenkomster regalerede sig med at slagte — og muligen spise — fede Pigebørn, var en i visse Kredse af Befolkningen meget udbredt Mening, — de samme, som troede, at Benrade og Ligkister var uundværlige Genstande ved enhver Frimurer-Sammenkomst.

Den Middag, som Bellevues Forpagter, Kokken Georg Heinrich Becker, havde anrettet i Husets Festsal, havde absolut intet med de nævnte Genstande at skaffe. At paastaa det modsatte vilde have været en blodig Haan mod den gode Mand, som ved al optænkelig Flid og Strabage, samt oprigtig Omgang havde erhvervet sig Godtfolks Yndest og Søgning.

Der var dækket til elleve i den største Stue, Festsalen, som optog Ejendommens Dybde, saaledes, at der var Vinduer i begge Ender af Salen, hvis væsenligste Prydelse var et Par store forgyldte Spejle i Rammer, der var prydede med en Krone, — de havde uden Tvivl begyndt deres Løbebane et fornemmere Sted end der, hvor de nu fandtes. For Enden af Bordet, med Ansigtet mod Øst, saaledes at Sundet, der kun ved den smalle Vej var adskilt fra Huset, bredte sin rolige Flade for hans Øje, sad hans Excellence Baron Korff, der fungerede som hammerførende Mester under Grev Rantzau-Aschebergs Fraværelse. Første og anden Over-Tilsynsmand sad ved den modsatte Bordende mod

Vest, det var *Secretær* i det tyske Kancelli *Wasserschlebe* og *Pagehovmester* *Georg Nielsen*. Blandt Brødrene var den rige *Tømmerhandler*, *Raadmand* *Søren Jørgensen*, som indtil for nylig havde været *Medlem* af *Directionen* for *Komediehuset*, han var siden 1741 *Ejer* af *Bellevue*; den engelske *Gesandt* *Sir Titley* sad ved Siden af *Storkøbmanden* *Just Fabritius*, *Ejer* af *Kristiansholm*. *Pagehovmesteren*, en lille mavesvær Mand, med et stort, noget rødfinnet Ansigt, som skinnede under *Piskeparykkens* Hvide, fortalte om sine *Besværligheder* med de til Tider rigelig kaade *Pager*.

»Selvfølgelig, *Sir Titley*, har I Ret udi det, at *Synet* af *Rendestenene* paa *Slotsholmen*, naar de flyde med *Blod*, er *choquerende*. Men *Deres Højvelbaarenhed* maa tro, at en kraftig *Aareladning* er det eneste, hvormed *Couragen* kan tages af de tossede *Drenge*, avec permission. — Saaledes nu *sidstleden*, efter *Loge-Mødet*, finder jeg *Lagnerne* udi min *Seng* med største *Omhu* bundne sammen, og *Enderne* af *Snorene* forseglede med *Canceliets* Segl, — ja, *Deres Højvelbaarenhed* ler,« *Sir Titleys* magre Ansigt var lutter *Rynker* af *Latter*, — »men det tog mig *moxen* en halv *Klokketime* at løse alle disse *gordiske Knuder*. *Excellencen Bülow* forhørte hele *Korpset* *Dagen* derpaa, — fire blev *udtagne*, og *Barberen* tappede dem saa grundigt, at de i 2 *Dage* laa *tilsengs* som *Klude*.«

»Den *Kur* kunde vi til Tider og have *Nytte* af paa *Kongens Torv*, — de gode *Actører* og

Actricer er til Tider dygtig kaal-høgne,« sagde Raadmand Jørgensen.

Herrerne lo. Enkelte skottede til Baronen, men hans Ansigt, som blussede efter Vinen, oplystes af et affabelt Smil, med uforstyrret Ro spiste han sin Anderagout med Rødbedestuvning, — bred sad han i sin flødefarvede Fløjelsfrakke; den elegante Bukkel-Paryk, laa som en Ramme om Ansigtet, hvis Udtryk var en ejendommelig Blanding af elskværdig Imødekommenhed og Strengheid indtil Brutalitet. — Saa trykkede han let Servietten mod Munden og sagde, med et hastigt Blik rundt i Salen for at forvisse sig om, at Betjeningen som sædvanlig havde trukket sig tilbage mellem hver Servering:

»Sikkerlig er der flere end Pagerne ved Hoffet, der kunde trænge til at faa Blodet tappet, saa det kunde purgeres for den Project-Syge, som er til saa overmaade Skade for Landet. Hvad mener Messieurs om M. de Longuevilles marocanske Expedition?«

»Den koster en utrolig Summa,« svarede Fabritius, »og er iligemaade et Foster af Excellencen Bernstorffs Kjerlighed tll Manufacturenene*). Excellencen er bleven befængt med den falske Statskunst, der fra Colberts Tid har voldt Frankrigs Ulykke: at gøre Manufacturer til Kilden for Landets Rigdom,« han slog med Pegefingeren i Bordet, »den ene Landstryger efter den anden faar Forskud af Kongen, 40, 50, ja indtil

*) Industri.

80,000 Rdlr. — Se nu blot de franske Hattemagere i Excellencen Berkentins Gaard — 25,000 Rdl. er til ingen Nytte depenserede,« han tømte sit Glas og saa sig bistert om i Kredsen. Baron nikkede, »Kjøbenhavn er bleven Danmark, Bevægelsen her i Staden overgaar Landets Kræfter, sætter de andre Steder i Mattighed, er en ulykkelig Consequence af en Ministers velmente, men ej vel overvejede Indretninger.«

»Jeg mener, at Excellencen Bernstorff bedre anvendte de store Summer til Landvæsenets Forbedring og Agerdyrkernes Bequemmelighed,« sagde Raadmanden.

»Ved at lægge Rigdomme i Jordens Skød kan han bekomme Renter, som alle Compagnier og Actier ej kan veje op med,« sagde Baron med Vægt. — »Jeg tillader mig at proponere en Skaal for, at dette Land, som jeg har haft den Plaisir at leve i femten Aar, maa avancere i Velstand og Lykke, og at dets vindskibelige Indvaanere under et klogt og mildt Regimente, maa leve lykkeligt og fredeligt.«

Saa kommanderede han:

»Griber Krudtet, lader Kanonerne, griber fat i Kanonerne, slaar an!«

Under disse Kommandoord havde Brødrene fyldt Bægrene, og holdt dem nu ud for sig, som naar Soldater præsenterer Gevær.

Nu lød Kommandoen:

»Fyr!«

Med Øjnene fæstede paa Mesteren drak alle Brødrene. Da Bægrene var tømte, førte de dem

lidt fra sig op til venstre Side af Brystet, saa til højre, derpaa sattes de paa engang paa Bordet; alle klappede tre Gange i Hænderne og raabte tre Gange Vivat.

Da Skaalen var drukken, blev Desserten, Jordbærkage, serveret, Samtalen var livlig, af og til meget højroset. — Baronen sad nogle Øjeblikke tavs, saa nikkede han til anden Over-tilsynsmand, Secretær Wasserschlebe, som slog til Lyd paa sit Bæger. »En liden Sang til Slutning, Brødre!«, alle rejste sig og dannede Kjæde om Bordet, idet den enkelte lagde Hænderne overkors og saaledes holdt Sidemandens Haand, derpaa sang alle, med Secretæren som Forsanger:

I

Brødre udaf Mureri,
Lader os, for Sorrig frie,
Stræbe Livets Lyst at nyde.
Lader Druesaften flyde,
Et tredobbelt Glædeskrald,
Vore Glas vil fra dem give,
Overalt bevidne skal
Vi, at Brødre er i Live.

II

De, som sig berømme vil
Af vort Ord og Tegnespil,
Maa de største Daarer være,
Hvorfor vi ej Omsorg bære.
De med deres kaade Tand
Tænke, Maanen selv at fange,
Uden Brodernavn de kan
Mindste Kundskab ej erlange.

III

Lader os med Haand i Haand
Binde uopløselige Baand.

JOMFRU THIELO

Tak bør derfor Himlen ydes,
Vi ved vor Forening frydes.
Lader os da og derhos
Fast og vist forsikkert være,
Saadan Skaal foruden os
Verden ikke kan frembære.

Hermed endte Maaltidet, og under højroistet Samtale blev der serveret Kaffe i et Par tilstødende, mindre Værelser, der var ogsaa stillet Stativer med Kridtpiber frem, saafremt nogen ønskede at smøge Tobak. Herrerne samlede sig i smaa Grupper, og Samtalen var almindelig. Købmand Fabritius og Raadmand Jørgensen havde fundet hinanden, Kristiansholm var deres evige Emne, Ombygningen af Ejendommen og Køb og Salg af Tømmeret fra Skoven, derom kunde de tale gennem Timer.

Ved et lille Bord ved Siden af dem sad Baron og Pagehovmesteren og talte sammen, halvt hviskende.

»Udi næsten 6 Maaneder havde man jo bedet for hendes Majestæts lykkelige Forløsning, — og saa en skønne Dag, efter at Vagten havde ligget Nat og Dag paa Voldene for at fyre Kanonerne, maatte de stoppe det hele, —« han holdt Haanden for Munden, — »Affæren var opdigtet, og man talte om en Familiaritet mellem Hds. Majestæt og en vis Cavalier ved Hoffet, — horribelt!«

Baronen nikkede tavs. Pludselig vendte Raadmanden sig om og sagde:

»Pardon, Deres Excellence, men jeg haaber ej, det vil være uvelkomment, om vi skulde faa

JOMFRU THIELO

Besøg i Aften af Actørerne med deres Madam-
mer. Som Excellencen maaske ved, skænker
jeg dem gerne en Kilderejse fra den Tid, jeg
sad i Direktionen, og i Aar, da flere af Staklerne
er moxen halv sveltede ihjel, —« han lo med
sin store Mund med de tykke, lidt blaalige Læ-
ber, — »kunde jeg ej undslaa mig, — men
jeg skal vel vogte paa dem, sidstleden Aar drak
de for 60 Rdl. Punsch paa min Regning.« Den
rige Byggespekulant saa halv stolt, halv mod-
falden ud. — Han havde følt sig knyttet til
Skuepladsen fra den Dag, han tog Nedrivningen
af det gamle Komediehus i Grønnegade i Entre-
prise. Bondefødt, som han var, følte han en
Slags Stolthed ved undertiden at spille Forsyn
for Actørerne, som han betragtede som Børn, —
til Tider forstrakte han dem med Pengelaan, og
om Sommeren spenderede han en Skovtur til
Bellevue, hvor han havde gode Procenter af Værten.
Hans Velgørenhed tabte aldrig hans Pengepung
af Syne, kun ifjor var der kommen en lille Fejl
i Regnskabet, — men det skulde ej gentages,
saa vist hans Navn var Søren Jørgensen.

»Det træffer sig meget commode,« svarede
Baronen, som meget vel kendte dette Arrange-
ment, »eftersom jeg har skikket Kareth efter
Mlle Thielo, for at Mlle kunde divertere sig
med en liden Køretur og et Glas Vin inden Re-
presentationerne paa Komediehuset begynde den
28. ds.«

»Ja, hvor Godtfolk er, kommer Godtfolk til,«
lo Raadmanden, »og nu bliver der sikkert ej

Stunder til Rejser for de gode Actører, Kassen er bleven mager i det sidste halve Aar.«

Fedor kom ind og hviskede nogle Ord til Baron.

»Eh bien,« sagde denne, »bed Mlle træde ind her.«

Et Øjeblik efter stod Carolina i Døren. Hun var hvidklædt, over Kjolen havde hun en tynd Silkekaabe, den hvide Kysehat var paa Grund af Varmen skubbet halvt ned ad Nakken, hun havde en tynd Stok med en stor, violet Sløjfe i Haanden. Hun var rød i Kinderne og smilede vel, — men Smilet var ikke helt ægte. Paa Vejen var hun i Gentofte By bleven generet af to ukendte Kavallerer til Hest, — de havde i længere Tid redet ved Siden af Vognen, nikket til hende og brugt ret uhøviske Ord. Det havde kostet hende stor Anstrængelse at holde sig tavs, men det, som bragte hende i den største Affect, ja næsten kunde udmatte hende, var bagefter i Tanken at gennemleve hele Scenen, hvis hun havde svaret, hvis hun havde beordret Kusken til at holde stille, hvis hun havde givet disse to Kabelanker raat for usødet. — Det var denne tænkte Scene, som havde faaet Blodet til at brænde i hendes Kinder, og som fik Smilet til at lyse med bleg Glans.

Hun havde plaget Baronen om at maatte overvære denne Fest. Han havde været uvillig, — ellers samtykkede han beredvillig i hendes Ønsker — men havde tilsidst givet efter og arrangeret det saaledes, at hun skulde komme, naar Mid-

dagen var forbi. Det havde været hende en Streg i Regningen, at Raadmandens Skovtur for Actørerne var berammet til samme Dag, — hun kendte disse Udflugter og skøttede ikke om at træffe Kammeraterne, — særlig ikke Madamerne.

Som hun stod der i Døren, var hun forstemt og ønskede sig langt borte. — Hun saa sig om i Stuen, og saa disse gamle Mænd, som glødede af Vin og Mad og som med skinnende Øjne saa paa hende. — Hun følte Lede ved dette Syn, som hun kendte saa godt, ved disse Blikke, som mødte hende saa mange Steder; — Billedet af Niels Birchs unge, glade Øjne dukkede i et Nu op i hendes Indre, og hun fik Lyst til at vrænge af alle disse Gamlinger, som købte sig Livets Glæder for deres Guld. — Der var nogle, som begyndte at klappe, men de standsede brat, da Baronen rejste sig og sagde: »Velkommen, Mlle, velkommen, trød nærmere!« Hun lagde Hat og Kaabe fra sig og tog Plads ved Bordet.

Pagehovmesteren betragtede hende maabende, Raadmanden, som var en gammel Bekendt, sagde oprømt:

»Jomfruen gør Ret i at forlyste sig lidt ved Kilden, inden det seriøse Arbejde begynder, — jeg hører, der skal præsenteres Tragedie, ret som hos de franske.«

Carolina nikkede. »Ja, vi er snart færdige med Prøverne paa »Cato«, — det bliver vor første tragiske Piece, det er Tidens Gouît, —

man vil græde.« Hun talte i en træt og ligegyldig Tone.

Raadmanden lo. — »Det er sært, at jer Directeur, Mr. Horn, som dog er saa stor Beundrer af Baron Holberg, at de nævne ham »Mr. Holbergs Abe« ej foretrækker en munter Komedie per exemplum »Merlin Dragon«. —«

»Da har I samme teatralske Smag som hans Majestæt,« svarede hun. Pagehovmesteren, som nu havde stirret sig mæt, bemærkede:

»Mademoiselle skal vide, at man har foreslaaet at indføre Aareladningen i Actør-Truppen, ligesom den praktiseres ved Hove udi Page-Corpsset, for at tage Gejsten af det iltre Blod.«

Carolina saa lidt paa den lille, rødfinnede Mand, som sad der med blodskudte Øjne og talte om Aareladning, — hun syntes, at han mere end nogen anden trængte til at komme af med noget af sin Gejst, — saa sagde hun rolig:

»Om nogen ønsker at tappe Blod og Liv af den danske Komedie, saa kan det lettest gøres ved at lade italiensk Opera og fransk Tragedie-Troup agere i vort Hus snart hver anden Aften.«

Hovmesteren var bragt til Tavshed, han var en stor Beundrer af den italienske Opera. —

»Er Mamsellens Overførsel af »Deucalion et Pyrrha« til dansken snart afsluttet?« spurgte Baron. — Samtalen var kørt fast.

Carolina vendte sig imod ham og vilde til at svare, da der lød Vognrummel og Latter fra Gaarden og et rungende Vivat-Raab, der overdøvede alt andet.

Et Øjeblik efter blev Døren fra Gaardspladsen ind til Salen slaaet op, og en temmelig stor, langhalset Flaske med Kraft trillet ind i Stuen, — den stødte mod et Bordben, knustes, og det klare Kildevand løb ud over det sandbestrøede Gulv. Umiddelbart derefter kom Actør Londemann og et højt, ganske kønt Fruentimmer, iført graa Adrienne, dansende ind i Stuen, hujende og leende.

»Saalunde som Sandet drikker dette genesende Vand fra Kirstens Kilde, vil jeg læskes af Punschen, som jeg vel ej kan skue, men som jeg udi mit Hjærte fornemmer ej kan være fjærn fra denne Stue,« declamerede han, idet han slap sin Dame, Madam Gertrud, Actør Roses Ægteviv, — »og du skalst staa mig bi, min rene, blide Due,« Madam Rose lo og daskede efter ham. — Nu kom Ørsted med Madam Sofie, Rose, Printzlau og Suffløren Hacksen leende og snakende ind fra Gaardspladsen. Gennem den aabnestaaende Dør saa man Køretøjet, en stiv Vogn med flere Rækker Sæder, — nogle Kvindfolk blev under Hvinen og Latter hjulpen ned fra de temmelig høje Trin, som tvang dem til at skørte ret rigeligt op. — En Staldkarl var ifærd med at spænde de dampende Heste fra, — Bellevue var ingen Kro, saa der var ikke aabne Staldrum eller Rejsestald.

Tyk og smilende kom Raadmanden ind i Salen fra den tilstødende Stue:

»Naa, velkommen skal I være, bitte Børn, og Punsch skal I strax faa.«

Almindelig Raaben og Skrigen til Svar. — Salen, som for et Øjeblik siden var tom og stille, var nu som i Kog, alle talte i Munden paa hinanden, nogle Kvinder skreg, idet de traadte paa Glasskaarene fra den knuste Flaske. — Raadmanden trykkede sine Gæster i Haanden, der kom stadig flere ind, Madam Londemann og Madam Elisabeth Hortulan i Følge med Clementin, som hørte til de astadige, — sidst Clementins trolovede, Jomfru Schröder, og Hortulan, som leende stak sin Braknæse i Sky.

Nu blev Punschen baaren ind i store Kobberkar og Tinbægrene stillede rundt, Raadmanden øste Punschen op med en Kande, og alle de tørstige Sjæle stimlede sammen om ham og fik Bægrene fyldte.

»Stil Jer saa op,« raabte han, — »saa agerer vi Scenen fra »Merlin Dragon«,« — de stillede sig op, og Scenen, som var en Travesti af Frimurernes Maade at drikke Skaaler paa, med de kendte Kommando-Ord og Bevægelser, gik med Liv og Lyst, og Bægrene blev grundig tømte. — Baronen og Carolina kom nu frem i Døren til Sideværelset.

»God Aften Carolina,« raabte Rose og kastede sit tomme Bæger op i Luften, saa det snurrede rundt, »og vel mødt ved Kilden,« han pegede paa Punschen, — han gik hen og bukkede for Baronen, som med affabel Mine gav sig i Tale med ham.

Mad. Rose puffede til Mad. Londemann, de sad paa en af Bænkene ved Bordet, »Kjolen har

hun ej faaet for 70 Rdl.,« hviskede hun, hun havde intet Minespil i Ansigtet og snøvlede noget, Trækkene var kønne, men simple. — Gertrud Lemvigs Rygte havde ejheller hørt til de bedste, da Rose giftede hende.

»Ja — og se Ørelokkerne,« sukkede Mad. Londemann, hun tænkte paa sin egen Menage i Dybensgade.

»I skulde set hende som skidden Tøs i Vognmandsgaden, man kan blive helt ilde ved at se, at en kan være saa heldig,« sagde Gertrud, — hun havde selv i sin Tid søgt ivrig og mange Steder efter Heldet, men uden at finde det. —

Henne ved en Bordende havde en Del Tilskuere samlet sig om Printzlau, som gjorde Kunster med en Tintallerken og et Bæger, over hvilket han paa et Stykke Papir anbragte et Pengestykke, naar han med et velberegnet Slag slog Tintallerkenen bort, faldt Pengene i Bægeret og var hans. — Det var en Bi-Forretning, som gav ham en tiltrængt Indtægt, thi paa Grund af en Talefejl var hans Anvendelse paa Teatret ret sjælden. Gang paa Gang ramlede Tallerkenen med et Brag henad Gulvet, — og under Publikums Applaus gik Mark-Stykket i hans Lomme. Støjen fra alle disse Mennesker slog op som en Bølge; enhver anstrengte sig for at overdøve sin Sidemand. — Pludselig skar en Fløjtes skingrende Toner gennem alt andet, — det var Sufflør Hacksen, som med en vis Færdighed tracterede dette moderne Instrument, og man hørte den skrabende Lyd af Fodder,

som gjorde Dansetrin hen over det sand-strøede Gulv. — Londemann albuede sig hen ved Siden af Carolina, han havde drukket godt, de smaa Øjne stak, blodskudte som en ond Tyrs, han var bleg med røde Skjolder, Parykken havde han puttet i Lommen paa sin brune Frakke, det kortklippede, mørke Haar var fugtigt.

»Du har vel aget herud i gylden Karosse, at ikke Mamsellens Siden-Kjole skal besudles,« sagde han. »Jeg kan ellers hilse fra Papa Thielo, — han er aget til Sorø idag, Kreditorerne bragte Forstyrrelser udi hans poetiske Ro, og Vinhandleren, han logerede hos, agtede ej Æren at have ham til Huse stor nok, — og han er dog Fader til Stadens mest renommerede Dame,« grinede han.

Carolina saa paa ham, — hun saa over paa Madammernes Bænk og mødte deres Øjne, — hun kom til at tænke paa de to Kavallerer fra Turen gennem Gentofte.

»Du er moxen uden for Dig selv af Drik,« sagde hun.

»Der er sikkerlig Flækker paa os alle,« nikkede han, »somme af dem gaar af ved nogle Timers Søvn, — andre Flækker lægger man sig med, — og rejser sig atter med om Morgen, — min Rus er væk imorgen, men — — «

»Vil Mons. Londemann synge os en rask Vise, lade vi mere Punsch servere?« spurgte Baronnen aimabel. Actøren mandede sig op, blev ærbødig.

»Excellencens Tilbud er godt, — det er modtaget,« sagde han, tog et tomt Bæger og dun-

JOMFRU THIELO

kede det af al Magt mod Dørkarmen. — Larmen i Salen stilnede lidt af.

»Silence — stille i Parterret,« raabte han, i et Par Spring var han henne ved Bordet, fejede med et rask Tag en Plads paa Bordpladen, og med det ene Ben paa Gulvet, det andet paa Bænken, halvt sang, halvt deklamerede han:

Hej Jeppe! Jeppe! hvor est Du henne?
Du drikker mer end jeg kan fortjene.
Naar du gaar paa Kroen,
Saa maa jeg staa paa Loen.
Hej Jeppe! Jeppe! hvor est du henne?

Hej, Luce! Luce! jeg var hos Smeden,
Jeg har ikke været dér siden forleden;
Jeg syntes at min Mave
Den var rent af Lave.
Hej, Luce! Luce! Jeg var hos Smeden.

Ja, tro mig, denne Syge jeg kender,
Jeg ved nok, hvad det er, hvad dig brænder,
Det er min daglige Plage,
Jeg hørte aldrig Mage,
Ja, tro mig, denne Syge jeg kender.

Din Hex, da gid din Rumpe maa brænde,
For mig du altid skal overskænde,
Naar mig da saadant møder,
Jeg da en Skilling øder,
Din Hex, da gid din Rumpe maa brænde!

Din Fyldehund saa skal jeg dig hexe,
Og med en Hasselkæp dig korrexe,
Naar Du igen vil sabbe
Skal jeg dig brav afklappe,
Din Fyldehund, saa skal jeg dig hexe!

Han agerede Visen, — de to Personer fik Liv, — han var plump, sine Steder grov, men slog de to Typers Ejendommeligheder fast, saa Tilhørerne blev revne med, — hans bevægelige

Ansigts spillende Liv holdt Salen fast, hans Evne til ligesom at meddele sig til hver enkelt skaffede Rum for hans sjældne Fortolkningskunst, — han løftede Visen ud af dens spinkle Ramme, saa den blev til Kød og Blod.

Efter sidste Vers exploderede Salen i et Begeistringsraab, sammensat af mangeartede Lyde, Klappen, Raaben, Dunken og Mjaven, enhver larmede efter Smag og Evne, — det var som et Vilddyr, der kastede Baand og Lænke og boltrede sig i ubunden Frihed.

Baronen, som var en Ynder af Londemanns Kunst, og som forstod, hvad hans Evner, under kyndig Røgt og Pleje, kunde yde, nikkede til ham og kastede en lille Silkepung over Tilhørernes Hoveder hen til Actøren, som rask greb den og qvitterede med et Buk. Madam Roses smaa, begærlige Øjne, som havde fulgt Scenen, søgte Manden, han forstod, sprang op paa Bænken og forsøgte at skaffe sig Ørelyd, men forgæves; der kom mere Punsch, — der var kun Tanke for at faa Bægrene fyldte, ingen vilde høre, man drak — og raabte.

Carolina stod i Døren til det lille Sideværelse og saa ud over Salen, der var et Par Trin lavere. Af og til vexlede hun en Bemærkning med en Forbipasserende, men hun var stadig forstemt, Dagen var langt fra bleven det, som hun havde haabet. — Disse Frimurere havde altid interesseret hende og pirret hendes Nysgerrighed, — denne hemmelighedsfulde Ro, — og alle disse Rygter, — hvad tog de sig for

ved disse Sammenkomster? der maatte da ske noget særligt, siden det var hemmeligt, — og det særlige og hemmelighedsfulde maatte være udover det dagligdags. Hun havde haabet, at faa noget at vide idag, men Heldet havde svigtet hende lige fra Morgenstunden, — her stod hun som Tilskuer til en Fest, hun følte sig fremmed, næsten som en Snyltegæst, — hvad havde hun at skaffe med disse gamle Mænd og deres Hemmeligheder? Hun løb Panden imod de lukkede Døre ind til det Allerhelligste, — og Kammeraterne? Deres støjende Drukkenskab kendte hun grundig, og Viserne, de plejede at opvarte med, — jo Tak, den idag var nu helt sirlig og net, det var sært, at Gert holdt sig i Skindet. —

Der var opstaaet Uenighed mellem Tilskuerne til Printzlaus Kunststykke, Raabene blev højere og knyttede Hænder fægtede i Luften. — Pludselig knaldede et Tinbæger mod Væggen ganske kort fra Carolinas Hoved, Punschen sprøjtede hende i Ansigtet og paa Kjolen, hastig trak hun sig ind i Værelset, et Øjeblik efter blev Døren lukket.

Hun stod midt i det lille Rum, forstumlet men ikke bange, hun var overbevist om, at der var sigtet efter hende, — af hvem? Øjeblikkelig dukkede et Ansigt frem i hendes Bevidsthed, — Madam Roses smaa, kolde Øjne, den smalle Mund, det udtryksløse Ansigt, som ikke afspejlede en eneste Følelse. — Hun følte en rasende Lyst til at hugge sin knyttede Haand ind i dette

Fjæs, — denne tidligere Stads-Mø, — denne —, hun blev helt svimmel af Raseri.

Nu stilnede Larmen af. — Lyden af mange Stemmer hørtes fra Gaardspladsen sammen med Stampen af Heste, der blev spændt for, — Eder og Hvinen, Sang og Hujen; saa rullede Vognen over den toppede Stenbro ud gennem Porten.

»Puh,« sagde Raadmanden og tørrede Sveden af Panden, — han kom ind i Stuen sammen med Pagehovmesteren, »jeg vil forvist give Jer Ret udi Jert Raad, — Actørerne burde tappes, — jeg holder for, at de havde haft bedre af at forlore et Par Unser Blod end af at drikke de Par Bægre Punsch. — Jomfruen har vel ikke lidt nogen Slags Overlast? — der blev jo lidt Slagsmaal, inden vi fik dem paa Døren. — Naa god Nat, Jomfru Thielo, — vil I age med, Hovmester?« — begge Herrerne hilste og gik.

Selskabet var ifærd med at bryde op, man tog Afsked, — ude fra Gaardspladsen hørte man Karossernes Rumlen, — efterhaanden faldt der Ro over Huset.

Nu kom Baronen ind, smilende, en Del echaufferet, viftende sig med et Kniplingslommelørklæde.

»Jeg har sendt Mamsellens Vogn afsted, jeg haaber, I vil benytte min, jeg troer, den er mere comfortable. Det blev næsten til Bataille,« lo han, — »der er Blod i de Folk, godt de ej havde andre Vaaben end Tungen, den kæmper de bravt med. Naa, allons, Mlle,« han lagde Kaaben om hende, trykkede hende ind til sig,

og nærmede sit Ansigt til hendes. Hun fornå Varmen og den Duft af Vin, som stod om ham, hun havde Lyst til at skubbe ham væk, men betvang sig, Dagen var ikke til Ende, hun kunde sejre endnu, — og hun vilde sejre. Hun smilede til ham med den lille, røde Tungespids mellem Tændernes Hvide, og berørte ganske let hans Kind med sine Læber. —

Den store, mørkeblaa, guldforsirede Karosse, foret med vinrødt Silke og trukken af to kraftige Fuchser, kørte rask op ad Bakken forbi den rige Kræmmer Julius Froickens Landsted Seelust. Natten var lys og klar, lidt køligt, Dagen havde været solvarm, nu aandede Skoven Friskhed, og den tavse Juni-Nat blev næsten krænket ved Karossens Rumlen og Raslen og Seletøjets Knirken. — Forskræmte Fuglepip og Frørnes Larmen i Mosehullerne var de eneste Lyde, der løftede det Tysthedens Slør, Naturen hyllede sig i.

»Er I mal-contente, min lille?« sagde Baronen og lagde Armen om hendes Liv, — han sad lænet op i Hjørnet med Carolina paa sin venstre Haand, — »ja disse franc-maçons Fester er sikkert ej noget for en lille Fugl som I, — vi er for alvorlige for Jer Gôût.«

»Alvorlige,« svarede hun, »jeg fandt, der var rigelig Skerts, endda for meget.«

»Naa, I tænker paa Actørerne, ja, de er capriciøse, — og dog har jeg andetsteds truffet langt værre end her, — men Frimurerne er ens alle Vegne, den himmelske Kunst er sig selv lig partout. —«

»Den himmelske Kunst,« det lyder smukt, »og man siger dog saa meget ondt om den og dens Hemmeligheder,« sagde hun.

»Hvad Hoben ej forstaar, spotter den, Brødrene vil kun det gode.«

»Er aldrig Qvindfolk med i Sammenkomsterne,« frittede hun.

Baronen rystede paa Hovedet, — han var noget døsigt, den megen Vin, Natteluften og Karrossens ensformige Rumlen døvede hans Hjerne. Han trykkede hende ind til sig, — hendes Hoved hvilede paa hans graa Kørekappes Skindkrave. — —

»Har I svoret en Ed,« hviskede hun i hans Øre. Han nikkede. —

»Og hvis I bryder den — og røber Hemmeligheden?«

»Udskæres min Tunge af Munden indtil Roden og brændes, til Vinden har spredt dens Aske,« det lød som læste han en Formular. — Hun tav brat, holdt Aandedrættet tilbage. Dommens Ord lød frygtelige i hendes Øre, — skaanselsløse, ubarmhjertige — »udskæres indtil Roden«, hun fik Qvalme ved Tanken alene, en Kuldegysen rystede hendes Legem, — hun trykkede sig ind til ham.

Lidt efter krøb Tankerne frem igen fra deres Skjul, — der var altsaa noget, der kunde straffes, — der var en Hemmelighed, et Ord, et Tegn. — Hun saa op paa den tavse Mand ved hendes Side, Øjnene var lukkede, om Munden laa et Smil, — hun kendte det, den ubøjelige Viljes

daarende Smykke, — mange Gange havde hun maattet bøje sig — og tie. Om hun kunde faa Magten over denne gamle Mand, faa hans Hemmelighed, vende den mod ham, true ham, tvinge sin Vilje igennem, trødse ham, fordi hun havde Magten, hævne sig, — herske.

Gentofte Kirkes røde, kamtakkede Gavle tonede frem i den lyse Nat, — af og til gøede en Hund op inde i en Gaard. — Frem, frem raslede Karossen, — se der laa Klöckers Lystgaard med den prægtige, brogede Have, — Carolina tænkte paa den unge Jacob Klöcker, som hun havde souperet med i sin Tid, — en glad Fyr, men grov, — aa hvad, al den Fornemhed kunde trætte, — nej se der i Haven, hvide Pyramider med gule Knapper, — hun strakte Hals, blev helt vaagen, — — hyss!

Baronen rørte paa sig og brummede nogle uforstaaelige Ord, — hvad sagde han, tænkte hun, hvad drømte han, hvad skjulte dette elskværdige Verdensmands-Smil?

Som en Kat krøb hun tættere ind til ham, hendes Aandedræt strøg som et Kærtegn hen over hans Kind, i Halvsøvne trykkede han hendes Liv. — De sad tavse.

De store, øde Enge, hvor Fugtigheden stod i Pytter mellem Græsset, dampede; alt var stille, dødsstille, — engang imellem pustede en af Hestene, — nu slog Uhret i Gentofte Kirke Halvtimeslaget, det lød fjærnt, manende. —

Varsomt nærmede hun sin Mund til hans Øre.

»Albert, —« hun næsten aandede Lyden ud,

— »Albert, mon ami.« Han lænede Hovedet ned mod hende, som søgte han hendes Læber, hvor ofte havde hans Smil lysnet, naar han fik hende — altid modstræbende — til at hviske hans Fornavn. Hun kendte Værdien, det var Trylleordet, der aabner Bjærgets Indre, saa dets Skatte straalte Beskueren imøde, og han kun behøver at række Haanden frem for at faa dem til Eje. — Hun vidste det, hun havde brugt sin Magt, — hun havde faaet rige Gaver af Bjærgets gavmilde Skatkammer, — men nu, — nu attraaede hun den største Skat, — den skjulte Hemmelighed.

»Albert, hvad er det for et Ord, det hemmelige?« hendes Læber hvilede mod hans Øre.

Der gik som en gysende Skælven gennem hans Legeme, — »Ordet,« sagde han med tyk, utydelig Stemme, — »Ordet, hvad mener, — hemmelig, — — Jakin,« lød det saa pludselig med klart Mæle, — saa pustede han ud og faldt i dyb Søvn.

Hun følte en jublende Glæde, hun havde sejret! Dagens Modgang var glemt, hun havde faaet sin Vilje, — hun havde Lyst til at springe op, klappe i Hænderne, raabe sin Sejr ud i den tavse Nat. Nu kendte hun Hemmeligheden, nu havde hun Magt. — Med Smil i Øjet saa hun ud over de triste Ødemarker, der kun var Kær og Sand, — se der var Elhøj, — nu var de snart gennem Emmendrup.

Hun lukkede Øjnene og drømte. Tankerne flød ud, — hun stod paa Kongens Torv og raabte

Trylleordet, — se, Komediehusets Mure sank, og en dejlig klædt Kvinde skred ud paa Pladsen, — det var jo hende selv, og et stort Følge, — dér gik gamle, gnavne Baron Holberg, — og dér var Niels, — han gik lige hen og puffede til hende — — —.

»Passér,« lød Accise-Betjentens korte Ordre, da han havde set Excellencens Liberi, og med et Ryk raslede Karossen ind under Nørreports Hvælving.

Carolina vaagnede, — fortunlet, hvad var Drøm, og hvad var Virkelighed? — Hun laa stille i Baronens Arm, saa sig om med ikke fuldt bevidst Blik.

Det var Dag. En solklar, blaa Morgenhimmel smilede hende velvillig imøde over Kultorvets lave Huse og Havernes grønne Træer, — Købmagergades Favn aabnede sig for hende, Fuglene sang i Haven omkring Marchalsgaarden, hun var hjemme. —

Paa Fortovet lige ud for v. Hemerts Gaard kom en ung Mand i Studentens sorte Dragt rask gaaende ned mod Regensen. — Det var Niels Birck, han havde siddet det meste af Natten hos Vennen Caspar Soltau i Badstuestrædet, de havde talt om, og arbejdet paa Niels' Værk: Texten til det danske Syngespil; jublende glad var han, Arbejdet gik rask frem, det lakkede mod Afslutning, Natten var gleden hastigt, nu var det Dag, sollys Sommerdag. —

Det var jo Excellencen Korffs Karosse dér holdt, — udfor Porten. Kusken slog Smæld med

Pisken, og Fedor sprang ned fra Bukken og brugte Dørhammeren med Fynd og Klem. Niels traadte nysgærrig et Par Skridt ud til Siden og kiggede ind i Vognen.

Med Hovedet hvilende paa Excellencens Skulder, med den røde Kind gemt i det graa Pelsværk, Læberne halvaabne, saa Tændernes friske Hvide lyste ham smilende imøde, saa Niels hende, som var Maalet for hans Drømme, — hende, som skulde give Liv til det Værk, som det var hans Attraa at fuldende for hendes Skyld, — hende, han havde set op til som noget fjærnt, højt, — som maaske kunde naaes — engang.

Saa rullede Karossen ind i Porten, og Fløjene slog i med et Brag.

Som i Drømme gik han de faa Skridt hen til Hjørnet af Kannikestrædet, stod et Øjeblik og saa tilbage til v. Hemerts Gaard, der laa tavs, og med stængede Portfløje holdt fast paa sit Bytte. — Saa lænede han sig imod Regensens Mur, gemte Ansigtet i Hænderne og brast i Graad.

V

STORMAGTS DAGE

Als' Atelier laa i øverste Stokværk paa et gammelt, efter Branden tildels ombygget, Hus i Knabrostrædet, nær Kanalen. Det var et rummeligt Loftsrum, som var bleven tapetseret med Lærreds Tapeter, der var strøget mørkokker, i Nordvæggen var et stort Vindue og i Væggen ud mod Kanalen et mindre, gennem hvilket man havde Udsigt til Slottet og Slotsholmen. Det sparsomme Møblement bestod af et Bord og nogle Træstole, paa et stort Staffeli stod Maleriet Europas Bortførelse, bestemt til Baron Korffs Bibliothek. —

Den hvide Tyr, der med det ludende Hoved vendt lige mod Beskueren skred ned mod Havbredden, bar paa sin Ryg den unge Kvinde. Hun var iført et lys-kirsebærrødt Gevandt, der lod Armen og Halsen fri, Barmen var tildels dækket, men viste sin kraftige Runding. Over Ansigtet var der urolig Forbavselse, Munden med de stærkt røde, svulmende Læber, var lidt aaben

som i et svagt Skrig, i Blikket læstes Angst, — det store blonde Haar, strøget tilbage, saa Panden var fri, faldt i Lokker ned over Skuldrene.

Maleren, iført en lang, mørkeblaa Kittel, arbejdede ivrig paa Gevandtets Folder, han havde et Par Udkast og Studier af Foldekast staaende ved Siden af, — hvert Øjeblik traadte han et Par Skridt tilbage, lagde Hovedet paa Siden og betragtede sit Arbejde. — Lidt efter lagde han Penslerne, gik ind i et lille Rum og kastede en Del Kvas og Brænde gennem Fyrdøren i Muren ind i Bilæggerovnen, som med Kong Fred. d. 5tes og Dronning Louises Portrætmedailloner paa Siden opvarmede Atelieret.

Aprildagen var, trods Sol, kølig, og der maatte være varmt til Jomfru Thielo kom. — Hun skulde sidde for Ansigt og Hals, og han vidste af Erfaring, at Mamsellen, der ikke var nogen Ynder af hans spartanske Atelier, vilde gaa sin Vej, saafremt der ikke var tilstrækkelig varmt. — Saa satte han Paletten op med friske Farver, — trak en Stol hen foran Maleriet, satte sig og faldt i Tanker.

Bestandig randt Anders Taarnborg og hans Portræt ham i Hu under Arbejdet med dette Billed, — han ligesom følte sig i Gæld til denne sin tidligere Elev. At male et Portræt uden al den pompøse Udsmykning, som Tiden krævede, male det, som vedkommende saa ud, uden Parykken, uden Sminkens dækkende og glattende Lag, uden den opstyltede Stilling, — det var Anders' Fortjeneste. Han havde vowed at gøre

det, og bødet for sin Dristighed. Als forsøgte for Personens vedkommende at faa det naturlige frem saa meget som muligt, under bestandige Indsigelser fra Carolinas Side, — mangen Dyst havde de kæmpet i disse Maaneder, men Als stod fast, han følte det som en Æresgæld til Anders — den skulde betales.

Nu hørte han Vognrummel i det snævre Stræde, — et Øjeblik efter stod Carolina i Atelieret. I den blaa Klædes Kaabe bræmmet med Svanedun, med Hænderne gemte i den store hvide Muffe og en lille Baret over de blonde Krøller var hun, det maatte Als indrømme, en ualmindelig Skønhed, — og dobbelt tiltrækkende, fordi der fra hele Skikkelsen udstraalede noget usynligt, der bragte som et tavst Løfte til hver enkelt. Hun var efterhaanden bleven Publikums Kælebarn; den spanske Digter Calderons Skuespil »Livet som en Drøm«, hvori hun for en Maaned siden havde begejstret Tilskuerne i en af de kvindelige Hovedroller, var bleven et Kassestykke, kun fordi hun formaaede at røre Hjærterne og fryde Øjnene. Hun tog Salen, saavel som den enkelte, Boddrengen i Parterret og Hofkavalleren i Logerne. — Selv den tørre, genstridige Als fik Varme i Blikket, da han saa hende, kærttegnet af Aprilsolens klare Lys, staa i hans fattige Rum.

»I har været flittig, Mons. Als,« hun kastede et hastigt Blik paa Maleriet.

»Ja, men de Foldekast foraarsage mig stor Møje,« han blandede Farverne paa Paletten, »nu

skal jeg ej incommodere Jer i lang Tid, jeg skal arbejde paa Baggrunden og Dyret nu.«

»Det fornøjer mig ret«, svarede Carolina, hun var ifærd med at arrangere Dragten bag Skærmbrættet, »jeg har saa slet Stunder at afse til dette Contrefeyeri, vi har travlt paa Komediehuset, — og jeg har travlt med min liden Bog.«

»Hvad mener I dermed?« spurgte han.

»Jeg overfører en liden Komedie fra Fransken til Dansk, den skal kaldes »Deucalion og Pyrrha«.«

Hun traadte nu frem fra sit Skjul. Det røde Silkegevandt var slynget op over venstre Skulder; Hals, højre Arm og en Del af Barmen var blottet, — Blondinens hvide Hud lyste mat mod det blanke, røde Silke. I et eneste Blik erkendte Als, at hans Farver ikke gengav Naturens Pragt, — men ufortrøden gav han sig atter i Kast med Opgaven.

Carolina tog Plads paa en læderbetrukken Bænk, Maleren rettede lidt hist og her.

»Saa,« sagde han, »nu har I Stillingen!«

I nogen Tid malede han ivrig i Tavshed.

»Skal Jer Komedie opføres?« spurgte han.

»Sikkerlig« svarede hun, »den ageres ikkun af to Personer og en talende Statue.«

»I har gjort megen Lykke i »Livet som en Drøm«, jeg var i Komedien forgangen Aften dertil, jeg talede dér med Studiosus Niels Birch.«

»Niels Birch,« gentog hun langsomt, »ham har jeg ej set siden — i lang Tid.«

»Han har været udi det Trondhjemske hos sin Familie, mere end et halvt Aar. Han har

arbejdet med sit poetiske Arbejde, nu er det snart fuldendt, han vilde oplæse det for Jfr. Materna, — Fru von Passow,« rettede han.

Der gik som et Stik gennem Carolina, — vilde Niels læse sin Syngespiltext for Anna Cathrine? — hun hørte ikke til ved Comedien længere, — for en Maaned siden, den 19de Marts, havde hun sin Afskedsoptræden i »Cato«, faa Dage før sit Bryllup med Løjtnant v. Passow. Og nu vilde Niels — — —

»Er I sikker paa det, I der siger?« spurgte hun.

»Han repeterede sit Forsæt flere Gange og formenede, at Fru v. Passows Afgang var en stor Malør for Skuespillet. — Hvem skal remplacere hende?«

Carolina overhørte Spørgsmaalet. — Hun anede, at der var noget i Gære, hun havde intet hørt fra Niels i lange Tider, han plejede tidligere af og til at sende hende et Vers eller Texten til en Arie, — paa den Maade fulgte hun hans Arbejde paa Afstand, hun havde Del i det, syntes hun.

En Dag skulde de sammen staa frem for Publikum, hun skulde puste Liv i de døde Ord, — hendes varme Røst skulde synge hans Text ind i Tilskuernes Hjærter; paa den Dag skulde det danske Syngespil fødes, — hun vilde lægge hele sin Sjæl deri, alt hvad hun ejede af indre Glød, vilde hun skænke i det Sangens Bæger, som skulde rækkes det danske Publikum, — og hun følte, hun vidste, det vilde blive en Sejr, — for ham, for hende.

Og nu, — nu sidder denne Maler der og tilintetgør med sine kolde Ord og sin drævende Stemme alle hendes skønne Drømme. — Er han ikke den kedelige Hverdag, som slukker Festdagens Lys? dengang med Taarnborgs Maleri, da kom han ogsaa med sit Præk. — Hun syntes, hun hadede denne Mand, kunde hun ikke ramme ham? — alt det sørgelige kom fra ham, — dér stod han med Hovedet paa Siden og klistrede sine Farver paa, samtidig med at han trampede hendes Fantasislot i Stumper og Stykker, — det sorte Had stod i hendes Blik. Als var kun optaget af Skyggen paa højre Side af Halsen, — Farven var for grumset. Hun saa sig om i Atelieret, som for at finde et Vaaben, hvormed hun kunde saare ham, — men det fattige Rum husede kun Arbejder til hendes eget Billed, — hér Studiet af en Arm, dér et Foldeskab. — Han var en Slider, fik intet forærende, alt var Frugten af Arbejde. Rummet gabede hende tomt og fattigt imøde.

Nu lød der Trin ude paa Trappen, et kort Slag paa Døren, saa traadte Actør Als, Malerens Broder, ind.

»God Dag i Stuen,« sagde han, lagde Kappe og Hat, og satte Kaarden hen i en Krog.

»God Dag,« brummede Maleren. Carolina nikkede tavs.

Han gav sig til at vandre op og ned ad Gulvet, af og til standsede han, saa paa Broderens Arbejde. Han var en høj, kraftig bygget Mand, bredskuldret, slank, han førte sig godt,

med rolig Holdning, — det var aabenbart, at han havde noget paa Hjærte, som ikke var saa let at faa sagt. Efter nogen Tids Tavshed satte han sig paa en lav Træstol ligeoverfor Carolina.

»Jeg kommer ret fra Professor Holberg,« sagde han.

»Skal vi have mer af ham?« spurgte Carolina spidst.

»Nej — vi talede om en ny Actrice, Du kan dog ej agere alle Rollerne, nu da Anna Materna er gaaet. Vi bestemte, at Madam Rosenkilde skulde debutere.«

Carolina maalte ham med et Blik, der lyste af Kamplyst. »Ja, Du har jo længe været stemt for at trække det Qvindfolk ind paa Teatret, saa det faldt dig næppe besynderlig svært at faa Professoren med, han var jo alledage forgabet udi din Person. — Men hvad vil I to kloge Haner med det Fruentimmer? — kan hun til Nød agere en Pernillerolle maadeligt, er det da og det hele. — Men Du vil kanske ej undvære at se hendes Dejligheder nogen Dag.«

»Carolina,« sagde Als rolig, »jeg ved helt vel, at Du, Rose og Madam Lund staa mig imod udi denne Sag, men Du maa dog betænke, at Skuepladsen maa have Actricer, og Madam Rosenkilde er brugelig.«

»Du kender hende kanske bedre end vi andre?« sagde Carolina drillende.

Als lod stadig, som han ikke forstod hendes Hentydninger.

»Professor Holberg er af samme Mening som jeg,« sagde han.

»Ja, Professoren har jo sat sine »moralske Tanker« paa Prent,« lo hun, »men han har glemt at informere sig om Mad. Rosenkildes Moral, derom kunde vel gøres et skønne Værk til ret megen Amusement.«

»Jeg ved, saavel som alle andre, at Madammen fik den Dom for Lejermaal*, som I nu med Ondskab forekaste hende, og som I vil bruge til at ødelægge hendes Karriere med, — trods det, at hun er arm og trængende.«

»Pauvre innocente«, drillede hun, »men Du skal nu vide, Ivar, at vi, som med vort Arbejde holde Skuespilhuset oppe, vi vil og have et Ord med ved Valget af nye Actører og Actricer, og vi vil ej have en Hore indenfor dets Mure.«

Der gik et Smil over Als' rolige Træk, han saa vist paa hende, der trodsig mødte hans Blik.

»Vi har dog en Direction, som antager sig slige Materier.«

»Mener Du, at Højesteretsassessor Horn har Indsigt udi teatraliske Spørgsmaal, eller er det for os, han har begaaet sit dydzirede Værk om veloplærte og veloptugtede Børn? Et Komediehus er vel ej en Pogeskole. Vi, som dagligen agere, har vel mere Kundskab til at vælge Actører og Actricer end en, som aldrig satte sin Fod paa et Teater!« —

Als sad et Øjeblik tavs, saa sagde han:

»Directionen har idag resolveret, at Madam

* Ægteskabsbrud.

Rosenkilde skal debutere i Skuespilhuset senest om en Maaned, og jeg vil tilraade Dig —

I et Spring stod Carolina foran ham:

»Gaa Syger i Vold med Dine Raad, — men jeg skal fortælle Dig, at den Fryndse kommer aldrig til at sige tre Repliker fra Teatret, saavist jeg hedder Carolina Thielo.«

Hun gik ind bag Skærmbæddet og fuldendte sin Omklædning paa nogle faa Minutter, i hvilke Maleren stadig kæmpede med de genstridige Farver, og Actøren tavs saa ud over det Perspektiv af Bryderier, der ventede ham som Scenemester i den nærmeste Fremtid.

»Jeg har hverken Lyst eller Stunder til at sidde mere for Jer her — Farvel! —« sagde Carolina og skred ud af Døren. De spidse, høje Hæle klirrede mod den gamle, slidte Trappes Jernskinner. Hun stak Næsen i Sky og saa kampberedt op paa de indskrumpne, støvede Læderspande, som hængende i Rækker oppe under Loftet taalmodigt ventede paa den Dag, da travle Hænder skulde ty til deres Hjælp for at slukke den Brand, som heldigvis raser noget sjældnere i Menneskenes Huse end i deres Hjærter.

Pilloys Vinkælder laa i Komediehusets Kælderetage, og Nedgangen til den var i Facaden ligeoverfor det Holsteinske Palæ. Stor, lavloftet med temmelig smaa, højtsiddende Vinduer, der karrigt tillod Dagslyset at trænge ind, var den

ret skummel, lugtede af Tobak, Vin og Fugtighed. Da Hofbygmester Eigtved opførte Huset, som skulde give Ly til Thalias danske Børn, byggede han ej et Kunstens Tempel for de kommende Tider, thi Huset var, sandt at sige, meget slet funderet. Piloteringen i den sumpede Grund var yderst mangelfuld og lige fra Begyndelsen holdt Kulde og Fugtighed til, og Svampen aad Husets Grundpiller. Vinkælderen med sine fugtplettede Vægge og sin klamme Kælderluft fortalte aabentmundet om de Skavanker, der i Tavshed arbejdede paa Ødelæggelsen af den i det ydre smukke og statelige Bygning. Men gæstfri aabnede Kælderen sin fugtige Favn og mange vare de, der fandt Hvile og Husvalse i og ved dens Fugtighed. — Bag den halvrunde Disk laa, gemte i Mørket, de store Fade, hvis Indhold omsattes til Sang eller Taarer, ophøjet Menneskeforagt eller dyb Melankoli, som tændte Kunstens Flamme eller slukkede dens sidste Gnist.

Den tidligere Actør ved Grønnegade Teatret Frederik Pilloy havde, siden han ægtede den ikke helt unge, men velhavende Vinhandler-Datter Anna Floren, ved sær kongelig Naade faaet Bevilling som Vintapper. — Et stormfuldt Ungdomsliv fandt delvis Ro og Hvile, og han agede nu i sikkert Luntetrav udi Negotiens firhjulede Vogn, istedetfor, som i fordums Dage, at skrumples afsted i Thespis fattige, og ofte meget umage-lige Kærre. Siden Tømmermester Søren Jørgensen udførte sit Livs Størværk, Nedrivningen og den fuldstændige Udslettelse af det første, danske

Skuespilhus i Grønnegade, havde Pilloy ikke virket som Actør, — men Erindringen om hans smukke Ansigt og charmerende Figur levede endnu.

Nu skænkede han, eller rettere lod skænke, Bacchi Gave ved sin betroede Kyper Jesper. For to Aar siden trak han sig ud af Comediehusets Direction og sad helst hjemme i Bagstuen til Svigerfaderens gamle Vinforretning i Højbrostrædet, thi han var, trods sine knap halvtreds Aar, svagelig og næsten blind. Kælderen under Komediehuset var nu det sidste Baand, som knyttede ham til Kunsten.

Actørerne Rose, Printzlau og den islandske Student Sæmund Jonsson sad en fin Sommerdag, den 18de Maj 1753, bænkedes i dette Bacchustempel og »blotede 3 Pægle Rhinskvin«, som Islænderen udtrykte sig.

»Der spørges nu: kan hun agere, eller kan hun ej?« gnelrede han med sin haarde islandske Udtale.

»Kan eller kan ej,« svarede Rose og virrede med Hovedet. »Enhver, som kan tale et passabelt Sprog, tror snart, han kan agere paa Teatret,« — Snerten ramte baade Printzlau, der læspe, og Islænderen, der var haabløst forelsket i teatralisk Kunst paa Trods af sit frygtelige Sprog, — »men vi vil nu ej have hende, det faar være nok.«

Printzlau, der var meget interesseret i Behændighedskunster, øvede sig ivrig paa at spille med 4 Markstykker. »Vi,« sagde han, paa

Grund af Talefejlen var han en Ynder af den korte Replik.

»Ja, vi,« gentog Rose, — »vi, hvis Arbejde er af Værd for Komædien. Du, som har rigelig Stunder til at pleje Kort og Terning i Dine »Venne-Selskaber« tager Dig ej saa meget af Husets Sager. Du har mere Færdighed i Fingrene end i Tungen.«

Printzlau saa ondt paa ham. Der gik en Del Rygter om hans Held i Spil, han var en meget hyppig Gæst i de Spille-Klubber, der fandtes mange af i Byens forskellige Kvarterer, og som tog sig af Rejsende — især fra Købstæderne og Landet —, der søgte Oplivelse i Byen.

Rose vendte sig mod Islænderen:

»Vi vil skænke Dig tredive Parterrebilletter, saafremt Du kan skaffe dette Antal Piber og Gadedørsmøglere med tilhørende Mandskab.«

»Og hvor meget i Hverver-Løn?« spurgte denne.

»6 Rdl. — det er lige en Uges Løn,« sagde Rose flot.

»Forud — og af hvem?« Sæmund var mistroisk.

»Jomfru Thielo,« lød Svaret.

»Ha—ha—« lo Printzlau, »Du er flot, — naar nu Directionen sætter os paa halv Gage i nogle Maanedere, bitte Christoffer, — hvor tager Du saa Dalerne fra, — men Du kommer kanske i »Veninde-Selskaber?« læspede han drillende.

Islænderen, som havde overvejet Tilbudet, bemærkede nu med et Grin til Printzlau:

»Den moskovitiske Statskasse, som Jomfru

Thielo sikkert har Nøglen til, kan vel bære en depense paa 10 Rdl., — saa skal Arbejdet blive grundigt præsteret.«

»Pengepuger,« sagde Rose og skænkede i Glassene. »Saa gir Du hende ikkun èn Replik, og efter den gaar det løs. — Og Du,« — han vendte sig til Printzlau. — »tager Dig Galleriet an? Ti gode Vægter-Piber, hvormeget forlanger Du?«

»En Maanedes fri Fortæring her i Kælderen,« var Svaret.

Rose prustede haanligt.

»Du faar 10 Rdl., naar Arbejdet er gjort.« Han tømte Glasset og gik hen til Disken for at betale.

Vindeltrappen, som fra Actørernes Forsamlings-sal førte ned til Vinkælderen, knagede, og Scenemesteren Iver Als vred sin høje, slanke Skikkelse ned ad de smalle Trin.

»Nu bringer jeg Dig da Svar paa Dine mange Skrivelser til Directionen anbelangende Mad. Rosenkilde, Christoffer, —« sagde han.

Rose vendte sig om mod ham.

»Naa, har man slutteligen laant mig Øre,« sagde han noget usikkert.

»Ja,« lo Als, »men Du har bundet et Ris til din egen Bag. — Baron Holberg har med sin Tjener skikket mig dette Brev, som skal opslaas i Forsamlingssalen, den gamle vasker Jer godt igennem, Børnlille, — han estimerer Dig ej højt som Autor, — hør her,« han trak et Brev op af Kjolens Brystlomme, foldede det ud og læste:

»Jeg ser ellers af nogles Betænkninger, at ingen er haardere end Roses. Intet er forargeligere, end at høre en Person, hvis Levned er en Kiede af Uordentligheder at katechisere —«

Rose gjorde et Skridt frem mod ham, — Als hævede Stemmen og fortsatte:

»Alt, hvad han har skrevet om Mad. Rosenkilde, undtagen det, som hun selv tilstaar, er ublue og usandfærdigt, saavel om hendes Opførsel, som Helbred, hvilket anses af tvende, brave Chirurgers, Hederkamps og Hendrichsens, Attester, saa at han har fortient, saavel for denne hans grove Bagvaskelse som for anden Opførsel at removeres*), — men denne Gang kan han slippe med Mulct og Løfte om Forbedring.«

Rose var flammende rød i Kinderne af Raseri.

»Har han skrevet det?« hvæsedes han.

»Ja, og mere til, og det med Navns Signatur,« svarede Als og pegede paa Udskriften. »Vil Du høre mere?«

»Til Helvede med det Gammelmands Præk,« skreg Rose og huggede den knyttede Næve i Disken. »Tror han, vi lader os regere af en Skolemester, — vi skulle faa se, hvem der er Herre her i Huset, — den, der gør Stykkerne, eller den, der agerer dem. — Hør nu engang,« han traadte helt hen til Als og talte ham lige ind i Ansigtet.

»Sig til Din Baron, at saavist som han har skrevet dette Brev, saavist skal den Mær til Rosenkilde aldrig komme til at sige en eneste

*) afskediges.

Replik fra dette Hus' Scene, — ikke et eneste Ord,« han gik hen til Vindeltrappen.

»Hvis Du ej lystre udi denne Sag, lukker Direktionen Huset,« — sagde Als.

»Riv det ned, om I lyster,« raabte Rose, halvt oppe af Trappen.

Onsdag den 6te Juni 1753 skulde Mad. Rosenkilde efter Directionens Bestemmelse debutere i Komedien »Forøderen«, hvori hun havde faaet Jomfru Maternas tidligere Rolle. Stykket havde altid gjort Lykke, og Berlings Avis skrev om Udførelsen, at Actørerne gjorde deres Sager med stor Honnør og til alle Tilstedeværendes højeste Applaudissement.

Der var Uro i Luften, hvilket saas blandt andet af, at der var solgt for 114 Rdl. Billetter, — den danske Komedie kunde kun lokke saa mange Tilskuere indenfor sine Mure, naar der var Udsigt til en ganske særlig Kunst-Nydelse, — Slagsmaal. Og i denne Henseende skuffede Aftenen ikke Forventningerne. Da Mad. Rosenkilde traadte ind paa Scenen, blev hun modtaget med en gennemtrængende Piben. De islandske Studenter i Parterret lod Saga-Øens Stormsus rase i Deres Piber og Portnøgler, og naar de trak Vejret et Øjeblik, tog Vægterpiberne paa Galleriet fat, ledsaget af Hujen og Brølen.

Paa Scenen stod de to Actricer, Mad. Lund som Kammerpigen og Mad. Rosenkilde som Julie

JOMFRU THIELO

i højst forskelligt Humør. Mad. Lund, der sammen med Jomfru Thielo og Rose var Komplottets Leder, var begejstret over det fine Resultat, Frugten af lang Tids Arbejde. — Mad. Rosenkilde var sønderknust, hun fik ikke sagt et eneste Ord, den øredøvende Larm bandt hendes Tunge, — ubevægelig stirrede hun ud i Salen. Nu hørte hun den dumpe Lyd af Stokkeslag og Klirren af Vaaben, Parterrets Bænkerader knustes under Vægten af de Kæmpende. — Eder, Raaben, Piben, Kvindehyl, en Heksegryde af Larm, der kogte vildere og vildere.

Hele Salen var i Oprør, — den, der ikke peb, skreg, og de andre sloges, — et fraadende Hav af Lidenskaber.

Kun Prosceniets Inscription lyste med sine forgyldte Bogstaver roligt manende i det halvmørke Rum:

„Ei komme inden disse Døre
hvad hæsligt er at skue eller høre!“

Saa brast Mad. Rosenkilde sammen og løb højt hulkende ud af Scenen.

VI

LØNSKRIFTEN. TÆPPET FALDER

Torsdag d. 31. Jan. 1754 arbejdede Excellencen Korff med sin Secretær Aladinoff i Ambassadørboligens Privatbibliothek i v. Hemerts Gaard paa Købmagergade. Januardagens klare, kolde Lys, som gennem det brede Vindu strømmede ind i det store Rum, lod nogle Dele i Halvskygge, der syntes Mørke mod de stærkt belyste. Det dvælede med sær Forkærlighed ved det store Egetræsbord i Værelsets Midte, blev fanget af et stort Gobelinsbordtæppe, hvis brogede Blomster og Frugter lyste mangefarvet og fyldte Rummet som ved Sommer, — og ofrede et venligt Strejflys paa de alvorlige Bogrygge, der stive i Geled, som Soldater i en Hær, stode parat til at rykke frem til Undsætning for den, der trængte til deres tavse Hjælp. Paa Reolernes udskaarne Sidepartier stirrede uudgrundelige Engle-Ansigter i opslagne Træ-Folianter, og fra Dørkarmens Boghylder blæste tungsindige Kerub-Hoveder paa Hyrdefløjter.

Midt paa den lange Sidevæg, omkranset af

Bøger, hang Als' Maleri. Den hvide Tyr med de store, lidt fremspringende, mørke Øjne bar paa sin brede Ryg den unge Kongedatter i Carolina Thielos Skikkelse. — I et Gisp af Skræk saa hun tilbage mod de kendte Egne, som det stærke Dyr nu førte hende bort fra. — Hvad gik hun ind til? klynget til dette sælsomme fremmede Væsen, som bar hende ud over det store, mørke Hav, hvis Bølger, allerede slikkede dets Hove, — var det Rigdom og Magt? eller skulde hun opsluges af Glemselens evigt rindende Flod?

Bravt havde han stridt, den tavse Maler, med alt, — Lyset, Skyggerne, Farverne og ikke mindst Modellen. Nu var Billedet afleveret og ophængt paa sin Plads, — kun éngang endnu vilde Als gaa det efter, og Carolina havde lovet ham, at sidde for ham en eneste Gang, — den sidste. Ikke saaledes at forstaa, at Maleren mente, at Billedet var færdigt. — han kunde overhovedet ikke løsrive sig fra sine Arbejder, han blev ved at rette, saa hist saa her, — der maatte et Magtsprog til for at faa ham bort fra Lærredet.

Baronen sad i en højrygget Lænestol med Ryggen mod Lyset. Den lille mørkhudede, sortklædte Sekretær stod ved Siden af ham og ordnede en Del Papirer, som han tog ud af en Lædermappe, — der var kommen Kurer med vigtig Post, som nu skulde gennemlæses.

»Chiffer-Breve?» Baronen rettede de store, fremstaaende Øjne spørgende paa Sekretæren.

»Ja — ét, Deres Excellence.«

Baronen tog Brevet, saa flygtig paa Udskriften, betragtede nøje Seglet gennem sit Øjeglasse, brød det langsomt og foldede Brevet ud, lænede sig tilbage i Stolen og begyndte at læse. Intet Minespil i hans Ansigt røbede noget om Indholdet, de store, mørke Øjne ligesom sugede Brevets Indhold til sig. — Lønskriftens uforstaaelige Tegn blev til Ord, der kædedes til Sætninger, som skulde udløse Handlinger, der maaske vilde fylde Tusinder af Hjem med bitter Smerte, — han tog en lille Bog i Sølvbind op af Lommen, Chiffer-Skriftens Nøgle, og konfererede enkelte Steder i Brevet. Det store engelske Uhr henne i Krogen strøede taktfast Minutterne ud i det gravstille Rum, Tidens Hjul gik rundt.

Baronen foldede langsomt Brevet sammen, lagde det paa Bordet foran sig, saa paa Secretæren og spurgte:

»Er der extraordinære Affairer?«

»Kun Breve fra vore preussiske Agenter.«

»Gør Copier af dem og læg det hele ind paa Bordet, jeg skal ringe.«

Aladinoff samlede Papirerne sammen og forlod Bibliotheket. —

Excellencen sad og stirrede tankefuld ud for sig, — ogsaa i dette Øjeblik, mens Tiden rolig skred frem i denne tavse Bogsal, i dette stille Hus i denne døde By, hvis Borgere aad og drak og krøb dorske i deres Senge, naar Vægteren sang sit Vers Kl. 8, arbejdede andetsteds travle

Hænder rundt paa Værfter og i Værksteder. De smede Vaaben, som skal rettes mod Preusserkongen Frederik, Filosoffen og Fløjtespilleren. Lænken, som skal lægge ham og hans Land i evig Trældom, hamres færdig af stærke Hænder, og naar Tiden er inde, skal Slaget føres med splintrende Kraft.

Alt er lykkedes, tyst og stille er Værket skredet frem, — kun paa et Punkt har Heldet svigtet. Modellen til de russiske Fregatter, som skulde føre Czarens Troppemasser over Havet til Preusserkongens Land og tage Daaren paa Tronen, Monarken med sin Fløjte, med tilbage til den evige Glemsel, som kun findes i Ruslands store Øde, tog Havet. Den var, nøjagtig indtil de mindste Enkeltheder, ombord i en fransk Brig, som fra Cherbourg, hvor Værftet laa, stævnede mod Rusland. Nordsøens Bølger knuste de stærke Planker, — og Fartøjet forsvandt, sporløst mente Baronen indtil for kort Tid siden. Han havde omhyggeligt efterforsket Briggens Skæbne, — spurgt og skrevet, taalmodig, udholdende, men forgæves, — saa efter Aars Forløb opgav han Sagen.

Men en Dag for godt et halvt Aar siden, fik han et Brev fra en ham ubekendt Mand i — i —, ja hvad hed nu den lille By der ovre mod Nord.

Baronen rejste sig og gik hen til en af Reolerne, tog frem et Kort over Danmark og granskede det, — her var det, — Aarhus hed Byen. I en Kirke — St. Clemens — i denne

By, stod der i Brevet, var der for nogen Tid siden bleven ophængt Modellen af et Krigsskib, som havde en russisk Inscription; — sammen med en Del andet Vraggoods, som var dreven i Land, var den bleven købt af nogle Skippere fra Byen, disse Mænd havde gjort den istand og foræret den til Kirken.

Brevet havde bevæget ham sært og vakt hans gamle Interesse til Live, — men hvorledes skulde han faa Vished? — Selv at rejse over til denne lille Købstad vilde vække altfor stor Opsigt, og sende Secretæren derover gik heller ikke an, — men atter var Tilfældet gunstigt.

En Gang i Juni Maaned havde Mlle Carolina bedt Excellencen om at hjælpe et Par af Actørerne fra den danske Komædie. Nøden havde slaaet sin skarpe Klo i de arme Fyre, som sade med Kone og Børn, og holdt dem ubønhørlig fast. — Huset var lukket, og Komædien foreløbig ophørt, Directionen vilde tvinge de genstridige til Lydighed.

Saa havde Baronén ladet Actør Londemann, som han kendte lidt til, og hvis Evner han satte højt, kalde op, i Samtalens Løb erfarede han, at Actørens Fader var Præst i Jylland, — og pludselig fik han den Ide, at her var Manden, han kunde bruge. Londemann fik Rejsepenge for sig og Familie med en Skipper til Aarhus, og en rigelig Tærepenge oven i Købet. Baronén paalagde ham kun til Gengæld at skaffe alle Oplysninger om den russiske Skibsmodel, som var bleven ophængt i St. Clemens.

Actøren var begejstret, og følte sig knæsat af Lykken, rejste, og kom tilbage med en omhyggelig udarbejdet Tegning, — al Baronens Tvivl svandt, Modellen til den russiske Flaades Fregat hang i St. Clemens Kirke i Aarhus. —

Excellencen kunde ikke lade være med at smile ved Tanken om, at Udpibningen af denne lille, ligegyldige danske Actrice, — Navnet huskede han ikke —, som var Grunden til at Komediehuset blev lukket af Directionen, skaffede det mægtige, russiske Rige Oplysning om en Sag, der havde stor Betydning. — Den danske Statsminister Grev Bernstorff, som Baron en ellers ikke yndede, fortjente Tak, fordi den danske Actor Londemann var stillet til Disposition i en hemmelig, diplomatisk Mission, som han havde udført til den russiske Ambassadørs fuldkomne Tilfredshed. Og »la petite Carolina«, — hun havde, som det af Lykken forkælede Barn, hun nu engang var, sat Intrigen i Gang og gjort sin høje Protector en stor Tjeneste istedetfor, som hun selv troede, kun at tappe ham for nogle Dukater.

Baronen satte sig, og hans Blik faldt paa Maleriet, som nu traadte frem skarpt belyst. — Kærtegnende gled hans Øjne ned over Carolinas Skikkelse, han ligesom følte Skulderens Runding og Varmen fra den faste, runde Barm, — han saa paa de halvtaabne, fyldige Læber, og han følte Lyst til at lukke dem med et Kys og fornemme den friske Duft fra hendes Legem. — Savnede han hende? længtes han efter at

se den kendte Skikkelse træde ind gennem Fløj-døren derinde i Salonen?

Smilet blev siddende i hans Øjne, da de faldt paa den lille tynde Bog, bindet i rødt Maroquin, der laa paa Bordet, »Deucalion og Pyrrha« oversat til Dansken af Carolina Amalia Thielo.

Han tænkte paa hin Dag for Aar tilbage, da han gav Mr. Beaumelle det franske Exemplar, for at han skulde overbringe Jomfru Thielo det sammen med den første Invitation, — og nu, — nu takkede hun her i Fortalen sin høje Protector. Baronen aabnede Bogen og læste: »Deres Excellence vilde naadigst forlade mig den Dristighed, at jeg dedicerer Oversættelsen af en liden Comedie til en saa fornuftig og lærd Herre. Dog haaber jeg at erholde Forladelse, naar jeg tørde erindre D. E., at De selv har befalet mig, for min egen Nyttes Skyld at læse fornuftige Bøger og oversætte noget deraf. Skulde dette Stykke, som jeg haaber, blive opført paa den danske Skueplads — —« Han nikkede, javist var Piecen bleven opført, for fjorten Dage siden var den ageret af Jomfru Thielo og Mr. Rose, Majestæterne var endog tilstede. Charmant havde hun været, den lille, — der var virkelig Stil over hende, da hun i det hvide Silke-Gevandt skred over Scenen ned mod Deucalion, som laa sovende under Amors Billedstøtte.

Saaledes synes Excellencen ogsaa, hun var kommen til ham. Skøn, sollys havde hun vækket ham af den Døs, som denne søvnige By var ved at sænke ham i, som Solens Straaler

vækker den slumrende. Og selv om de svider Vabler paa hans Hud, tager han hellere dem end det dorske Mørke, — han saa vel hendes Mangler, men han søgte hende, — greb efter hende. — —

Baronen strøg sig over Panden, — »revenos«, »lad os vende tilbage til Jorden,« — hans Øjne søgte Chiffer-Brevet, her var Virkeligheden.

Den russiske Ambassadør i Frankrig gav i Lønskriftens Gaade Oplysninger om de Krigsskibe, som laa sejlefærdige til Rusland paa de nordfranske Værfter. Vigtige Maal og betydningsfulde Oplysninger om Skytset var skjulte bag Chiffrenes uforstaaelige Rækker. Gang paa Gang læste Baronen Brevet igennem og prentede Talene fast i sin Hukommelse, — som en Skuespiller, der læser paa sin Rolle og halvhøjt gentager det skrevne Ord, gentog han mumlende Tal og Maal.

Burde han ej tage en Copi af disse Tal og Maal? Chifferbrevet skulde med Kurer videre til St. Petersborg efter Conferencen med M. le Maire, Frankrigs Ambassadør. Baronen tog et Blad Papir ud af Skrivemappen, dyppede Fjerpennen i Blækhornet, — og faldt i Tanker. Foran ham laa »Deucalion og Pyrrha«, fra den lille Bogs Blad sprang Versets Ord og Rytme ham imøde:

„Skønhed og Ungdom bemestre mit Hjerte,
Skønne! forlad mig ey udi min Smerte,
Dit Væsen har for alle andre Priis,
Din Omgang er et jordisk Paradis.« —

Han saa atter Carolinas Skikkelse. — Hun stod helt nede i Forgrunden, Rampens blaffrende Lysskær faldt over den hvidklædte Skikkelse, det rosarøde Slør, som var slynget op over den ene Skulder kærtegnede varsomt hendes Kind, idet hun strakte Armene frem under Repliken. Hele Salen havde applauderet, da begge Majestæterne gav Tegnet, M. le Maire som sad ved Siden af Baronen, hviskede til ham: »Divine, vraiment divine.« —

Hvorledes var det, der stod i Brevet: elleve Fod — — — —

Baronen bøjede sig over Papiret og Versets Rytme, som sang i hans Hjærne, tvang Pennen under sit Aag, uvilkaarligt, som ført af en fremmed Haand, skrev han:

„11 Fods Afstand fra Ræling til Ræling,
3 gange 2 er hver Stykport fra Ræling,
7 Porte og for alle samme Tal,
og 100 Fod er Stykkets Maale-Tal.«

Han læste det igennem, lo sagte og rystede paa Hovedet, »eh bien«, Tallene var her, det øvrige kunde man ordne, som det senere konvenerede.

Fedor meldte: »Excellencen le Maire venter.«

Baronen foldede omhyggelig Chifferbrevet sammen og gemte det i den violette Fløjelsfrakkes Inderlomme, saa stak han det lille Blad Papir ind i Skrivemappen, knækkede Fjerpennen over og lagde den ved Siden af Blækhornet.

»Kald paa Secretæren,« sagde han. Fedor bukkede og gik.

Saa tog han Mappen under venstre Arm, skød Armstolen tilbage og rejste sig. I det samme gled det lille beskrevne Blad ud af sit Skjul, flagrede ned paa Gulvet og blev liggende under Stolen. — Excellencen forlod Bibliotheket uden at vende sig om.

En halv Time senere gik Maleren Als langsomt op ad den brede Trappe i v. Hemerts Gaard. Han havde Hænderne gemte i en lille Muffe, og op af Lommen paa den uldforede, brune Overkjole, der var knappet helt op i Halsen, stak en stor Pakke, som indeholdt Pensler og Farver, som han omhyggeligt selv havde revet med Olie og anbragt i Tinæsker. For allersidste Gang skulde Jomfru Thielo sidde for Ansigtet.

Maleren frøs og var betænkelig, — som sædvanlig, naar han skulde afslutte et Arbejde havde han mest Lyst til at kassere det og begynde helt forfra. Han blev lukket ind, og et Øjeblik efter stod han med sin Pakke under Armen i Bibliotheket.

Forsigtig gik han paa sine tyksaaledede Vintersko over Gulvet, stillede sig foran Maleriet og gned de valne Hænder. — Ja, Billedet hang godt her, Lyset faldt i Vintereftermiddagen skarpt, Skyggerne var maaske for haarde. Han saa fra højre og venstre og fortabte sig i tavse Betragtninger. En Tjener kom ind og stillede med Larm en Stige foran Maleriet.

Als tog sig sammen, ordnede Farver og Pensler,

gik hen foran Kaminen og varmede Hænderne over Brændeilden, saa satte han Paletten op, krøb sindig op ad Trappestigen og begyndte at rette paa Baggrunden.

Med smaa, forsigtige Penselstrøg gik han Havet og de fjærne Bjærge efter, som hans Fantasi havde skabt, om end med Besvær, han holdt mere af det virkelige end af det tænkte. — Inderligt havde han ønsket, medens han arbejdede paa dette Billed, at hans Ansøgning til Majestæten om 400 Rdl. til Studieophold i Udlandet maatte allernaadigst blive bevilliget, saa han kunde tage Studier til sine Baggrunde og blive fri for at pine sin Fantasi, som saa sandelig ikke var altfor frodig. Han haabede, at dette Lærred vilde lægge et Lod i Lykkens Vægtskaal til Fordel for ham. — Der var sikkert Held ved disse theatralske Personer, han synes, deres Liv gled saa let og muntert, besynderlig var da Actricerne svært gouterede. — Som nu Jomfru Thielo, — hvor blev hun forresten af? nu slog Uhret Kvarterslag. Naa, man maatte ej vente Præcision af saadan en Dame, — somme synes fødte til idel Lykke og Solskin, andre maa kæmpe med Uheld og Skygger. Han rettede paa Baggrundens altfor sorte Skygger, som var hans ømmeste Punkt. Han tænkte paa Anders Taarnborg, — hvor var han nu? nej, det var smaat med Retfærdigheden her paa Jorden.

Der lød lette Skridt i Salonen, — saa stod Carolina i Døraabningen.

I et eneste Blik, der klamrede sig til hendes

Ansigt, som Bien til Blomstens Kalk, saa Maleren, at der var kommet noget fremmed i Udtrykket. — Smuk var hun, Skikkelsen pragtfuld, Barmen lidt for yppig, Holdningen rank. De graablaa Øjnes talende Liv under det blonde, let pudrede Haar, som, strøget tilbage, lod Panden fri, kendte han og følte Skønhedsglæde over. Men der laa om Øjnene en Skygge, der var her en Farvetone i den skære Hud, som var noget nyt, fremmed, som gjorde Ansigtet smallere og gav det et Udtryk af Lidelse. Als sagde til sig selv, at det var ikke det Ansigtsudtryk, han havde fæstet paa sit Lærred.

Hun nikkede: »God Dag. Højt til Vejrs paa Kunstens Trappestige,« lo hun.

»Men jeg har ej naaet op til Jer,« Maleren viste op til Portrættet, »Komediens Skyts-Patronesse, den ganske Stad er ved at tilbede Jer.«

»Aah, I primer. Jert Arbejde bliver, ja overlever Jer endog, men mit, hvad er vel det? det ses idag og er forglemt imorgen. — Det er Tidkort for Hoben i Parterret og Herskaberne i Logerne, intet mere.«

Als tav, det var aldrig faldet ham ind, at det at agere i Komedier kunde kaldes Arbejde, — end sige være det. Naar han gik i Skuespilhuset, var det mest for at ærgre sig over de medtagne Decorationer, og for at se Jomfru Thielo, som han plejede at sige, var det eneste paa Theatret, som ej tiltrængte en grundig Fornyelse!

Carolina havde sat sig i en Armstol ved Vinduet. Lyset faldt fra højre ind over Skikkelsen, hun sad rank med Hovedet støttet mod Stoleryggens Gyldenlæder. Aandsfraværende rettede hun Blikket opefter, der laa et træt Smil om de halvt-aabne Læber, — et stumt Spørgsmaal, netop det Udtryk, Als vilde give sit Portræt.

Raadløs sænkede han Penslen, — han naaede det aldrig, det flygtende, evigt skiftende Udtryk, — hvad vilde han ikke give for at kunne fastholde det og med sit Penselstrøg give det Liv. Han vidste, det var sidste Gang, hun sad for ham, og han syntes, han var længere fra Fuldendelsen end nogensinde før, — for Skams Skyld dyppede han Penslen og gav sig til at arbejde.

»Jeg var ellers genegen til at tænke, at I slet ikke var kommen her i Dag,« sagde han efter nogle Øjeblikkes Forløb, »det var som forgangen i Skuespilhuset. Vi maatte vente 3 Kvarter udover Tiden, inden de fik Dækket op for »Scapins Skalkestykker,« kom det med et Suk.

»Det var den rare Gert Londemanns Skyld, han kunde ej komme fra Rhinskvinen nede hos Pilloy, Jer Broder maatte moxen drage ham ved Haaret op paa Teatret,« hun lo højt, og Ansigtet skinnede af Fornøjelse ved Erindringen. »Hvor var han galhovedet, den stikne Iver, jeg tror han kunde haft Lyst at kværke Gert, om det ikke havde været for Tilskuernes gode Dalers Skyld.«

»Og saa I ham saa senere i Komedien, hvor han laa paa Gulvet og vrængede Ansigt ud til

Huset. Det var den samme Aften, han samlede Penge ind hos Musikanterne i Orkestret, — ej sandt? — i sin gamle, fedtede Hat?»

Als nikkede. — »Ja, vist saa,« — og han tænkte paa hendes Ord om Actørerne og deres Arbejde, — men han tav, forsigtig.

»Ja, Gert kan til Tider være svær at holde Styr paa,« — fortsatte hun med smilende Ansigt, — »og i andre Øjeblikke er han saa alvorlig som en Bedemand, saa vil han ej vide noget af Skuespil at sige. — Han ansøgte nysens om Posten som Færgemand ved Vordingborg, han vilde ej more Publikum længer, sagde han.«

»Det er kuriøst, at han, som er en Præstesøn og selv en studeret Mand, kan fange slige sære Grillen.«

»Kalder I det, at være en habil Actør for at fange Grillen, og Jer egen Broder da?»

»Iver er saa forliebt udi Komedien, at han ej kan holdes derfra, han sukkede efter den de Aar, han ej agerede. Det er vel saadan en Slags Syge med teatraliske Nykker, det er ret som Kolden-Feberen, har man den først i Kroppen, er den ej til at slippe af med.«

»I har her sikkert Ret, — jeg tror jeg døde, om man tog mig fra Komedien,« sagde Carolina med Overbevisning.

»Der er næppe Fare for, at Komedien lader Jer fare. Publikum er jo ved at vælte Salen af Henrykkelse over Jer, — Majestæterne er snart i Huset hver Gang I agerer, — nej, det

blev vel snarere Skuepladsen, der døde Hungersdøden, om I forlod den. — Og I er tilmed og Autor, I har da skrevet en Komædie.«

»Nej, nej!« lo Carolina, »jeg har ikkuns overført den fra Fransken til Dansk.«

»Overført eller skrevet, det bliver ganske eins Bier,« erklærede Maleren, hvis literære Finfølelse ikke var særlig udpræget. »Man siger, I har skrevet Stykket og saa bliver det derved. Det skal og være sirligt i Tonen og angæmmt for Øjet, — hvilken Titel har det?«

»Deucalion og Pyrrha«, der er ikkuns de 2 Personer derudi, Rose agerer Deucalion, — har I ej set det?«

»Nej,« svarede Als, »men jeg saa forgangen »Livet som en Drøm«, og Jert Stykke kan vanskeligt behæge Publikum mere.«

»Igaar var begge Majestæterne og den lille Prinsesse til Stede, og det behægede hendes Maj. Dronningen at give sit Bifald tilkende, men der er og skønne Ord og Følelser deri, husker I Slutningsordene:

Denne Drøm vort Liv forsøde,
til vi vaagne blidt engang —
vakt af Himlens Jubelklang
til en evig Morgenrøde.«

Skyggen om hendes Øjne blev dybere, Blikket rettede hun med et fjærnt Udtryk ud i Stuen.

Maleren saa i Smug paa hende.

Pludselig faldt hendes Øjne paa Bordet, og hun saa den lille Bog, som Baronén havde ladet ligge.

»Men dér ligger jo »Deucalion og Pyrrha«,« kom det i et Udraab. Hun sprang op, greb Bogen med begge Hænder og knugede den mod Brystet, »min stakkels lille Bog!«

»Hvorfor griber I den saaledes?« smilede Maleren.

»Fordi Bøger, ligesom Mennesker, har deres Skjæbne, nogle kastes hen og glemmes, andre falde i Folks Smag for deres gode eller daarlige Egenskabers Skyld, og læses, saa de saa at sige slides op af de mange, som blade dem igennem. — Hvorledes vil min Bogs Skæbne mon blive?«

»Det vil gaa Jer Bog, som det er gaaet Jer selv, — alle vil se den og eje den!«

Hun bladede smilende i Bogen, nikkede til de kendte Repliker og nynnede sagte Slutningsstroferne. Saa rejste hun sig og gik ind i Salonen. Malerens Øjne fulgte hende, da hun gik gennem Bibliotheket, — den lysegraa skindbræmmede Adrienne faldt i bløde, løse Folder og skjulte tildels Figuren, Gang og Holdning var rank. Et Øjeblik efter kom hun tilbage med en Guitar. Hun tog Plads i Armstolen, lod de smaa, spidse Fingre løbe over Strengene, løftede Hovedet og sang:

»Min Grandmama bestandig siger:
Skye Amors Baand! I unge Piger!
Men om man bør, jeg det ej ved,
Med Tiden faar jeg vel at vide,
Om jeg kan al min Tid henslide,
Og ikke kende Kærlighed.«

Hun greb nogle Afslutnings Accorder i Strenge og satte Guitaren paa Gulvet støttet op til Stolen.

Idet hun bøjede sig ned, fik hun Øje paa et Blad Papir, som laa under Lænestolen, nogle Skridt fra hende, — med Guitarens Gribetræd trak hun det hen og tog det op.

Aandsfraværende løb hendes Blik hen over de skrevne Ord. Det var en hende vel bekendt Skrift, fast med stærkt Tryk af Pennen, enkelte af Ordene var understregede. Skriften havde altid vakt en Følelse af Uvilje hos hende, mange korte Billetter havde hun i disse Aar modtaget, og truende havde Skriften stirret paa hende fra Papirets hvide Flade. Aldrig et uhøfligt Ord, men ej heller havde nogensinde disse Skrifttræk givet Liv til et Kælenavn eller et Elskovs Ord, hastigt kastet hen paa Papiret af en Haand, som skælvende higede efter den elskede. Altid stod de høflige Ord stive, fast trukne, — det var ikke Elskerens Skrift, det var Herskerens Tegn. Meningsløse syntes disse Ord hende, og dog vakt hendes Interesse, der var noget kendt deri. Hvad var det som bandt hendes Øje til Papirets Flade? Hvorfor læste hun Ordene og Tallene flere Gange igennem?

Paa en Gang gik det op for hende. Det var Vers! og Rhythmen, — nu kendte hun den, det var som kom en kær, gammel Ven, maskeret og klædt i en hæsleg Dragt. — Det var jo »Deucalion og Pyrrha« men kun Versemaalet, — hvilke Ord, taabelige og meningsløse:

JOMFRU THIELO

„11 Fods Afstand fra Ræling til Ræling
3 gange 2 er hver Stykport fra Ræling.“

hun lod Papiret synke og sagde med sagte Stemme:

»Skønhed og Ungdom bemestre mit Hjerte.
Skønne! Forlad mig ej udi min Smerte!“

Det var en Parodi, en Haan mod de Elskovens Ord, som Deucalion retter til den attraaede Pyrrha. — Hun saa for sig Scenen, hvor hun, i den folderige, hvide Dragt fra Baggrundens Mørke skrider ned mod Deucalion, som ligger, lige vakt af Søvn, udstrakt foran Amors Statue.

„Dit Væsen har for alle andre Pris,
Din Omgang er et jordisk Paradis!“

og her, — hendes Øjne søgte Papiret:

„7 Porte og for alle samme Tal,
og 100 Fod er Stykkets Maale-Tal.“

Hun følte sig krænket, — men alligevel listede et Smil sig frem. Det var en ganske ny Form for Poesi, noget lignende som en Børne-Remse. — Rask greb hun Guitaren, og til en selvlavet Melodi, ledsaget af nogle raske Accorder, sang hun med høj Stemme, drævende, som en Lære-Mor, der indprenter en Remse:

„11 Fods Afstand fra Ræling til Ræling,
3 gange 2 er hvert Stykport fra Ræling,
7 Porte og for alle samme Tal,
og 100 Fod er Stykkets Maale-Tal.“

»Ha, — ha, — ha,« lo Als oppe fra sin Stige, »hvad er det for en kunstig Vise I der synger? Kanske den Fremtidsmusik, som Niels Birch ideligen taler om, og som han kalder Synge-Stykker.

Ja, hvis I vil synge den Vise fra Theatret, som I sang den nu her, skal jeg forvist love Jer Bifald baade fra Parterre og Loger.»

»Aa, det er rigtig Synd at drive Gæk med min »Deucalion og Pyrrha«,« sagde Carolina og kastede Papiret henad Gulvet. Hendes Blik fulgte den lille hvide Lap; der maatte dog være en Mening bag disse tossede Ord, hun gentog med halvt lukkede Øjne sagte Verset, — nu kunde hun det og glemte det ikke igen, — Han — Baronen — havde dog selv skrevet det, Skriften var ikke til at tage Fejl af, det maatte dog have en Betydning, — aa, det var vel atter en af disse Frimurerhemmeligheder, ja naturligvis var det noget saadant. — Hun tænkte paa hin Sommernat, — paa Køreturen fra Bellevue, da hun troede, at han havde røbet en stor Hemmelighed, — Ordet, det hemmeligsfulde Ord, — Jakin. Excellencen havde let og knipset hende paa Næsen, da hun triumferende fortalte ham sin Viden. Det var om Morgenens, de sad og drak Chokoladen i det lille Paaklædningskabinet ved Siden af Baronens Sovegemak, — om den smaa Mamsel troede, at Frimureriets Secrets var at finde i ét eneste Ord.

Excellencen havde svøbt den gule Silkeslobrok om sig og let — let —, lænet tilbage i Stolen. — »Kom, mit Hjærte, —« han havde trukket hende hen paa sit Knæ, — »saa skal jeg fortælle hende mindst 10 Frimurer-Ord, om det kan forlyste den lille Dukke,« og han nævnede en Række uforstaaelige Ord, knipsede hende atter

paa Næsen, og kyssede hende paa Kinden. Hun skulde vel vogte sig for at løbe April endnu en Gang paa Frimurer-Hemmeligheder. Hun følte endnu den Blanding af Raseri og Skuffelse, der som en Bølge var skyllet gennem Sind og Sans, og saa den Afmagts-Følelse overfor dette Smil, der ligesom et glat, koldt Panser afviste ethvert Angreb. Hun var og blev den underlegne, og denne Følelse af Afmagt blev i hendes Hjærte til Had.

Hendes Fingre vendte Bladene i den lille Bog, medens Tankerne vandrede ad disse Stier, hvor de saa ofte søgte hen i en ensom Stund. Hun saa paa Titelbladets lille, sirlige Billed, en Amorstatue opstillet i en Have, kælen rakte den vingede Gud Armene ud mod hende, som indbød han hende til Elskov og Fest, — hun som sad med Had i Hjærtet i sin mægtige Elskers Hus.

Brat rejste hun sig, en Kuldegysen løb gennem hende, hun strøg sig over Panden, det var som trængte hun til Luft, hun følte sig syg, — alt drejede sig for hendes Blik, Gulvet bølgede, Reolerne gled ud i Mørket, hun støttede sig til Stolen, — et Øjeblik, saa var det forbi. Hun tog Guitaren og gik ind i Salonen.

Als kravlede lettet ned af Stigen, han var glad ved Afslutningen, fordi han følte sin Afmagt overfor Maleriet. Han var utilfreds, men kunde ikke komme Maalet nærmere, han var træt af at tumle med en Opgave, som han følte, han ikke kunde løse tilfredsstillende. Portrættets Lighed var ikke saaledes, som han ønskede

den, han formaaede ikke at gribe Modellens skiftende Udtryk. Han stod og samlede Farverne sammen, da han opdagede, at han havde glemmt en Klud til at tørre Penslerne af i.

»I kan jo tage det Papir, som ligger der under Stolen,« sagde Carolina, som stod i Dør-aabningen, — hun pegede paa det sammenrullede Stykke Papir med Verset paa, som hun havde kastet fra sig.

»Ja — ja — tror I det gaar an?« spurgte Als.

»Det indeholder næppe vigtige Hemmeligheder, eftersom det ligger her paa Gulvet« svarede hun kort.

Maleren tog Papiret op og tørrede langsomt og omhyggeligt Penslerne af. De gule og røde Klatter og Striber dækkede i et Nu de fire, skrevne Linier. Saa krammede han det sammen og kastede det ind i Kaminen, — i et eneste Sug gav Flammen det fra sig som Aske.

Carolinas Øjne fulgte hans Bevægelser, — »Farvel,« sagde hun og gik langsomt gennem Salonen.

»Farvel,« sagde Als, forfjamsket, han syntes, at han burde sige hende noget — takke hende, men inden han havde faaet samlet sig, faldt Døren i efter hende.

Saa pakkede han sindigt Penslerne og Farve-æskerne ind i Tørklædet, faldt endnu en Gang i Staver foran Maleriet, sukkede og listede paa Taaspidserne ud gennem Salonen.

Jomfru Thielo lukkede Portfløjen efter sig og traadte ud paa Købmagergades smalle Fortov.

Februar Aftenens Skumring var ved at afløses af Mørket, tyst sneg det sig frem fra de smalle, tavse Stræder og drog som et mørkt Slør for Byens Aasyn. I Vest, bag Vor Frues høje Spir, havde Luften endnu en svag, rød Farvetone, tykke hvide Skyer, der som store Snefnug sejlede hen over Himlen, varslede Sne. Der var stille, — kun ovre fra Vinkælderen paa Hjørnet af Løvestrædet lød dæmpet Sang.

Hun slog den lange, pelsforede Kaabe tilside og trak Sløret ned, fra Kyse-Hattens Kant faldt det skærmende ned for hendes Ansigt og dækkede det fuldstændigt, saa svøbte hun Kaaben om sig og trak Vejret dybt et Par Gange. Hun følte sig svag efter det Ildebefindende, der havde grebet hende nys i Bibliotheket, Benene rystede under hende, og hun havde en knugende Forladthedsfølelse. Den Tanke, at sidde indelukket i en Vogn eller Portechaise, var hende uudholdelig, — hun vilde gaa det korte Stykke Vej hjem til Frederiksberggade. Købmagergade var frosttør og ren, og den skarpe, kolde Vind lige som kærtegnede hendes svimle Pande.

Langsomt gik hun langs den lave Mur, som hegnede Trinitatis Kirkegaard. Træernes bladløse Grene knirkede, og inde blandt Gravene larmede nogle Katte, saa Grus og vissent Løv raslede. — En ensom Lygte ovre paa Hjørnet af Store Kannikestræde svingede langsomt frem og tilbage og kastede en flakkende Lysflage paa

Regensens Mur og paa Plankeværket paa det modsatte Hjørne. Den Trinitatis Klokke Lars Mathiesens statelige Hus, som Ilden fortærede, havde endnu ikke faaet en værdig Efterfølger. Carolina Thielos Skygge sprang som en Fantasi-Figur opad Plankeværkets Flade, idet hun gik forbi Lygten, og Strædets Mørke favnede hendes Skikkelse.

Der var stille i det smalle Stræde, hvor Mulmet sejrrikt drog frem. Det vældede ud af Kollegiernes Porthalse, det svang sig over Plankeværkerne, som omgav de nedbrændte Professorboligers Tomter, og fløj som store, tyste Natfugle fra de nøgne Træers Grene.

Men for den unge Actrice segnede Morket, — hun saa hin Scene i »Livet som en Drøm«, hvor hun som Sofronia første Gang møder Sigismund. Blændet af hendes Skønhed tændes Kærlighedens Flamme i et Nu ved det Syn, der møder hans Øje:

Hulde Frænde, ræk mig Haanden
 Dette hvide Liljebæger,
 hvori Dagens Glans sig præger!
 Taal, at mine Læbers Ild
 Blindt ved denne Sne sig køler!

Roses høje slanke Skikkelse bøjede sig, greb hendes Haand og førte den langsomt til sine Læber. — Hun elskede at agere denne Scene, vel var Decorationen, Søjlehallen, lurvet, men Gløden, der ulmede under Ordenes Zirlighed, tændte Ilden i hendes Hjærte, og Straaler af den skød over Rampens Tælle-Lys, smeltede

Publikums kolde Ligegyldighed og fik altid Applaus'ens Storm til at suse gennem Salen.

Nede i Lille Kannikestræde brølede en Koldæmpet inde i en Bryggergaard, en svag Grynten lød bag et Plankeværk, Livet levedes bag disse skærmende Planker og i de smaa lave Rønner, som beskedent skjulte sig bag nøgne Hække og under bladløse Træer.

Pludselig skød en Lysstribe ud af Porten i Professorboligen paa Hjørnet af Fiolstrædet. Lygten, som hang ned fra Portloftet, kastede sit Lysskær ud over Gran og Buxbom, der var strøet over Brolægningen, helt ud over Gaden.

Actricen saa det, idet hun langsomt gik forbi. Hendes Tanker var paa Scenen, hun vuggede sig i Versets Rytme, hun stod foran Riddersmændene, samlede helt nede i Prosceniets Lys, — saa paa en Gang naaede Synsindtrykket hendes Bevidsthed, hvad var det?

»Død Mands Hus?« »Hvem boede her?«

I et Nu flammede det op i hende. — Søndag den 27. Januar var Baron Holberg død, — det var hans Hus. — Ja — ja — ofte havde hun hørt sin Fader fortælle om sit Besøg her, og sin Spaseretur fra Vognmandsgaden til Kannikestrædet. Nu huskede hun det tydeligt, de havde ageret »Melampe« Dagen efter, og Actør Hortulan havde fortalt hende, at Stykkets Autor var død Dagen før. Hun havde ikke været rask, træt og svimmel, Beretningen var hastig glemmt, — vejret hen blandt de mange, skiftende Ind-

tryk, indtil nu, — nu skrev Lysstriben fra denne Port sit mene, hvad nu? hvad skulde her ske?

Hun standsede foran Præsteboligen ligeoverfor og saa sig omkring.

Foran hende hævede Vor Frue Kirke sin mørke Masse, og Taarnets høje Spir pegede manende op mod den mørke Vinterhimmel, kun fra Sidekapellet ligeoverfor hende sivede Lyset ud gennem en Sprække, som vilde det barmhjærtig skænke sin liv-givende Kraft til Kirkegaardens Marmorengle, der læste Monumenternes bram-mende Lovord. Ovre i Dyrkøb, i Vor Frues latinske Skole, stirrede fire oplyste Fag fra det øverste Stokværk, Sangloftet, ud i Mørket.

Hendes Blik fløj rundt, hendes Sanser var skærpede, hun følte, at der i dette tavse Mørke skjulte sig noget. Hun var anspændt, som naar hun i den mørke Kulisse ventede, at Dækket skulde glide op.

Lysskæret fra Porten ovre i Kannikestræde blev stærkere, og Skygger dansede ud over det smalle Fortov.

Saa skred det tavse Tog ud gennem Portens Lysbue. Forrest gik en høj Mand, sort-kappet, hans hvide, bukledede Paryk lyste, idet han gik over Porttærskelen, saa kom to Fakkeltænder, otte Mænd i lange Søregæpper bar Kisten, to Fakkeltænder sluttede Toget.

Spændingen var udløst, hun havde faaet Vished. Her bar disse tavse Mænd ham, hvis Skikkelser hun havde givet Liv og Blod paa Skuepladsen fra den første Dag hun, Barn endnu,

agerede der. Hun saa ham, den tavse, gamle Mand, med Hagen støttet paa Hænderne, foldede over Stokkehaandtaget, opmærksom følge Prøven paa »den Stundesløse«. Hvor var den Dag hamret ind i hendes Erindring! hvor kunde hun gennemleve hvert Minut af den! — Hvasse Ord havde han talt om hende senere, velvillige Tunger havde berettet hende dem med Skadefryd. Skønt fjærn fra Skuespilhuset, var han næsten daglig vandret over dets Scene, — og nu var det Slut, nu bar Studenternes unge, livsvarme Hænder varsomt Kistens sorte Fjæl over Strædets toppede Sten.

Hendes Øjne fulgte Toget, nu gik det gennem Laagen ind paa Kirkegaarden.

I samme Øjeblik blev Kapellets Fløjddør aabnet paa vid Gab, Lyset strømmede ud, saa Kirkegaardens frosne Vej laa som en hvid Stribe i Mørket, og den latinske Skoles Discipelkor faldt ind med Salme-Sangen. De klare, lidt skingre Drengestemmer samledes i et Brus af Toner, som taktfast bar Salmens Ord ud i Natens Mørke. Stemmernes lyse Klang ligesom sønderrev Mulmet, der var en Tillidsfuldhed over Ordene, der kunde stige til Jubel, Barnets trygge Forvisning om Hjemmets skærmende Favn.

Nu længes flux min matte Krop
Til sin sædvanlig Hvile,
Stat du igen af Synden op,
Min Sjæl, til Gud at ile!

Hun sank næsten i Knæ, da Barnestemmernes klare Væld rislede gennem hende, denne bratte

JOMFRU THIELO

Overgang fra Tavshed til Toner greb om det dybeste i hendes Sind. Hun fik en Fornemmelse, som om hun løftedes fra Jorden, som om en usynlig Haand hævede hende op. Hun svimlede, og Blodet sang i hendes Øren, hun greb for sig for ikke at falde, — trykket op mod Portfløjen ind til Præsteboligen fornam hun intet andet end en forvirret Larm af Stemmer.

Sæt selv din Engel til en Vagt,
Saa har jeg Naade fundet,
Saa spotter jeg af Satans Magt,
Saa er han overvundet!

En høj, mørkklædt Skikkelse gik gennem Kapedørens Lys ud over Kirkegaarden, aabnede Laagen ud mod Kannikestræde og stod et Øjeblik og saa sig om. Mørk og ensom laa Strædets Forlængelse forbi Præsteboligerne, Auditoriums Gavl op til Kommunitetsbygningen paa Hjørnet af Nørregade, — men hvad var det? ligeoverfor i Porten var der noget, som rørte sig. Skikkelsen lukkede rask Laagen, gik over Gaden hen til Præsteboligens Port, standsede og bøjede sig frem.

»Aa, Niels, er det Dig!« næsten skreg Carolina mod ham. Niels Birch traadte et Skridt tilbage, og Haanden søgte Kaardehæftet, den mørkklædte Kvindeskikkelse, hvis Ansigt skjultes af Sløret, var ukendelig.

»Kender du mig ej?« hun slog Sløret tilside.

»Jomfru Thielo, — tilgiv mig, — mindst havde jeg ventet, at træffe Jer her — paa Kirkegaarden; — var det —« hans Blik søgte Kapellet.

»Jeg kom tilfældig her forbi og saa det hele, — var Du med?«

»Ja,« nikkede han, »jeg var en af de otte, som bar Baron Holberg, — I er da ej syg?« Carolinas blege Ansigt lyste mod ham i Mørket.

»Jeg fejler intet, — fryser kun, kom lad os gaa.«

»Vil I tillade mig at ledsage Jer, — jeg er paa Vej til Caspar Soltau i Badstuestrædet.«

De gik tavse ved Siden af hinanden langs Kirkegaardens lave Stakit, hans Kaarde klirrede svagt, naar Sørgekappen, som han bar over Armen, slog mod Hæftet. — Auditoriums Gavl med det store Portgab ind til Høresalene gled forbi dem.

»Vi har ej set hinanden i lange Tider,« sagde Carolina.

»Jeg har mangan Gang set Jer fra min Plads i Parterret og admireret Mamsellen baade i de skemtefulde og i de seriøse Ruller.«

»Niels,« sagde hun, »hvorfor taler Du til mig, som var jeg en fremmed Person, — som om Du ej kendte mig?«

»I er bleven en fremmed for mig, Jomfru Thielo, nu er ikke fordum,« kom det kort.

»For ingen af os var det vel at ønske, at Tiden maatte henrinde uden at den skulde skænke os nogen Omvexlen af de Forhold, hvori vi er sat til at leve. Jeg har af Hjertet det Haab, at Du ej heller helt er den samme nu som fordum.«

»Desværre — kunde jeg næsten sige, har I

Ret derudi, — jeg har ogsaa haft mine Oplevelser.« —

»Hvorledes gaar det med Dit Arbejde, — Dit Stykke, mener jeg, er Du færdig dermed?« Hun saa paa ham, hun følte, at det maatte komme til en Forklaring, og som hendes Vane var, søgte hun Kampen frivillig.

»Tak, det er færdigt, — der er ikkun nogle smaa Rettelser at gøre endnu,« han gik og saa lige ud for sig.

»Læg nu Arierne godt til Rette for Madame von Passow, hun har jo ingen Lærke udi sin Strube.«

Nu var det sagt, — hun følte sig lettet.

Han standsede, »Hvem har sagt Jer, at jeg — —«

»At Du er gaaet til Anna Cathrine og bedet hende agere den kvindelige Hovedrulle, at Du har vraget mig, og hvad jeg kunde være for Dit Stykke, — Du skal vide, Niels, at Du gaar ej alene i Parterret for at se mig udi skemtefulde og seriøse Ruller, men ogsaa for at fortælle Dine Sidemænd Dine vise Beslutninger og Handlinger.« Stemmen rystede lidt, og hun mærkede, at hun var iskold i Ansigtet af Sindsbevægelse.

»Jeg ved vel, at jeg en Aften, da jeg mødte Als, Contrafeyeren, i Parterret, talte til ham om mit Stykke. Men I skal vide, Jomfru Thielo, at jeg var i et miserabelt Humør, — jeg havde set Jer agere og hørt Jer Sang, og helt vel ved jeg, at I er den eneste, der kan spille Rullen.

I kunde ført mit Stykke frem til det, som fra første Stund har været min Drøm, — nu faar jeg nøjes med noget langt ringere, nu den er givet til en anden.«

»Men hvorfor gav Du den til en anden, hvorfor gav Du frivillig Slip paa den Mulighed, at Drømmen blev til Liv?«

Han tav lidt.

»Carolina« sagde han og sænkede Stemmen, »I spørger og taler som hin Dag for Aar siden, da jeg betroede Jer, som den første, mine Planer og mit Haab. I rakte mig Haanden og lovede at staa mig bi, og jeg havde bestandig Jer for mig, eftersom Arbejdet skred frem. Men forstaar I da ikke, at alt er anderledes nu, — Verden er forandret, Drømmen er endt.«

»Jeg forstaar ej, hvad Du sigter til,« sagde hun, — nølende.

»Jeg kom en Juli-Morgen ved Solopgang gaaende ad Købmagergade hjemad til Regensen, hele Natten havde jeg siddet hos min Ven Caspar Soltau. Mit Stykke var færdigt, der manglede kun, hvad der mangler endnu idag, en Sømandssang, en munter Vise, skrevet for Jer, en Vise, som jeg vidste, kun I kunde synge, Jer Stemme skulde give den Liv. — Da saa jeg Jer, —« han bøjede sig over hende — »i Excellencen Korffs Arm køre ind i hans Gaard, og jeg ventede forgæves paa, at Porten atter skulde aabnes for Jer. — Da forstod jeg, Carolina, at I havde valgt Virkeligheden for Drømmen. Nu er der en Magt og en Vilje, der

bestemmer over Jer, og den vil aldrig lade Jer skænke Liv til min Drøm — mit Stykke.»

De var udfor Vinkælderen paa Hjørnet af Dyrkøb, og en raabende og syngende Flok Gesseller, der var samlede omkring Nedgangen, tvang Niels og Carolina over paa det andet Fortov, — hun fik Tid til at lade sin Ledsagers Ord bundfælde sig, og hendes Stemme var rolig, da hun svarede ham.

»Du, Niels, som gennem Aar har kendt Far og mig, Du ved, hvor arme vi har været, saalænge Musiken var vort daglige Brød, — de seks Rdl., jeg har i Løn om Ugen, er intet for en Person, der ideligen maa agere i nye Stykker, og ingen, som savner det nødtørftige, kan fra Theatret være aimabel og divertere et Publikum, — sligt skal jeg, det er min Metier. Det Publikum, som søger til Skuespilhuset, vil fornøjes og vil glemme de mangfoldige Besværligheder, som Dagen har bragt dem. Folk vil se smukke, glade Fruentimmer i gode Klæder, ej grimme Slusker, klædte i Trasser, og en slig var jeg sikkert bleven, saafremt jeg ej havde vandret ad den Vej, som blev mig anvist, — den fornemme Protection — fornemmelig recommenteret af min egen Far.«

Niels blev forbavset over, hvor lidenskabsløst hun talte, hvor sagligt Tonefaldet var. Han kom til at tænke paa Disputer-Øvelserne, naar Parterne fremsatte pro et contra, og næsten med Blu mindedes han, hvad han selv havde følt hin Sommermorgen paa Købmagergade, da

Portfløjene bragende slog i bag Karossen ovre i v. Hemerts Gaard, da hans Drømme-Slot vaklede og sank og gav Plads for Virkelighedens solide Hus.

»Jeg ved helt vel, at Protection er af stor Værd for Actører og Actricer, men I maa dog erindre, at Actricens Position er meget god i det danske Societet, hun værdsættes her langt højere end mange Steder udenvelts.«

»Ja —« lo hun kort, — »man siger og skriver sligt, og man tillader her i Landet, at en teatralisk Person begravnes i indviet Jord.«

»Men,« fortsatte han, »lad os tolerere Protectionen, den kan vel være til Nytte for den, der nyder den. Men I maa ej glemme, at Protectionen er en Tyran, giver den, forlanger den Gengæld, og den holder fast, den slipper ej sit Tag, — synderlig da Jer,« føjede han til.

»Du mener, jeg er ufri,« kom det hastigt, »og Du tror kanske, at jeg vil lade mig æde med Stads og Fjas uden Suk eller Muk. Jeg er nær at mene, at du er bleven en Pedant, en Stuelærd, som speculerer sig til sine Meninger.«

»I vil ej blive ædt, — I er alt opslugt, I er bunden og I bliver aldrig fri. I kan ej vælge, en anden har valgt og vil vælge for Jer, Jer Roller i Skuespilhuset, Jer Omgang hjemme, — ja den er ufri, som har en Vilje over sin egen.«

»Men om jeg da var forbleven udi min Armod?« spurgte hun usikker, hvad han sagde lød nyt og sælsomt i hendes Øren.

»Saa havde I delt Skæbne med Jeres Kammerater, sultet og frosset, indtil I havde lært, lydig at bøje Jer for Directionens Vilje. Det vilde være Synd for Jer smukke Person, men jeg tror, det havde været til Profit for det danske Skuespil.«

»Den Kjole, man slider, er bedre end den, man har Løfte om, og Sult og Kulde har jeg haft nok af. Du, som ikkun kender Dit gode Hjem, kan ej tale om Sult, Kulde — og Skuespil.«

Hun var træt af denne Samtale, hans Ord havde skræmt hende; den kolde Blæst, der alt som Mørket blev tættere syntes ubarmhjærtigere, fik hende til at fryse. Hun forstod, at dette Møde var en Afslutning, de Forventninger om Kamp og Sejr, der havde været et usynligt Baand mellem dem, var tilintetgjorte. En fremmed Haand havde usynlig, lydløst, revet den spæde Plante op.

Det var som en Ligfærd, som bar de, hun og Niels, til Graven den blege Skygge af noget Skönt og Rigt, — hun vidste ikke, hvorfor hun pludselig kom til at tænke paa den lille, døde Prins, som pragtfuldt klædt, laa ved Siden af sin kongelige Moder i Sørgegemakket paa Christiansborg hin Dag, da hun ved Siden af Anna Cathrine Materna med bøjet Hoved langsomt passerede al denne Dødens Pragt.

Da de gik forbi Jacob Fuirens Gang slog, Larm og Raaben imod dem, — hun følte en Lettelse ved at høre Livets Lyd, ved at mærke,

at der endnu fandtes Liv, at ikke alt var dækket af Sørgekappens usigelig triste Sorte.

Hun var træt, uendelig mat, — og hendes Gadedør, der aaben paa vid Gab gæstfri laa dér i Lygtens usikre Skær, var kærkommen som en Moderfavn. Hun havde aldrig kendt den, men hun foregøglede sig, at en Moder ventede hende. Forstaaende, uegennyttig tog hun mod hende, uden et bebrejdende Ord, uden at ville rette eller true, — fik hende ikke til at tie ved sin kølige Velopdragenhed, eller gjorde hende trodsig ved sin Skolemestermine, men tav — tav — og strøg hende kun sagte over Haaret, paa Kinden, strøg hendes Pande og værkende Tindinger. Hun folte, som svandt Varmen af Kærtagnet, som blev Haanden koldere, isnende, som holdt den fast, som førte den hende bort.

Hun klemte Jerngelænderet i sin Haand og gik opad Stentrappens Trin.

»Carolina,« — sagde Niels og Ubeslutsomheden overvældede ham, — »Du maa ej gaa, pardonner mig, — maa jeg komme en Dag og tale med Dig, — jeg er saa ulykkelig,« han var stakaaudet af Hjærtebanken.

»Nej,« hendes Stemme lød fjærn, Skikkelsen var opslugt af Mørket, — »nej, Niels, Du maa først komme, naar jeg skikker Dig Bud.« — —

Ude i Køkkenet, som hørte til Jomfru Thielos Lejlighed, sad Lørdag d. 2den Februar om Eftermiddagen to Kvinder i ivrig Samtale. Det var

Tjenestepigen Dorthe og hendes Svigermoder Madam Halle; hver med sin Spølkum Kaffe i Haanden, sad de paa lave trebenede Stole foran Ildstedet. I den aabne Kamins mørke Svælg hang paa en Grydekrog en Kobberkedel med Kaffe, som sagte snurrede over Trækulsgløderne paa Fyrpanden. Dorthe fortalte med dæmpet Stemme, af og til lyttede hun hen mod Døren, som fra Køkkenet førte ind til Actricens Soveværelse.

»Og justement i det Øjeblik hun kom indenfor Døren, tabte hun Besindelsen, og var jeg ej sprungen til, var hun faldet omkuld. —«

»Det er den faldende Syge,« sagde Madammen, som med Haanden bag Øret opmærksom fulgte Beretningen.

»Vist ej,« sagde Dorthe, »hun faldt i Svime. Da jeg havde gnedet hende med Lavendelvand, fik jeg hende af Tøjet og til Sengs, og dér er hun endnu, men megen Søvn har hun ej faaet. —«

»Har Du skikket Bud efter Barberen? hun skulde tappes.« Madammen kom en Teskefuld Sirup i Kaffen.

»Nej, jeg har ej vovet det, — hun har ellers været meget omgængelig og ligget rolig hen, — naar kuns Jens havde været her nu til at give én lidt Haandshjælp,« klagede hun.

»Du skulde dog ellers ej lamentere over, at Doktor Heuermann har taget Jens til Feltskærersvend, — men sikkert var det en traurig Time, han maatte age med Doktoren til Helsingør, — det var et Stær-Stik,« tilføjede hun.

»Hva'?'« sagde Dorthe, thi ihvorvel hun var

trolovet med en Feltskærersvend, følte hun sig ikke hjemme i de faglige Udtryk.

Madammen opgav at belære hende.

»Men nu Komedianterne, hvad gør de uden hende?«

»Ja, Jomfruen bad mig til Formiddag rende ned i Strandstræde til ham Als, Scenemesteren, og formelde ham, at hun var syg og til Sengs. — Men du Alstyrende! — det skulde Du set! Karlen blev helt tovli.«

Dorthe rejste sig, glattede paa Bomuldskjolen og trak Huen fastere paa Hovedet, — pludselig tog hun et Skridt frem, slog ud med Armen og begyndte.

»Er Du fra Vid og Sans, Pige, — vil Du, at jeg skal lukke Huset, det er aleneste hende, Pobjikum vil se.«

»Hi — hi — hi,« grinede Svigermoderen, »Du er snart ligesaa drabanter som hun i det teatraliske, den maa Du gi' for Jens, nærenstid han kommer hjem, — naa og saa?«

»Saa snakkede han en farlig Hoben, som jeg ej ret forstod, — og saa hentede han Papirer og Hefter og rendte til og fra, han vilde fluxens tale med Jomfruen, — men saa sagde jeg, at Jomfruen skulde have Ro, — saa blev han galhovedet og spurgte, om det var mig eller ham, der var Scenemester, og saa sagde jeg, at han vilde vel ej trække Jomfruen af Sengen op paa Teatret, saa hug han i Bordet, at jeg var en impertinent Person, saa sagde jeg, at nu gik jeg efter en Doctor, — og saa gik jeg.«

»Det var en artig Kollats,« Madam Halle nød Scenen.

Hun var en høj, knokkelstærk Kone af noget stridbart Sind. Hun yndede af og til en lille, rask, huslig Fejde, — noget der nu, hun sad Enke, yderst sjældent var Mulighed for, da Sønnen, Feltskærersvend Jens Halle, var en overmaade fredsæl, ung Mand. — »Gik Du saa efter Doctor?« spurgte hun.

»Nej, det vovede jeg ej,« sagde Dorthen, rykkede Stolen helt hen ved Siden af Svigermoderen, satte sig og hviskede til hende, »jeg gik ned paa Købmagergade og bad Baronens Portner formelde hans Excellence, at Mamsellen var bleven saa meget ringe, — og saa gik jeg hjem.«

»Gus—s— Barn,« var alt, hvad den overvældede Madam formaaede at bemærke.

»Tror Du, han kommer hid,« hviskede hun, da hun havde læsket sig af Spølkummen.

Dorthen nikkede tavs med lukkede Øjne.

Madammen fik en ubestemt Fornemmelse af, at et af hendes Livs faa indholdsrige Øjeblikke nærmede sig. Hendes Blik flakkede om i det lille, hvidkalkede, halvmørke Køkken, hun saa paa Kobberkasserollerne paa Væggen og paa Vandspanden med Tin-Øsen, saa spurgte hun:

»Mener Du, jeg skal gaa?«

»Nej, Du faar bide lidt, — — nu er Jomfruen vaagen, vent et Øjeblik.« Dorthen rejste sig og aabnede varsomt Døren til Soveværelset. —

Vintereftermiddagens blege Lys sivede ind gennem de grønne Rasks Rullegardiner, men naaede

kun at kaste nogle Strejf over den forgyldte Lænestol og det lille Bord, som stod foran Vinduet, den øvrige Del af Værelset var i Halvmørke, — gennem Vindovnens Fyrdør trængte nogle Lysstraaler fra Brændeilden ud.

»Tænd Lys, Dorthé, her er saa mørkt,« Carolinas Stemme lød sløret som hos en, der lige vaagnet, endnu er tynget af Søvnens Byrde.

Pigen tog et Fyrtøj op af Lommen, slog Ild og tændte de fire Lys i Armstagen paa Toiletbordet. — Flakkende Skygger og Lysstriber løb op ad Væggene og over Loftet for at samle sig om den hvidklædte Skikkelse i den lave, franske Seng. Med blussende Kinder, blanke Øjne, det store blonde Haar i to Fletninger, missede hun træet mod Lyset, hvis Straaler ligesom huggede igennem de forvirrede Drømme, der havde faaet hendes Tindinger til at banke.

»Hjæl mig, fly mig min Slaabrok, jeg vil op,« — den hede, tørre Tunge gjorde Stemmen klangløs.

»Jøsses Kors, tror Jomfruen, det gaar an?«

»Jeg kan ej udholde at ligge her, alt kommer mig saa traurig for, — kom nu.«

Dorthé gik hen og bøjede sig ned over hende. Carolina slog begge Armene om hendes Hals, varsomt rejste Pigen hende op, hun følte Varmen fra den tørre, brændende Hud gennem sin Bomuldskjole, — saa hjalp hun hende i den vatterede Silkeslobrok, satte Tøflerne paa, pakkede Tæppet omkring hende og halvt bar hende hen i Lænestolen foran Vinduet.

Carolina sad med lukkede Øjne, de runde, glødende Barnekinder og Læbernes Røde løj om Sundhed, — hun frøs i Slobrokken og krøb sammen, hun var træt. — Kunde hun dog faa Ro i sit Hoved for dette evindelige Tog af Skikkelser, som drog over hendes Bevidstheds Scene. — Dette syngende Brus i Ørerne, var det Drenge, som sang der henne i Kapellet? — det ringede for Ørerne, var det Sangværkets Klokker? eller var det Bjælderne omkring Halsen paa den store, hvide Tyr? se! der sprang den henne paa Kirkegaarden mellem Gravene. — Hun for sammen, aa, kunde hun ikke faa Ro? Graaden arbejdede sig op i hendes Hals. Kunde hun ikke faa Lov at sove i Fred for disse Mennesker og Dyr, som stadig fulgte hende? — —

»Talede Du med Iver, — Scenemesteren?« spurgte hun pludselig Dorte, som ordnende puslede omkring i Stuen, idet hun af og til skottede hen til Skikkelsen i Lænestolen.

»Ja, jeg skikkede ham Jomfruens Besked, Ord til andet.«

Carolina nikkede tavs.

Hvor sælsomt, at hun maatte skikke Bud ned til Iver, at hun ej selv kunde gaa, — aa hun var saa træt, og der var saa koldt i Skuespilhuset, den kolde Trækvind for over Teatret, naar en Dør aabnedes, og klamt og fugtigt var der. — Ja, det var ej mærkeligt, hun frøs, — der maatte mere Brænde i Ovnene! — Se, dér stod Als, Maleren, og puttede Papir, — Brevet — ind i Kaminen, og nu tog han Bø-

gerne, rev en hel Stabel ned fra Reolen, — det rumlede i hendes Øren, — smed dem i Ilden, — dér brændte »Deucalion og Pyrrha«, — aa nej, hun strakte Armene frem.

Med et Gisp vaagnede hun, aabnede Øjnene og stirrede paa en Skikkelse, som stod i Døren ind til Sideværelset. — — Nej, det var ej ham, det var ej Excellencen Korff, — — hun drømte igen. Hele Dagen var der kommet Skikkelser, ud og ind var de gaaet, — og Væggen dér, — det var jo Bagtæppet paa Theatret, — Døren var kun malet, den kom ingen ind af, — hun smilede, halvt i Døs igen.

Baronen stod nogle Øjeblikke og betragtede hende, saa lukkede han Døren gik hen og tog hendes Haand.

Med et forskræmt Knix retirerede Dorthé ud i Køkkenet.

»Mamsellen smiler, saa maa man haabe, at Jer santé ej er saa helt slet.«

Lyden af hans Stemme gjorde hende helt vaagen, hun saa paa ham næsten med Glæde, nu blev hun endelig fri for alle disse Skikkelser, som rastløse bølgede frem og tilbage i deres Uvirkelighed.

Den tørre, hede Haand, som slap og kraftesløs omsluttedes af hans hvide, ringprydede Fingre, dødede Haabet i hans Ord, og hastig slap han den, som havde den brændt hans Hud.

»I er fattigeret, den skarpe Vinterluft har givet Jer et Feberanfald, det vil sans doute forsvinde paa nogle Dage.«

»Jeg er saa træt, og mit Hoved værker,« klagede hun.

»Ja — ja, pauvre petite, I er overanstrengt. Dette Skuespilhus tager alt for mange af Eders Kræfter. I trænger til nogle Maaneders Recreation, jeg skal proponere Directionen et saadant Arrangement,« — hans Blik ligesom tog Maal af hendes Figur, — »en agreable Bolig i smuk, landlig Egn, hvor I kan promenere nogle Timer af Dagen og ellers divertere Jer med Musik og Lecture.«

Hans Stemme var behagelig dæmpet, dens dybe Klang mindede om et Strængeinstrument, han talte langsomt, søgte lidt efter Ordene. Hun lukkede Øjnene, og hendes Bevidsthed vuggedes atter ned ad Fantasiens Flod. — Hun gik under grønne Træer, i Varme og Sol, og dér — dér græssede den store, hvide Tyr, — nu saa den paa hende med sine store, fugtige, lidt frem-springende Øjne, den brummede sagte, lokkende. — Hun slog Øjnene op og mødte Excellencens Blik, der ligesom undersøgende hvilede paa hende.

»Nogle Maaneders Recreation,« — gentog hun halvsagte.

»Si — si, ma chérie, jeg er henrykt over, at I mener som jeg udi denne Sag. Intet særligt holder Jer tilbage her, Skuespillene maa vente, Publikum vil være dobbelt glad ved Gensynet med Jer, og Maleriet af Jer, jeg mener det af Mons. Als, det er alt færdigt, ej sandt?«

»Sidstleden Torsdag,« nikkede hun.

Baronen tav. — Endnu en Gang gik han sine Beregninger igennem : Papiret med det lille, taabelige Vers, han havde kradset ned for at huske de Tal, der stod i Gesandstens Chiffer Brev, maatte være gleden ud af hans Dokumentmappe, da han Torsdag Eftermiddag forlod Bibliotheket, — igaar, Fredag, savnede han det. Der havde ikke været andre fremmede i Salen end Actricen og Maleren, paa sine Folk stolede han. — Papiret var forsvundet, det maatte ikke komme i fremmede Hænder, det kunde blive en overordentlig farlig Sag, og hans Prestige stod paa Spil.

Hans Blik for søgende rundt i Stuen, dvælede et Øjeblik ved Toiletbordets Skaale og Æsker, som ventede han at finde Papiret her, og fæstede tilsidst paa den unge Kvinde, som sad tilbagelænet med Hovedet støttet til Pudlen. De sænkede Øjelaag sittede svagt, — hun trak Vejret kort, i Stød, Kinderne blussede, men omkring Øjnene laa mørke Ringe.

Baronen følte sig ubehagelig tilmode. Omgivelserne var ham — uagtet vel kendte — ligesom fremmede, her var stille, altfor stille, syntes han, — denne tavse Skikkelse, som sad ligeoverfor ham, var skønt nær, dog saa mærkelig fjærn. Han var vant til, at de Personer, han talte med, servile lyttede til hans Ord og bøjede sig for hans Ønsker, næsten førend de var udtalte. — Kunde han kalde denne unge Kvindes Bevidsthed tilbage fra de lønlige Stier, som han anede, den vandrede ad, kunde han faa det Herredømme over hendes Tanker og Vilje, som

han vidste, at han fordum havde haft, og som han følte, at han nu i denne Sag havde Brug for? For første Gang i disse Aar var her en Hændelse mellem dem, som var af Betydning for ham, og for første Gang fornam han, at Magter, der var stærkere end han, usynligt sænkede sig mellem dem og med Aandehænder byggede en Mur op, som han med al sin Verdensmands Ro og Overlegenhed maaske ikke kunde bryde.

Han bøjede sig frem og sagde elskværdigt henkastet:

»Sig mig, min kære Veninde, har I hændelsesvis fundet et Papir — et Brev — i mit Bibliothek, da I var der i Torsdags med Mr. Als?«

Langsomt aabnede Carolina Øjnene, fæstede det graablaa Blik, der lyste i Feberglød, paa ham og sad et Øjeblik tavs. — Saa nikkede hun, smilede og sagde med lav Røst:

»Brevet, — Papiret med Verset, det laa dér, under Stolen.«

Uvilkaarlig saa Baronens i den Retning hendes Haand viste, som ventede han at se Papiret ligge her paa Gulvet.

»Har I det her?« spurgte han.

Med Blikket fæstet paa ham, sagde hun med en sørgmodig Klang i Stemmen:

»Hvor kunde I nænne det?«

»Hvad mener I, mit Barn?«

»Hvor kunde I nænne at drive Gæk med »Deucalion og Pyrrha« og med grusom Haand travestere dens Vers i slig hæslig Parodi? det var ret ondt af Jer.«

»Men kære, lille Veninde,« sagde Baronen smilende, »paa slig Facon maa I ej optage denne lille Skerts, — et uskyldigt Tidkort. Har I Papiret her?«

Hun lukkede Øjnene, — rystede paa Hovedet.

»Det er brændt.«

»Det var ej bedre værd, — det var godt og ræsonnabelt gjort, at I brændte det,« sagde Excellencen elskværdig, synlig lettet.

»Det var Als, der brændte det.«

»Maleren — — havde han læst det?«

Overraskelsen bevirkede, at Baronen fremsatte sit Spørgsmaal i en stærkt interesseret Tone. Som Musikerens Øre opfatter Tonernes vexlende Klangfarve, saaledes opfattede Carolina strax det fremmede Tonefald. Det var, som rystede hendes Bevidsthed af sig de Taager, der søgte at sløre den, — hun slog Øjnene op, og der var Aarvaagenhed i Blikket, da hun spurgte:

»I synes at føle stor Interesse for det Papir?«

»Mais non, — et ganske ligegyldigt Vers, en Spøg — en Vise,« han lo overlegent.

Hun saa denne affable, smilende, overlegne Mine, som hun kendte altfor godt, — og hun følte, at den dækkede over noget, at der var noget hemmelighedsfuldt bag. Den gamle Mistanke, som altid laa paa Lur, trængte sig frem.

»En Frimurer-Vise?« kom det spørgende.

Baronen greb straks Tanken.

»I har Ret ma chérie, det var et Vers til en Frimurer-Vise; men vi vil ej tale mere om

JOMFRU THIELO

Jere Venner Frimurerne, Visen er brændt, og Sagen endt.«

»Papiret er brændt, men Verset er hér!« sagde hun.

Baronen saa usikkert paa hende.

Hun strakte Armene halvt frem, Øjnene fik dette ubeskrivelige Udtryk af graadblandet Glæde, — hun var Pyrrha, som hun sad der i den hvide Natdragt med Feberens Glød i Kinderne. Med let skælvende Stemme declamerede hun:

11 Fods Afstand fra Ræling til Ræling
3 Gange 2 er hver Styk-Port fra Ræling,
7 Porte, og for alle samme Tal,
og 100 Fod er Stykkets Maale-Tal.

Baronen lænede sig tilbage i Stolen og smilede. Dette var virkelig en ny Oplevelse, — og den skulde times ham her udi denne kedsommelige By! — Stadens charmanteste Mamselle, den forgudede Actrice declamerer hans Vers, — han var bleven Poet, — ha — ha! — dette meningsløse Vers, Tal, der var kradset ned paa en Lap Papir, Taabeligheder, der havde iført sig Alexandrinernes pompøse, poetiske Klædebon, skænkede hun Liv. Minder om glade Aftener i Paris dukkede op i hans Sind, — først Teaterbesøg og bagefter elegante Soupers med Actricerne og en enkelt munter Actør. Men det var dog første Gang, at han hørte sine egne, litterære Forsøg, — ha — ha foredragne, — parole d'honneur! man kunde næsten glemme, at det just var dette Vers, disse — trods alt — be-

tydningsfulde Tal, der skulde være hans Debut-Arbejde.

»Bravo,« applauderede han, »vous êtes ravissante,« ganske forglemmende, at han sad i et Sygeværrelse.

Hun rettede Blikket mod ham, de stærkt udvidede Pupiller gav det et uheldvarslende Udtryk:

»Og det er et Frimurer-Vers, gjort af Jer?« spurgte hun.

»Ja vist, ma chère, I har fuldkommen Ret,« nikkede han oprømt, smilende.

En pludselig Indskydelse, et Foster af en Feberfantasi, for gennem hendes Hjerne.

»Dette Vers kender kun jeg, — og saa én til,« sagde hun langsomt. — Kunde hun nu ikke faa dette forbandede Smil væk, som alle Vegne grinede hende imøde?«

»I mener, det er en sød Hemmelighed mellem Jer og mig, Actricen og Poeten, hvor er I bedaarende i Aften, ma petite,« Excellencens Smil lyste som Solen fra en skyfri Sommerhimmel, og Besidderglæden skinnede i hans Øjne.

»Verset har jeg fortalt til Niels Birch, han skal bruge det til en Sømands-Vise i et Stykke, han har gjort til Skuespilhuset, — og jeg skal synge den fra Teatret, saa den ganske Stad skal tiljuble den højfornemme Autor.«

Baronen blev alvorlig, — der laa i hendes Ord en Respektløshed, der nærmede sig Truslen. Hyrdetimens Idyl blegnede, Uvejrsskyer trak op.

Han saa paa hende, — hun var bleven blodrød i Kinderne, og der var store, røde Pletter —

ned ad Halsen, hvis tynde Hud bølgede under Pulsens stærke Slag. Øjnene var som tomme Huler, sorte med de mørke Ringe, Læberne dirrede. Han forstod pludselig, at han sad ligeoverfor en Syg, — det var en Patient, det var ikke hans lille Veninde.

Dette var noget uvant, uhyggeligt, — han blev bange, bøjede sig frem og strøg sin Haand let over hendes, der hvilede paa Stolens Sidelæn.

Det var, som løste hans Haand det sidste Baand, der holdt hende tilbage, — i et Sæt sprang hun op.

»Rør mig ikke!« — skreg hun — »hvis I drister Jer til at røre mig, raaber jeg Vægteren op til Hjælp. Jeg vil ej taale, at I, som jeg hader, og som jeg altid har hadet, rører ved mig, — ja lé I kun med Jert forbandede Smil, men jeg skal vræle Jer Vise ud, saa Parterret skal grine Jer ud,« vrængede hun. »I mente, I skulde lave en fornemme Frøken ud af den arme Tøs, som I købte, og som skulde være Jer Ejendom, men ved I, at forgangen Dag raabte Drengene hernede i Jakob Fuirens Gang »Russer-Hore« efter mig?« — Hun gik vaklende et Par Skridt hen til det med Skildpadde indlagte Skuffemøbel, som stod ved Væggen, og trak med rystende Haand en lille Skuffe ud, — »dér, tag Jere Gaver, jeg køber mig fri, jeg vil være ene, fri!« — hun slyngede Skuffen henad Gulvet, saa Ørelokker, Ringe og Naale spredtes omkring.

»Aa, Niels, kom! Hjælp mig, jeg dør, hjælp!« Med begge Hænder greb hun sig i den ene Side

og gled i et jamrende Skrig ned ved Siden af Sengen.

Døren ud til Køkkenet blev revet op, og Dorthe styrtede ind i Stuen med forvildede Øjne.

Baronen stod bleg ved Sengens Fodende.

»Hjælp Mamsellen!« sagde han kort.

Saa gik han rask hen i Døren til Køkkenet.

»Hvem er hun?« spurgte han kort den mørklædte Kvindeskikkelse.

»Madam Halle, til Excellencens Tjeneste,« Madammen gik ned i et dybt Knix.

»Hent strax Dr. v. Berger i Gothersgaden,« sagde Baronen, »men hun maa ile.«

Hofmedicus v. Berger satte sig i Lænestolen, som stod ved Carolinas Seng, det var tredie Gang, han indtog denne Plads, siden han den foregaaende Dags Eftermiddag var bleven hentet hid. Hans brune Øjne med det rolige Udtryk, hvori der ofte kom noget fjærnt, søgte den Syges Ansigt, og der kom en lille Rynke i hans Pande. Lænet tilbage i Stolen, saa han paa disse blege Kinder og Panden, hvis blaahvide Hud tonede sig over Øjelaagenes Hvælv. — Bestandig kastede hun Hovedet fra den ene Side til den anden, rhytmisk, som Uhrets Pendul, søgte dette blege Ansigt at vinde frem mod noget ukendt, at undgaa noget, som truende nærmede sig. De tynde Fingre var i bestandig Bevægelse, som løb de søgende hen over et Klaviatur, hvis Taster de i afmægtig Kraftesløshed ikke formaaede at af-

lokke Toner, i krybende Spring famlede de sig frem som blindede Dyr.

Varsomt fattede hans magre, hvide Haand om hendes, — et Øjeblik standsede Fingrene deres rastløse Søgen, saa begyndte hendes frie Haand sit evige Arbejde. Han skød Natdragtens Ærme op og søgte med Fingerspidserne Pulsen, med det faste Tryk, som var ham egent, naar han i sit Hjem med øvet Haand spillede Luthen, — og han ligesom lyttede efter den Livets tyste Melodi, som Pulsens dirrende Stræng sang. Svag og uregelmæssig sendte det trætte Hjærte den livgivende Bølge mod hans søgende Finger, den bristende Stræng evnede næppe at tone Livets Sang.

Men Hvile og Fred kendte hun ikke. — Bestandig forfulgt ilede hun, snart gennem Vognmandsgadens Slam, iskold, frysende i Barneaarenes snavsede Pjalter, med en hujende Skare af drukken Pøbel i Hælene, — snart sprang hun i sin tynde Sommerkjole ud i Øresundets Bølger, som trods Solens Straaler var iskolde, jaget af Kammeraternes Skare, som brølende og skrigende kastede Krostuens Tinbægre efter hende, saa det kolde Vand sprøjtede op i hendes Ansigt. Stadig Kamp og Kulde, — denne lammende Kulde, der krøb som store, kolde, klamme Snoge op om hendes Legem, fortvivlet kæmpede hun for at undgaa deres Kys, naar de strakte Hovederne frem, — hun saa deres Ansigter med dette dræbende Smil i de store, brune Øjne, og bastet og bundet kæmpede hun for at komme fri.

Knyttede Hænder truede ad hende, nu hun stod paa Teatret. Lammet af Kulde formaaede hun ej at tale eller flytte Foden, den kolde Trækvind for susende gennem hendes Lemmer, — hun vilde synge, hun vilde formilde den ophidsede Hob, som truede hende, men hun var som stivnet, — hun kunde kun søge at undgaa de Slag, der rettedes mod hendes Hoved.

»Giv Mamsellen Medicinen,« sagde Dr. v. Berger kort.

Madam Halle tonede frem fra Halvmørket med en lille, grøn, langhalset Flaske i Haanden. I et Tinbæger hældte hun lidt af den *vinum cardiacum*, som var kommen fra Apotheker Becker, og berørte den Syges Læber med sin Finger. Carolina slog Øjnene op, forvildet, søgende, klynkede svagt, og sank en Mundfuld af Drikken.

»Giv hid,« sagde v. Berger og tog Bægeret, »er hun snart færdig derhenne?« han pegede hen i Retningen af Vindovnen.

»Om nogle Øjeblikke,« nikkede Madammen og gik tilbage til Krogen bag Ovnen. Paa to Stole stod en Klæde-Kurv, redt med Dyner, og Dorthe var ivrig beskæftiget med at pusle og ordne i Kurvens Dyb. — Paa Ovnpladen osede et Lys i Messingstage, det sendte et sparsomt Strejf ud over de to Kvinder, som tyst svøbte og bandt, — Linned blev rullet sammen, og Dorthe stoppede, — hejrød i Hovedet af Iver, — alt sammen i en stor Bylt.

v. Bergers Blik strejfede de legende Pager paa Gobelinet over Sengen. — Alt var uordentligt

i Stuen, Stole og Bord flød med Linned og Tøj, paa Gulvet ved Ovnene laa Aske og Brændestykker, halvt forkullede. Luften var tung, indelukket, der lugtede af Brænderøg og Medicin. — Han tænkte paa sit smukke, solide Hjem i Gothersgaden, — paa sin lille Datter, som smilede til ham fra sin fine Vugge, — han tænkte paa den foregaaende Aften, — og i hans Øren lød endnu Zieglers Duo for Clavecin og Luth, hvor forstaaende accompanerede hans Hustru, hvor klangskønt sang Strænge-Instrumentet, og den lille Pige i Vuggen laa tavs med store Øjne og hørte efter Musiken. — Der var dog maaske noget i det, naar hans Studiekammerat fra Leyden, Kurt Roller, paastod, at Musik var kun for Børn og svage Hoveder.

Den lille Actrice, som laa her, havde en smuk Røst og et agreabelt Foredrag, han havde hørt hende, hun maalte sig — selbstverständlich — ej med Italienerne, men af en Dansk at være, — — nu var der desværre ej meget Haab om, at denne Stemme vilde lyde mere fra Teateret.

Han hældte lidt af den hjærttestyrkende Vin op og forsøgte at faa den Syge til at drikke, Pludselig opfangede hans Øren Lyden af Skridt inde i det store Værelse, som ved et Kabinet var skilt fra Soveværelset. Han rejste sig, satte Medicinflasken og Bægeret fra sig uden at gøre videre Forsøg paa at faa den Syge til at drikke, gik hastig gennem det mørke Kabinet og aabnede Døren ind til den store Trefagsstue.

Ved Bordet stod Baron Korff, ifærd med at

trække sine pelskantede Handsker af. Den store Zobelskindskrave paa hans Køreslag lod Bukkelparykkens Hvide lyse dobbelt, og Sølvbroderiet paa den sorte Fløjlsfrakke skinnede i Mørket, — med værdig Ro trak han Handskerne af, gned Hænderne og rettede de store, lidt fremspringende Øjne spørgende paa Lægen.

»Serviteur Deres Excellence,« sagde v. Berger og afleverede et ulasteligt Buk.

Hofmedicus v. Berger var en fin Mand af tysk adelig Slægt, han havde faaet en fin videnskabelig Uddannelse hos de bedste hollandske og franske Lærere. Det var paa Excellencen Bernstorffs Opfordring, men ej uden Nølen, at han rejste til Danmark, som han egentlig ansaa som liggende under sin Værdighed. Fornem Protection havde hastigt skaffet ham Adgang til Hoffet og Adelen, og han maatte nu erkende, at det dog var muligt at udholde Livet i denne By. Men han gik ikke gerne til Patienter udenfor Rangklasserne, han besad ikke Evnen til at kunne samtale med Personer af Hoben, og der skulde ganske særlige, skjulte Kræfter til, for at faa ham til at give Møde hos en dansk Actrice, — det var for denne skjulte Magt, han nu afleverede sit ulastelige Buk.

Baronen slog ud med Haanden: »Det glæder os at træffe Jer her, mon chère docteur, saa vide vi Patienten i de bedste Hænder.«

v. Berger forstod, at hans Nærværelse blev værdsat paa rette Maade. »Merci bien, Deres Excellence er altfor artig, — jeg haaber, at

Excellencens Helbred er, som vanlig, godt. Jeg soignerede igaar Excellencen Bernstorff, en let Indigestion tvang hans Excellence til at holde sig i Ro. — —« v. Berger fortabte sig i en dybsindig Betragtning af Excellencen Bernstorffs Fordøjelsesbesværligheder; Ansigt til Ansigt med den ene Excellence gik alle de andre fra hans fornemme Klientel frem paa Rad i hans Bevisethed, og Billedet af den lille Actrice udslettedes ganske.

Baronen stod og stirrede paa Lægen, denne høje, slanke Mand, hvis Øjne spillede af Liv og Interesse. Han fulgte hans elegante Haandbevægelser, som hvide Fugle sejlede disse velplejede, aristocratiske Hænder i rytmiske Bevægelser gennem Luften, de pointerede, understregede og slog fast.

Pludselig bankede Baronen med Fingerspidserne i Bordet og sagde i en kort Tone:

»Men, Doctor, hvorledes gaar det med Jer Patient her?«

v. Berger tav. Han saa sig om i Stuen og fornå først nu, hvor trøstesløst her saa ud, — iskold, uordentlig, støvet stirrede det halvmørke Rum paa ham, — ja sandelig, han var jo hos Actricen Carolina Thielo.

»Patienten her,« sagde han og traadte helt hen til Bordet, »viser os et interessant Tilfælde af Febris acutissima complicata, — et betydeligt Blodtab har bevirket, at vires decrescunt, pulsus er noget svag, og actio cordis gør prognosis — —«

»Om jeg forstaar Jer ret, Doctor, er den Syge meget svag, og Feberen stærk, —« afbrød Baronen.

v. Bergers Lærdom sprudlede som et Kildespring:

»Febrem laudamus medici instrumentum felicissimum, quo natura perficit mille morborum sanationem perfectissimam, aliter incurabilium.«

Nu tabte Baronen Taalmodigheden, — med en Haandbevægelse standsede han Doctorens Ordstrøm. »Lad os se den Syge,« sagde han kort.

»Som Deres Excellence befaler,« svarede v. Berger.

Baronen betydede ham, at han skulde gaa i Forvejen, selv fulgte han langsomt, lidt nølende, efter.

I det Øjeblik han kom til Syne i Døraabningen ind til Carolinas Soveværelse, stod han Ansigt til Ansigt med Dorthe, som var ifærd med at gaa. — Et stort graat, uldent Sjal skjulte Bomuldskjolen, den lille, stramtsiddende Hue, der indrammede hendes Ansigt, var bunden under Hagen med en rød Silkesløjfe, der lyste som en Flamme mod Sjalets Askegraa, hun bar varsomt, halvt skjult, en ret stor, aflang Bylt. Idet hendes Øjne, der skinnede med ejendommelig Glans, faldt paa Excellencen, trykkede hun med en hastig Bevægelse Bylten ind til sit Bryst, som vilde hun værne den, hun blev staaende, rank, — nejede ikke.

I et eneste Blik opfattede Baronen hendes Person og den Byrde, hun bar, trykket op til

Brystet. Der gik nogle krampagtige Trækninger over hans Underansigt, og med den venstre Haand greb han i Slagets Skindkant, saa Knoerne lyste hvide mod Pelsværket.

Der var dødsstille i Stuen, — kun Carolinas stønnende Aandedræt.

»Gaa nu,« hviskede Madam Halle henne fra Køkkendøren.

Der kom et flakkende Udtryk i Dorthes Øjne. Hun gjorde et Skridt hen mod Sengen, en hed Bølge af Graad skød op i hende.

»Min — — egen — Jomfru —,« Graaden huggede hendes Stemme over.

»Gaa, gaa,« sagde v. Berger og vinkede afvisende med sin hvide Haand.

Med sænket Hoved gik Dorthé langsomt ud gennem Køkkenet. —

Excellencen saa hen paa Skikkelsen i Sengen og følte et legemligt Ildebefindende ved Synet.

Lidelse, Sygdom, Død var for ham Benævnelser paa noget, han altid havde holdt sig saa fjævn fra som muligt. De var — ligesom Fattigdom — noget, der, synes han, havde hjemme i Lag, han aldrig var traadt i personlig Berøring med. Kun gennem sin Secretærs Referater kendte han — ganske overfladisk — disse larmoyante Beskrivelser, som Bønskrifterne bragte indenfor hans Vægge. Han følte sig fremmed overfor den menneskelige Elendighed, den var hæslig, frastødende, — han ligesom mærkede dens ilde Lugt. Pengevanskeligheder forstod han og anerkendte, — et elegant Pennestrøg, et Navnetræk under et Gælds-

bevis, et affabelt Smil, en standsmæssig Hilsen, alt det kendte han til Bunds, — men Lidelsens kvalfulde Suk, Sygdommens skaanselsløse Ødelæggelse, det syntes ham næsten som et Hærværk, en Pöbelstreg.

Var det hans lille Veninde, — den Skikkelse der?

Dette gustne, indfaldne Ansigt, — var det de bløde Kinder, hvis fine, friske Hud hans Haand saa ofte havde klappet? — Og denne febertørre, mimrende Mund, — var det de Læber, han havde elsket at se smile, saa Tændernes mathvide Perleglans lyste ham imøde? — og denne Stønnen, — kom den fra den Strube, der ejede disse skønne Toner, som klædt i Sangens mangefarvede Klædebon havde fyldt hans Sale med festlig Vellyd?

Var det muligt, at et saadant Ødelæggelsens Værk kunde ske for ham? — næsten hos ham. Hvorledes kunde hans Ejendom ødelægges saa skaanselsløst?

Han saa hen paa Lægen, som sad i Stolen ved Siden af Sengen, tavs med Fingeren paa den Syges Puls.

Var han en Fusker? en Morder? eller hvem havde Skylden? Mod hvem skulde han rette sin Vrede? Hvem havde søndret dette skønne Stykke, som havde været ham til saa stor Glæde og Nydelse! — Han havde her i denne fattige By med dens pauvre Glæder fundet denne unge Kvinde, som Amatøren finder en sjælden Kunstgenstand, han havde kultiveret hende, nydt hende, som en

Gourmand nyder en sjælden Vin, som han omhyggelig har lagret og forædlet, og idag finder han hende vansiret, hæsleg, — ødelagt.

Han følte en rasende Vrede, dyb Skuffelse og Modløshed. — Nu skulde han begynde forfra paa disse endeløse Dage, triste og dumme, tilbragte sammen med taabelige Mennesker i aandløse Samtaler, og disse Aftner med Kortspil og galante Historier, — at det skulde ske, at det kunde ske. Pludselig kom han til at tænke paa Verset med de usalige Tal, og han fik næsten Lyst til at le, le af det hele, af hele dette unyttige Arbejde, — alt var forgæves. Hele Correspondancen maatte kasseres, nu da Hemmeligheden maaske var røbet. Bygningen var styrtet sammen, og af dens Ruiner maatte han møjsommeligt vælge ud, hvad der muligen kunde bruges. — Og Uvisheden, — havde denne unge Kvinde virkelig i Vanvid fortalt Verset til denne Studiosus, som ambitionerede at skrive Komediestykker? eller var det hele et Foster af hendes febersyge Hjerne? Papiret — hvor var det? var det brændt, eller var det i Behold, — og hos hvem?

Alt, hvad her var hændt, — hans Tanke strejfede Dorthen og den lille Bylt, hun havde baaret ud af Huset, — kunde let ordnes gennem hans Secretær, — men Papiret, kunde han dog blot faa Vished om dette ene Punkt!

Carolina kastede sig urolig i Sengen, stønnende slog hun om sig, det var, som om den

tavse Skikkelse, hvis Blik fra Døraabningen hvilede paa hende, ængstede hende. — —

— — — Hun sad paa Tyrens Ryg. — Hastig løb det store Dyr ud i Vandet, hvis endeløse Flade laa for dens Klove, — hun fornam, hvorledes Bunden gled bort under den, — den svømmede. Det iskolde Vand steg højere og højere, — det gik over dens Flanke, — hun gispede i Kulde og Rædsel, hun klamrede sig fast, borede Neglene i dens Skind, lammet af denne Kulde, som gjorde hendes Legeme følelsesløst. Tyren prusted, — den hede Aande stod ud af dens Næsebor, — den svømmede ud, — bort med hende. Landet bag hende svandt, — Vandet steg, favnede hende i et iskoldt, ubarmhjærtigt Dødsfavntag, — nu naaede det hendes Hjærte, — hun skreg og fægtede om sig i Kulde og Mørke — — —

»Formaar I dog i det mindste ej ved Jer Kunst og Viden at soulagere Patienten?« Baronens Øjne hvilede kolde, spørgende paa Lægens Ansigt, »Er saa megen Lidelse nødvendig?«

Hofmedicus v. Berger opfattede fuldstændig Kulden baade i Excellencens Blik og Tone, og han forstod, at en fornem Klient var ved at glide fra ham. Naadens og Protectionens Sol var for ham en Livsbetingelse, uden hvilken han maatte visne og dø, saavist som en Praxis blandt Negocianter, Haandværkere og fattige Actører var at ligne med Døden. Han rejste sig, bukkede let og sagde:

»Vi vil, med D. Excellences Tilladelse, forsøge ved en Aareladning at lindre den Syge.«

Saa gjorde Hofmedicus v. Berger noget, som vel omtrent var den største Indrømmelse, han kunde gøre en fornem Klient, noget, han kun var steget ned til at gøre et Par Gange paa sin videnskabelige Løbebane, — og kun for meget fornemme Patienter. Han beredte sig til personlig at foretage Aareladningen, et Arbejde, som egentlig hørte til Kirurg-Barberens Haandværk, og som en Medicus, under almindelige Forhold, aldrig vilde nedlade sig til.

Han gik et Par Skridt hen mod Køkkendøren og sagde:

»Venæ sectio, — vil hun assistere.«

Omhyggeligt smøgede han Kniplingsmanchetterne op under Kjoleærmerne, saaledes at Haandledene, hvide og scenestærke, var blottede, saa flyttede han Lyset fra Vindovnen hen paa Bordet ved Siden af den Syge. Skyggen af hendes Arme, som hun afværgende bevægede frem og tilbage, fløj som sorte Natfugle op over Gobelins Farver og ligesom skabte Uro i det tavse Rum.

Madam Halle fik travlt. — Hun satte et Par Tin-Vandfade og en Kande med varmt Vand frem, bredte et Haandklæde paa Sengen og lagde Lærredsbind frem. Hun kendte det altsammen saa godt fra sin Søn, mangfoldige Gange havde hun truffet disse Forberedelser, naar Jens skulde aarelade. Saa stillede hun sig tavs, afventende ved Siden af Sengen.

Der var stille, lydløst stille i Stuen. — Det var, som om de fire, der var i Rummet, ventede nogen og tavse, lyttende biede paa den ukendte Gæsts Komme.

Den unge Kvinde, hvis Ansigts Bleghed gled over i Natdragtens Hvide, var ligesom sunken sammen, tavs, fjærn, — kun af og til løftede hun afværgende Armen.

v. Berger havde taget en lille, spids, tveægget Kniv ud af et elegant, rødt Saffians Etui, nu prøvede han forsigtig dens fine Æg mod sin Negl. Med spinkel Klang tonede Staalet i Stuens Tysthed, — som en uendelig fin Tone, et fjærnt fra lydende Signal, der melder den ventede Gæst.

»Læg Bindet,« sagde han med lav Stemme. Madam Halle greb Carolinas højre Arm og smøgede med et raskt Tag Natdragtens Ærme op over Albuen. Huden var iskold, lidt fugtig, og Armen laa modstandsløs paa det hvide Klæde, som Madammen havde bredt over Sengen. Saa lagde hun rapt et Par Ture af Bindet lige oven over Albubøjningen, og stak Bindets Hoved ind under en af Turene.

v. Berger lænede sig frem i Stolen, greb med venstre Haand om Carolinas iskolde Haandlede, lod Fingerspidserne glide et Stykke op ad Underarmen, som greb han om sit Strængeinstruments Gribetrædt, og trykkede med sine stærke Fingre Blodaarens Stræng.

Et fint, blaaligt Spind tegnede sig svagt gennem Albubøjningens tynde Hud. Dønninger fra

Livets usynlige Bølge steg op og naaede Overfladen i skælvende Uro. Saa støttede han et Par Fingre af højre Haand, som holdt Kniven, mod Armen og førte med et elegant, lynsnart Stød den spidse Klinge ned i Aaren, rettede Kniven op og trak den tilbage.

Madam Halles Øjne var ikke vegne fra hans Haand, de fulgte den, og i det Øjeblik, den som et Rovdyr sprang frem, rakte hun Tinfadet frem for at opfange de Draaber, som sparsomt dryppede fra den hvide Arm. — —

— — — — Carolina Thielo syntes, hun stod paa Skuespilhusets Scene, ganske ene. — Tæppet var oppe, og Tilskuerpladsens Mørke og Kulde laa som en Afgrund foran hende. — Scenen var mørk, intet Lys brændte, hverken i Rampen eller Kulisserne, — det var isnende koldt, hun var lammet og følelsesløs af Kulde. — Pludselig faldt en Lysstribe, højt, højt oppe fra ned paa Scenen, og hun saa en pragtfuld, farvestraalende Decoration. — Store, luende Æventyrblomster skød frem af Mørket, blodrøde og gyldne nikkede deres Blomsterkalke for den kolde Trækvind, — de voxede for hendes Øje, fyldte Rummet med deres Farver og nærmede sig hende. — Hun strakte Armen ud for med sin Haand at kærtegne deres Pragt, og op af hendes Indres skjulte Dyb brusede et Kildespring af Toner, som forenede sig til Harmonier, der flettedes til Kranse af skønne Melodier.

Fra Orkestrets mørke Svælg fyldte Klange fra

ukendte Instrumenter Rummet og ligesom bar hende paa vuggende Lydbølger ud — bort.

Det var, som al den Vellyd, hele den Tone-masse, der laa bastet og bundet i hendes Sjæls Gemme nu, da den store Opløsning og Omsmelten fandt Sted, blev fri; — i et mægtigt, sidste Orgelbrus af Toner sank hendes Legems Tempelhal i Grus under Tonernes Magt. — —

v. Berger sad et Øjeblik ligesom lyttende, saa vendte han sig om mod Baronen, som stod ubevægelig, lænet mod Dørkarmen, og sagde:

»Død.« —

Excellencen v. Korffs Blik borede sig ind i Lægens rolige Øjne. — Raseriet blussede op i ham og farvede hans Kinder røde, han kunde have grebet denne rolige Mand og slynget ham til Jorden, — jaget ham ud, som man jager en Lakej ud, der har knust en kostbar, uerstattelig Vase. Han kunde have raabt, bandet, raset, men Livet havde tilfulde lært ham Selvbeher-skelse, — han samlede Pelskappen om sig, han frøs, følte sig dødtræt. Saa vendte han sig langsomt, — Knæene rystede under ham, og gik tungt ud af Stuen. —

Hofmedicus v. Berger blev siddende nogle Øjeblikke. Aandsfraværende, stirrende, fløj hans Blik rundt i Værelset; saa tørrede han omhyggeligt Kniven af i Haandklædet, som laa foran ham paa Sengen, lagde den i det elegante Saffians-Etui og stak det i Kjølens Inderlomme. — Saa rejste han sig med et Suk og gik hen i Døren ud til Køkkenet.

JOMFRU THIELO

Madam Halle sad paa en lille Træstol, hun havde lænet Hovedet mod Væggen og blundede.

Han rømmede sig og sagde:

»Vil hun tage sig af, hvad der videre er fornødent.«

Madammen for op:

»Ja, ja, Hr. Doctor, det skal blive prompt expedert.«

v. Berger nikkede kort til Farvel.

Idet han gik gennem Soveværelset, stødte han med sin Fod til en Genstand, som klirrende rullede hen i Krogen bag Vindovnen og blev liggende under den tomme Klædekurv, som stod dér paa to Stole.

Madam Halle stillede sig i Døren, — høj, sortklædt, med de magre Arme i den stramt-siddende, sorte Flasketrøje krystede over Brystet, stod hun og stirrede paa Skikkelsen i Sengen.

I den blaffrende Flammes usikre Lys tonede det blege Ansigt, omrammet af det blonde Haar, som intet Pudder hvidnede, frem i ubevægelig, ligesom lyttende Ro. Paa den højre Arm, som laa halvt ud over Sengekanten sad Bindet med et Par smaa Blodpletter.

Pludselig opfattede Madammens Øje et Glimt fra den Genstand, Doctors Fod havde sparket hen i Krogen. Hun gik forsigtig hen og tog den op. Det var et Stykke af et Øre-Hængesmykke, med Perler og Stene, — hun stod lidt og drejede det mellem Fingrene, saa puttede hun det i Lommen.

JOMFRU THIELO

Der var omtrent helt mørkt i Stuen, Lyset
osede med lang Tane, — nede i Voldgaden lød
Vægterens Sang, — nu drejede han om Hjørnet:

Lys for os, Jesu sød,
ved hvert et Fjed
til Gravens Sted,
og giv en salig Død.

TRYKT I
H. H. THIELES BOGTRYKKERI

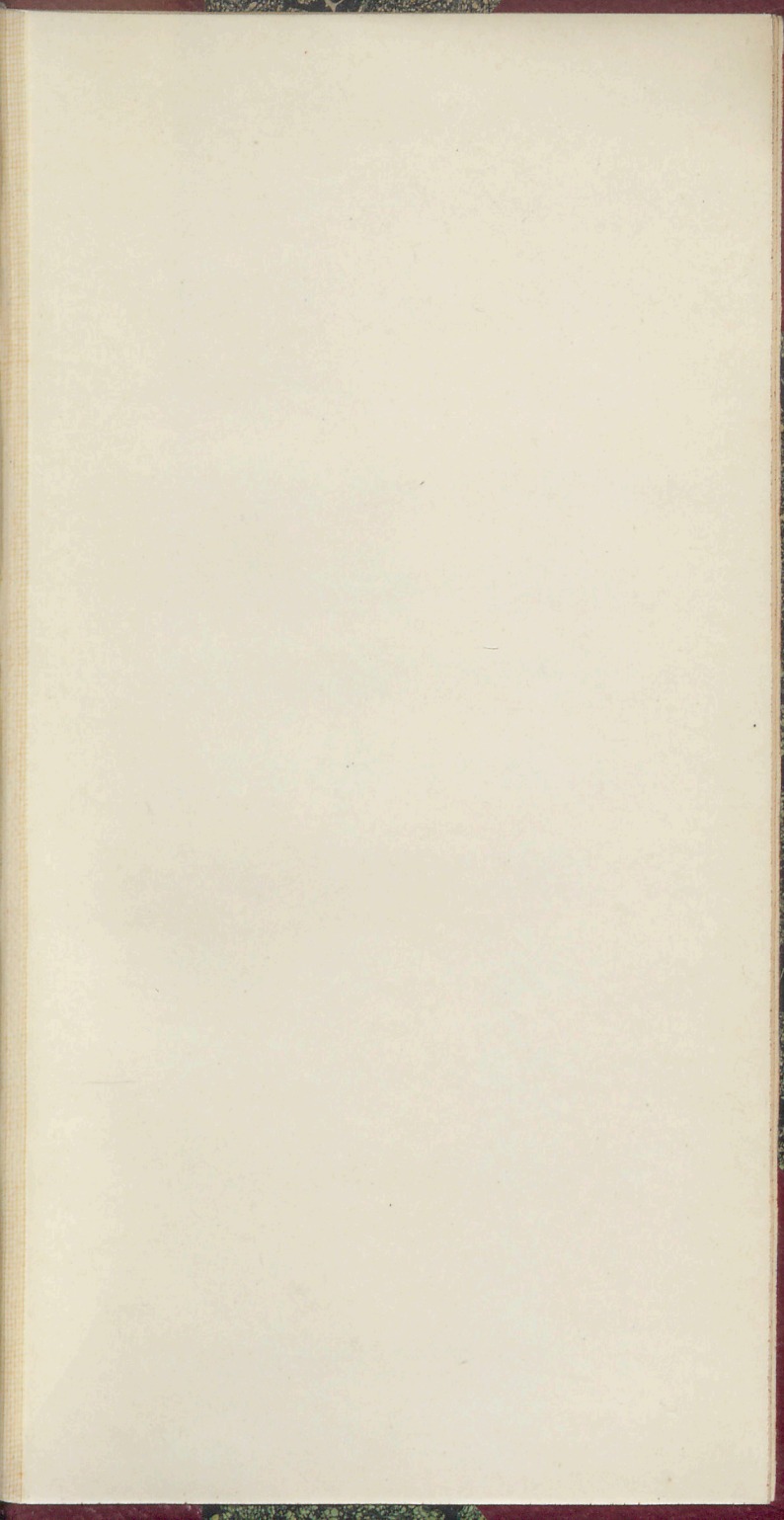
.....
PAPIRET FRA
DE FORENEDE PAPIRFABRIKKER

.....
OMSLAGSBILLEDET
(„EUROPAS BORTFØRELSE“)
EFTER DET PAA BESTILLING
AF BARON KORFF UDFØRTE
MALERI AF JOMFRU THIELO
(NU I FORFATTERENS EJE)

.....
OPLAG: 1500 EKSPL.

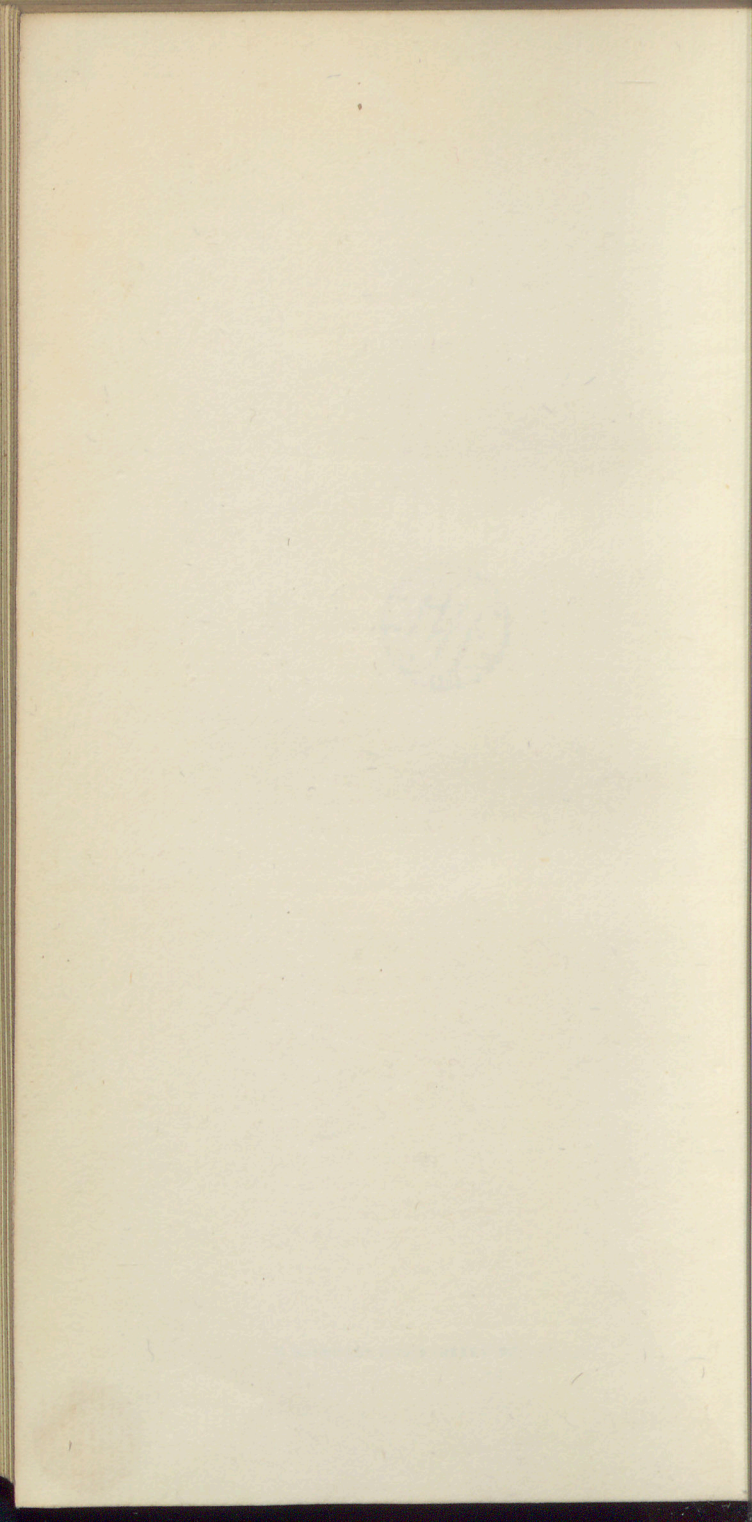

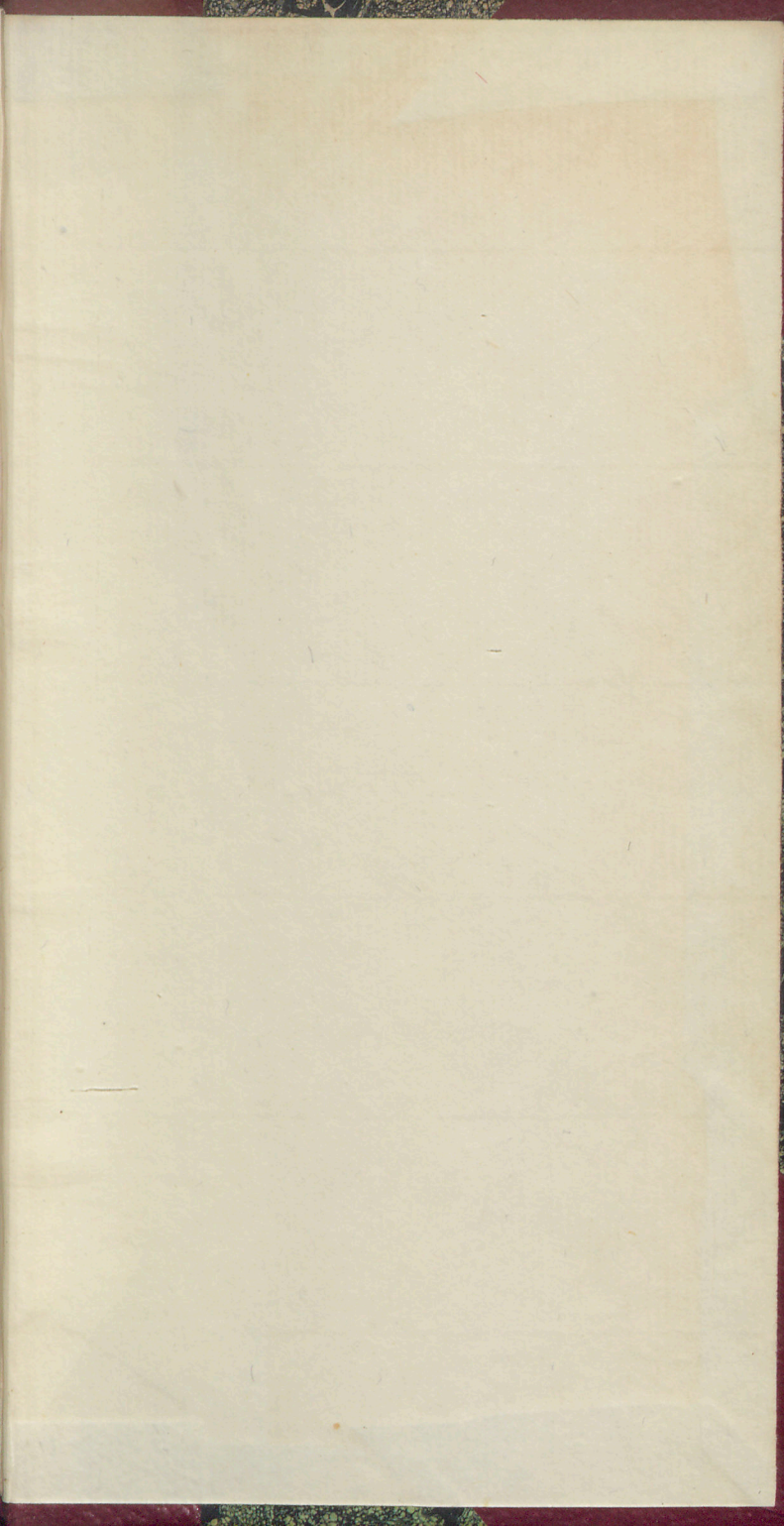
H. H. THIELES BOGTRYKKERI. KØBENHAVN

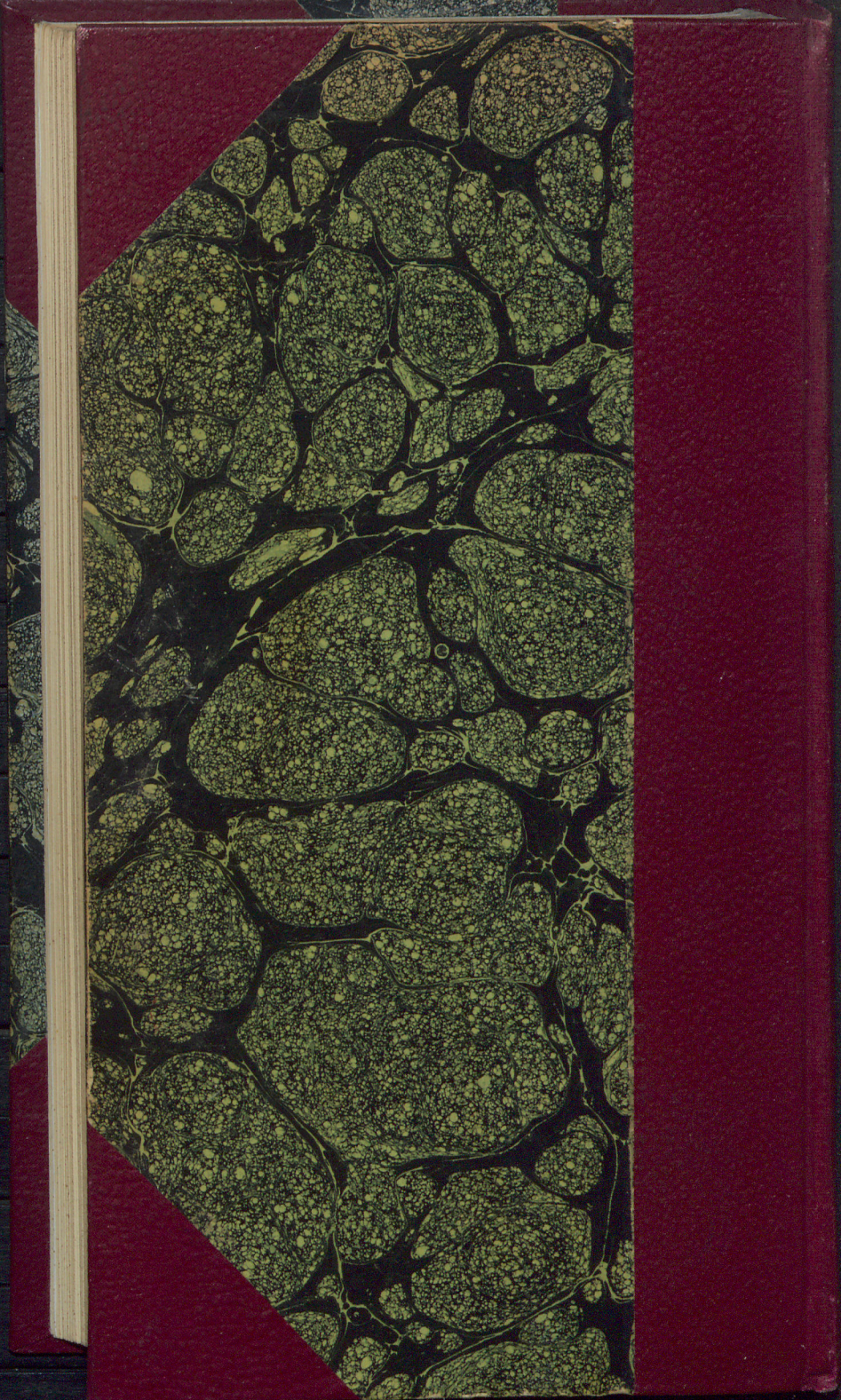

INDLEDNING

Forhenværende Organist ved Slotskirken i Frederikshavn, under hvilket pompøse Navn den lille Kirke i Kastelet skjulte sig, Carl August Thielo boede i 1749 paa Salen i Frederiksberg-gade ved Hjørnet af Mikkalbryggersgade og delte Lejligheden med sin Datter, Actricen Carolina Amalia Thielo.

Om nogen af Residensstaden Kjøbenhavns Indvaanere tilfulde nød Fordelen ved at bo i et, om ikke fornemt, saa dog anstændigt Qvarter, var det sikkert Organisten, som han bestandig kaldtes, uagtet han for flere Aar siden havde opgivet denne Virksomhed ved Orglet, for — som han sagde — at undgaa Sultedøden.

Han havde kendt Byen før den store Brand i Oktober 1728, idet han i samfulde 20 Aar med meget ringe Udbytte havde bejlet til de Indfødtes musikalske Sans, og han vidste, hvad det betød at have Logement i de Hytter og Rønner, som store Dele af Staden bestod af.

Da han som 24 aarig studiosus forlod Sachsen og søgte til Danmark paa en Lübeckerskude, var hans Tillid til den Fremtid, der ventede ham og hans Musik i Majestætens Kjøbenhavn nær-